

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

22652

TÜRK MÜZİĞİNDE

NOTA YAYIMCILIĞI (1875 - 1928)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Armağan SEZEN

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 25.12.1991

Tezin Savunulduğu Tarih : 20.2.1992

Tez Danışmanı : Doç.. Erol DERAN

Düzen Jüri Üyeleri : Prof.Dr. Alaaddin YAVAŞÇA
: Doç. Cahit ATASOY

**W.E. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

ŞUBAT 1992

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÜZİĞİNDE

NOTA YAYINCILIĞI (1875–1928)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ARMAĞAN SEZEN

**GÜZEL SANATLAR ANASANAT DALI
MUSİKİ SANAT DALI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ ALANI**

OCAK – 1992

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans eğitimime başladığım ilk günden itibaren hangi konu üzerinde araştırma yapacağımı uzun uzun düşündüm. Nota yazımına olan ilgim sonucu da Türk Müziğinde Nota Yayıncılığı üzerinde bir çalışma yapmağa karar verdim. Müzikolojik bir değer taşıması açısından konuya bir zaman sınırlaması getirdim. İlk yayın yapılan tarihten harf devriminin yapıldığı 1928 yılına kadar olan dönemdeki yayınlar, bu tezin konusunu oluşturdu. Bu konu üzerine yapılmış en geniş araştırma özelliğini taşıyan bu çalışma, daha önce bu konuya ilgili araştırmalardan da destek almıştır. Kuşkusuz ki bu çalışmanın da eksiklikleri olacaktır. Bu eksiklikleri giderme çabaları ve yapıcı eleştiriler bana mutluluk verecektir.

Araştırmamın temel zorluklarını aşmam konusunda bana yardımcı olan, kütüphanesinden ve arşivinden yararlanma olanağı veren hocam Onur Akdoğu ve tezimin danışmanlığını üstlenen Sayın Doç. Erol Deran'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu araştırmamın Türk Müziğine ve uğraşanlarına yararlı olmasını dilerim.

Armağan SEZEN

ÖZET

TÜRK MÜZİĞİNDE NOTA YAYINCILIĞI (1875-1928)

İlk nota yayınınının yapıldığı 1875 yılından Harf Devrimi'nin yapıldığı 1928 yılına kadar olan dönemde şahıs ve kurumlar tarafından yapılan nota yayınlarının incelendiği araştırmada, yayınlar içerikleriyle ve belgeleriyle birlikte tanıtıldı. Toplam yetmişsekiz kişi veya kuruluşun yaptığı nota yayınları Arap alfabetesinden transkripsiyon yapılarak incelendi. Notacı Emin Efendi (1845-1907), Şamlı Selim (1876-1942) ve Şamlı İskender (1878-1960) bu dönemde en fazla yayın yapan kişiler olarak dikkati çekmektedirler.

SUMMARY

TURKISH MUSICAL NOTE EDITION

Since first musical note founded in 1875, and following to time of the changed letter with a written form. During the time of 1928 the real person and editorial firms were editing new musical note's and all this kinds of notes of the music when you exercise all this are showed them by the articles and they are proving all this are reality. All of them seventy-eight person and film were publishing and editting musical notes, and all this are exercised and they founded they taken from Arabic Alphabets. Publishers and Editors of musical notes Mr.Emin Efendi(1845-1907), Şamli Selim (Domascus Selim)(1876-1942), and Mr.Şamli İskender (Domascus İskender) (1878-1960) were most popular persons during time of publishers, they were so greatfull in edition and founder of the musics.

KISALTILAR

a.g.k. .....adı geçen kaynak
A.Ü. .....Ankara Üniversitesi
bkz .....bakınız
E.Ü .....Ege Üniversitesi
Fak .....Fakültesi
gebib .....geniş bilgi için bakınız
h .....hicri
Mat .....matbaası
N.Y .....Nota yayinları
S .....Sayfa

Okunamayan metinler ..... şekliyle gösterilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

ÖZET I

SUMMARY II

KISALТИALAR iii

İÇİNDEKİLER iv

BÖLÜM 1. GİRİŞ 1

BÖLÜM 2. YAYIN TARİHİ BİLİNEN NOTA YAYINLARI 3

2.1. İsmet Süleyman Nota Yayınları 3

2.2. Notacı Emin Efendi N.Y. 3

2.3. Servet-i Fünun(Dergi) N.Y. 10

2.4. Malumat(Dergi) N.Y. 11

2.5. Ali Galib(Türkkan) N.Y. 12

2.6. Muallim İsmail Hakkı Bey N.Y. 14

2.7. Zafiraki N.Y. 15

2.8. Mehmet Zati(Arca) N.Y. 15

2.9. Şamlı Selim N.Y. 18

2.10. Ayine-yi Musiki N.Y. 34

2.11. Musavver Haftalık Mektebli Mecmuası N.Y. 35

2.12. Musiki-yi Osmani Cemiyeti N.Y. 36

2.13. Resimli Kitab(Mecmua) N.Y. 43

2.14. Hâle(Dergi), N.Y. 44

2.15. Şehbâl N.Y. 44

2.16. Udi Afet N.Y. 46

2.17. Hocasız Ud Öğrenme Usulü 47

2.18. Turana doğru 49

2.19. Müze-i Askeri N.Y. 49

2.20. İlyas N.Y. 50

2.21.Peyâm(Gazete) N.Y.	50
2.22.Notalı Mekteb Şarkıları	50
2.23.İbrahim Halil ve Cemal N.Y.	52
2.24.Şamlı İskender N.Y.	52
2.25.Şamlı Tevfik N.Y.	83
2.26.Darüttalim-i Müsiki N.Y.	85
2.27.Kazım(Uz) N.Y.	92
2.28.Yeni Mecmua N.Y.	93
2.29.Darülelhân N.Y.	93
2.30.Türk Edebiyatında İlk Mutasavvuflar	96
2.31.Milli Mecmua N.Y.	97
2.32.Şark Müsiki Cemiyeti N.Y.	97
2.33.Büyük Mecmua N.Y.	102
2.34.Mehmed Bahâ(Pars) N.Y.	102
2.35.Teceddüt Mağazası N.Y.	103
2.36.Türk Musikisi Ocağı N.Y.	103
2.37.Dergâh(Dergi) N.Y.	109
2.38.Yarın(Dergi) N.Y.	109
2.39.Yeni İnci(Dergi) N.Y.	109
2.40.Kanuni Fethi N.Y.	109
2.41.Udi Selanikli Ahmed N.Y.	110
2.42.Matbaa-yı Askeriye N.Y.	114
2.43.Udi Arşak(Çömlekçiyani) N.Y.	115
2.44.Süs(Dergi) N.Y..	121
2.45.Muallimler Mecmuası N.Y.	123
2.45.Terakki-yi Müsiki Dershaneleri N.Y.	123
2.46.Esatiz-i Elhan	123
2.47.Muallimler Birliği(Dergi) N.Y.	125
2.48.Yurdumuzun Nağmeleri	125
2.49.Yeni Zeybek Rakṣı(Dergi) N.Y.	125
2.50.Cemil Rasim N.Y.	126
2.51.Hayat(Dergi) N.Y.	126

2.52.Hafız Ahmed(Irsoy) N.Y.	126
2.53.Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz	127
2.54.Notalı Yeni Çocuk Şarkıları	127
2.55.İlk Mekteblere Mahsus Hayat Bilgisi ve Musiki Şarkı Notaları	127

BÖLÜM 3 . YAYIN TARİHİ BİLİNMİYEN NOTA YAYINLARI	128
3.1. Şamlı İskender ve Tevfik Biraderler N.Y.	128
3.2. Şamlı Tevfik ve Onnik Zadoryan N.Y.	132
3.3. Onnik Zadoryan N.Y.	135
3.4 Osmanlı Musiki Dosyası N.Y.	140
3.5. Gıda-yı Ruh N.Y.	143
3.6. Leon Karagöz N.Y.	145
3.7. Tanburi Cemil Bey N.Y.	145
3.8. Zeynel Abidin(Cümbüş) N.Y.	146
3.9. Tenevvüat-ı Raks-ı Musiki N.Y.	146
3.10.İbrahim Hakkı N.Y.	148
3.11.M.Melik N.Y.	148
3.12.Kemani Memduh N.Y.	152
3.13.Fatih Parkı 3. N.Y.	152
3.14.Christidis N.Y.	152
3.15.S.Hovsepyan N.Y.	153
3.16.A. Comendinger N.Y.	153
3.17.P.Balatti N.Y.	154
3.18.Balatti (Oğul) N.Y.	154
3.19.O.Tsallapatani N.Y.	154
3.20.Maksut Tiryakiyan N.Y.	155
3.21.F.Adam N.Y.	155
3.22.J.D'Andria N.Y.	155
3.23.Imp.Francaise-E.Souma Et Cie. N.Y.	156

SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	159
KAYNAKLAR	160
DİZİN	161
ÖZGEÇMİŞ	166

I. BÖLÜM

GİRİŞ:

Belgelerin ışığı altında, ilk nota yayınınının yapıldığı 1875 yılı ile Harf Devriminin yapıldığı 1928 yılına kadar olan zaman kesiti içерisinde yapılan Türk Müziği Nota yayınlarının tanıtımı bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Nota yayını, üretilen müziğin yaşamásında birinci derecede öneMLİ bir unsurdur. Batı Müziği bu sorunu yüzyıllarca önce çözmüş, bizde ise yüz yıl önceki konumundan bile daha kötü durumdadır. Araştırmanın 1875-1928 yılları arasındaki nota yayınlarını tanıtmasının yanı sıra, bugünkü nota yayıncılığının birkaç ciddi nota yayını yapan kurum dışında, ne kadar ihmäl edildiğini vurgulamak açısından da önemi vardır.

Aradan geçen yüz yılı aşıkın sürenin getirdiği teknolojik gelişmelere ve gereksinimlere rağmen nota yayıncılığına gereken önemin verilmemiş olması düşündürücüdür. Bu durumun en kısa sürede çözümlenmesi ve ilgili kuruluşların bu çözüme katkı sağlama sevindirici bir olay olacaktır.

Araştırmada nota yayınınlarının kronolojik olarak tanıtılması amaçlanmıştır. Fakat bazı yayınların üzerinde yayın tarihine rastlamaması sonucu, araştırma iki bölüm halinde ele alındı. Birinci bölümde "**Yayın Tarihi Bilinen Nota Yayınları**" ikinci bölümde ise "**Yayın Tarihi Bilinmeyen Nota Yayınları**" incelenmiştir.

Yayınlar her iki bölüm içinde de tanıtılırken, içerikleri mümkün olduğunda öz olarak verilmeğe çalışılmıştır. Örnek vermek gerekirse Şamli İskender'in yayınladığı fasillar tanıtılırken, faslin yalnızca hangi makamda olduğu, kaç sayfa ve eserden oluştuğu belirtilmiştir.

Bunun dışında fasılın içinde yer alan eserler, tezin hacmini arttırmayı önleme düşüncesinden dolayı tek tek verilmemiştir. Yalnızca elimizde birkaç adet olan bazı yayınlar tüm içeriğiyle tanıtılmaga çalışıldı.

BİRİNCİ BÖLÜMÜN SONU

İKİNCİ BÖLÜM

YAYIN TARİHİ BİLİNEN NOTA YAYINLARI

1) İSMET SÜLEYMAN NOTA YAYINLARI (h.1292/1875)

Elimizde bulunan belgelere göre, Türk müziğinde ilk nota yayıncılığı 1875 (h.1292) yılında kimliğini bilemediğimiz **İsmet Süleyman** (?) tarafından İstanbul'da yapılmıştır (*). Bu yayının tek örneği, Rauf Yekta Bey'in (1871-1935) Süleymaniye kütüphanesine bağışlanan kitapları arasındadır (1) :

"Rast Faslına Mahsus Notadır. Maarif Nezaret-i Celîlesi'nin ruhsat-ı resmiyyesiyle birinci defa olarak İstanbul'da Sultan Hamamı civarında Yeni Cami-i şerif Sokağında kâin Hakkâk Deliyan'ın iki numrolu litografhanesinde tab ü temsil olunmuştur. Sene 1292(1875), fiati iki çeyrek mecidiyedir." 15 sayfa

2) NOTACI EMİN EFENDİ NOTA YAYINLARI (h.1293/1876)

Kendini Hacı Emin, Notacı El-hacc Mehmed Emin, Notacı El hacc Mehemed Emin olarak tanıtan (2) Notacı Emin Efendi (1845-1907) (3),

(*) Birçok kaynakta ilk nota yayını yapan kişi olarak Notacı Emin Efendi gösterilmektedir.

(1) bkz. Gültekin Oransay, **Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları**, A.Ü.İlahiyât Fak. Dergisi, Cilt.XXII, Ankara A.Ü. Basımevi, 1978, s.278

(2) Notacı emin Efendi İstanbul'da doğdu, Babası Buhurdancı Hacı Yusuf Efendi'dir. İlkokulu bitirdikten sonra 1855'te Mızıkay-ı Humayun'a girdi. Batı ve Türk Müziği öğrendi. 1873'te Matbaa-yı Osmaniye ile ortak olarak taş baskı matbaa açtı. Nev-edâ makamını terkib etmiştir. altmışiki yaşında İstanbul'da öldü. Bilinen ona yakın eseri vardır. (gebib. Yılmaz Öztuna, **Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi** Kültür Bakanlığı yayınları, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990 Cilt:1, s.235

(3) bkz. Notacı Emin Efendi, **Nota Muallimi**, Tartaryan Mat., İstanbul, 1886, Kapak, s.2, 4

nota yayıncılığına 1876 yılında İstanbul'da başladı. Türk müziği nota yayınları içinde estetik açıdan en güzel örnekleri vermiş olan Emin Efendi(1845-1907), geleneksel Türk sanat müziğinin en seçkin eserlerini, özellikle Hacı Arif Bey(1841-1896) Şevki Bey(1860-1891) ve Müezzinbaşı Rıfat Bey(1820-1880)'in şarkılarını yayınlamıştır. Yayınladığı eserlerin büyük çoğunluğu Callisto Guatelli(1820?-1899) (4) tarafından çoxseslendirilmiş ve piyano eşlikli yazılmıştır. Bunların dışında birçok marşın notasını da yayınlamıştır.

1894 yılından itibaren **Servet-i Fünun** ve **Malûmat** dergilerinde ek olarak yayınlanan notaları Notacı Emin Efendi'nin hazırladığını bildiğimize göre, bu tarihten başlamak üzere Emin Efendi'nin kendi adına yaptığı nota yayıncılığını bitirdiği söylenebilir.

A)Fasıl Yayınları: Elimizdeki belgelere göre en az üç fasıl yayını yapılmıştır:

1)Rast faslı (5)

"Fenn-i Musiki'den Rast faslına mahsus piyano notasıdır.
Sene h.1293(1876)" 30 sayfa

2)Suzidilara faslı (6)

"Fenn-i Musiki'den Suzidilara faslına mahsus notadır. Maarif Nezareti Celilesinin ruhsat-ı resmiyyesiyle Fincancılar yokusunda Rıza Paşa hanında elhacc Mehmet Emin Efendi'nin litografhanesinde tab ve temsil olunmuştur. h.1293(1876)" 30 sayfa

Fasıl içinde 13 eser bulunmaktadır.

(4)İtalyan asıllı besteci ve orkestra yöneticisidir. 1856 yılında Mızikay-i Humayun'un komutanlığına atandı. İstanbul'da öldü.(Gebib. Yılmaz Öztuna, **Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi**, cilt. 1, s.310)

(5)bkz.Gültekin Oransay, **Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde fasıl yayınıları** s.279.

(6)bkz.Etem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl**, Musiki Mecmuası, sayı 337, Atalay Mat., İstanbul, Kasım 1977, s.3

3) Neveser faslı (7)

"Fenn-i Musiki'den Neveser faslına mahsus notadır. h.1294
(1877)" 30 sayfa

Fasıl içinde onbir eser bulunmaktadır.

B) Yaprak nota yayınları: İkiyüzelli seri numaraya kadar yaprak nota yayını yapılmıştır. Notalar dört veya altışar sayfadan oluşmaktadır. Bunun dışında, seri numarasız yaprak nota da yayınlanmıştır. (*)

Şevketlû Sultan Murad Han-ı Hâmis hazretlerinin dua-yı devletini
hâvi hicazkâr şarkısı

Mehmed Emin

(7)a.g.k.,s.4

(*) Etem Ruhi Üngör'ün "Seri numarasız nota yayınları" arasında belirttiği notaların bazıları, Servet-i Fünun ve Malumat Dergileri tarafından yayınlandığı için bu eserler tarafından, bu dergilerin yayınları arasında gösterilmiştir. (bkz.a.g.k. s.6)

Şarkı

Askeri gülbankımızdır daima
Devletinle padişahım çok yaşa
Bir ağızdan eyleriz böyle dua
Devletinle .....

Rifat Sensin aksayı muradı milletin
Kulları Ziynetisin taht-ı gâhi şevketin
Yâdimiz her dem dua-yı devletin
Devletinle.....

Ey şühedât avr-ı Osmaniyan

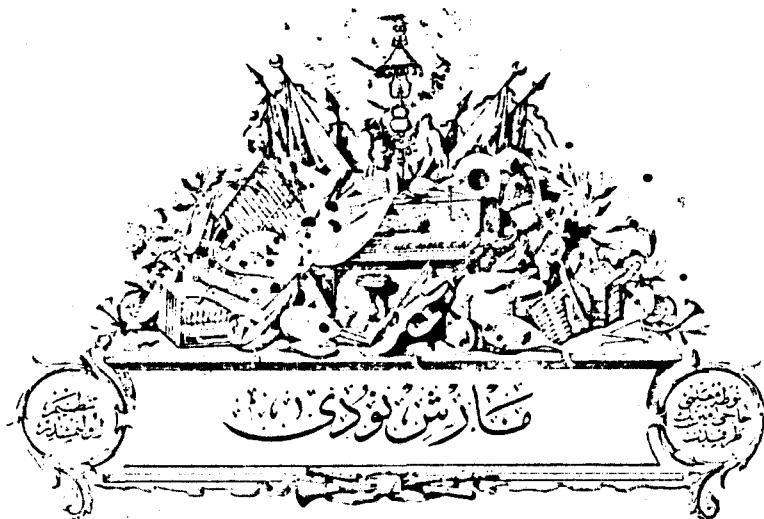
Taht u tâc-ı aldı seninle

Bizlere daim budur verd-i zebân

Devletinle.....

Var ise emrin şehacenk eyleriz
Düşmana dünya evin tenin eyleriz
Nerde olsa böyle ahenk eyleriz
Devletinle.....

Bizden evvel çakırın Sâdi'ye sor
Makdeminle oldu âlem sürür
Sen seririnde cihan durdukça dur
Devletinle.....

M A R C H E

EXCELENT

par

HADJ EMIN BEY

IMPRIMERIE OSMANIE
STAMBOUL
(en face de Tophaneh Tarihi)

N Harmonise par C. GUATELLI

Autographe par Hady Emin

12V

Tanzim

Mars Nudi

Nota Muallimi

olmuştur.

Hacı Emin Bey

tarafından

Matbaa-yi Osmaniye'de tab olunmuştur.

مازش نودی نوطه معلمی حاجی امین بیکلر

The musical score consists of five staves of music. The first staff is for the piano, indicated by the word "PIANO" and a piano icon. The subsequent four staves are for the voice, indicated by a vocal icon. The vocal parts are written in a stylized, non-Western script. The piano part includes dynamic markings such as "Cresc." (crescendo) and "F" (forte). The vocal parts feature various melodic lines with grace notes and slurs.

Nota Muallimi Hacı Emin Bey'in

Mars Nudi

3) SERVET-İ FÜNUN (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1894) (*)

1891 yılında yayınlanmağa başlayan bu dergide 1894 yılından itibaren zaman zaman Türk müziği nota yayını da yapılmıştır. Notalar - Notacı Emin Efendi(1845-1907) tarafından yazılmıştır. Notaların sayısı ikiyüz kadardır.

Resimli Osmanlı dergisi Servet-i Fünun'un 15 Ağustos 1895 tarihli ve 231 numaralı sayısının ekidir. (Soldaki Fransızca yazı)

Usul
Senginsemai Nolsun bu kadar ah u figân ah gönül

Şarkı-i hicaz
Ali Bey

Musavver Servet-i Finun Gazetesi'ne mahsus ilavedir.

Besteci:Ali Bey

Çokseslendiren:Zâti Bey (Arca)

Nota Yazılıları :Hacı Emin

(*) Servet-i Fünun Dergisi 27 Mart 1891'de Ahmet İhsan Tokgöz tarafından çıkarılmıştır. Belli aralıklarla Elli sene boyunca yayın hayatına devam eden derginin son sayısı 26 Mayıs 1944 yılında çıkarılmıştır.

4) MALÜMAT (DERGİ) NOTA YAYINLARI / 1895

1894 yılında Artin, 1895 yılında Baba Tahir tarafından çıkarılan Malumat (*) dergisinde, 1895'ten itibaren çoğunu Notacı Emin Efendi'nin (1845-1907) yazdığı ikiyüze yakın nota yayınlanmıştır.

İlave-i Malumat

Hüsünü Güftarın ey mehlikâ

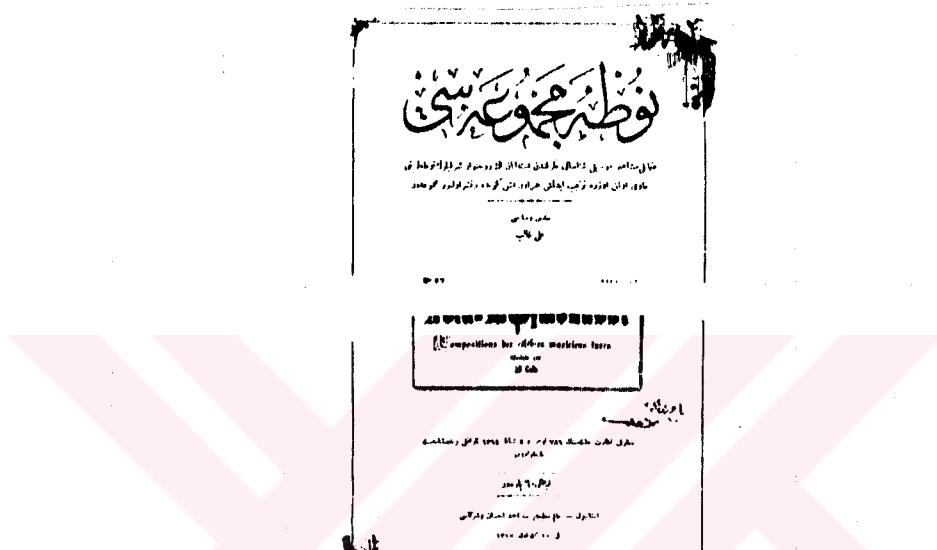
Türk Şarkısı

Besteci Ali Rıfat Bey

(*) 1894 yılında çıkarılan Malumat, Batılı Türk Edebiyatını temsil edenlerin bir organı olarak dikkati çekmiştir. Dergi yayın hayatı 1903 yılına kadar sürdürmüştür.

5) ALİ GALİP (TÜRKKAN) NOTA YAYINLARI (1897)

Udî ve besteci Ali Galip (Türkkan) (1868-1949) (8) tarafından 1897-1904 yılları arasında her onbeş günde bir çıkarılan "Nota Mecmuası" büyük boy fasiküller halinde yayınlanmıştır. Nota yayıncılığı sekiz yıl süren Ali Galip, bu süre içerisinde yetmişiki fasikül çıkardı. Bu fasiküllerde yer alan eserleri bestecilerinden alarak yayınladı (*) .

NOTA MECMUASI

Osmanlı meşâhir-i musiki-şinâsânı tarafından bestelenen en rûhnevâz şarkıların notalarını hâvi olmak üzere tertib edilmiş her on beş günde bir neşr olunan mecmuâdır.

Câmi'i ve sâhibi
ALİ GALİP
No: 17

(8) Ali Galip Türkkan İstanbul'da doğdu. 1895'te Gıda-yı Ruh adlı güfte mecmuasını çıkardı. 1949'da İstanbul'da öldü. Yirmibeşe yakın bestesi vardır. (Gebib, Yılmaz Öztuna, Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi , Cilt.II, s.410)

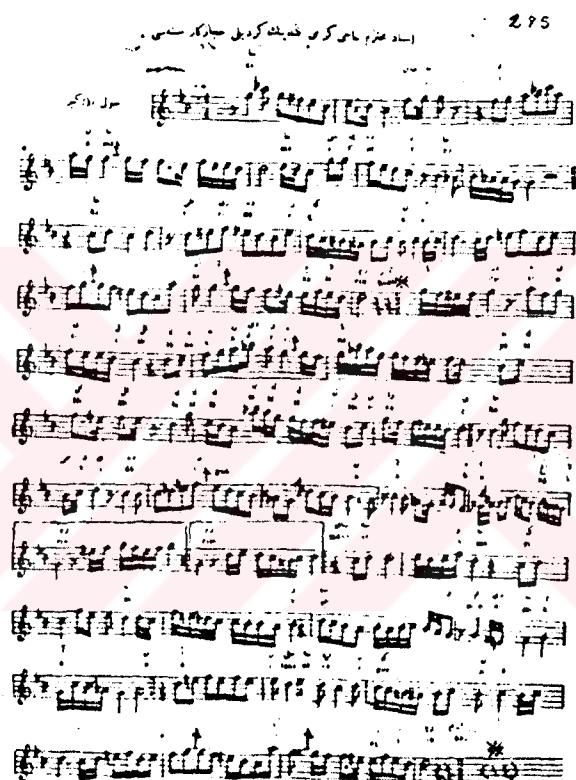
(*) Nota Kapağı, Bülent Alaner'in Osmanlı İmparatorluğundan günümüze belgelerle nota yayıncılığı (1876-1986) adlı kitabından alınmıştır.

Meşhur Türk müzisyenlerinin bestelerinden Ali Galib tarafından seçilenler (Fransızca)

Maârif Nezâret-i Celilesinin 786 numro ve 8 şubat 1314 (1897) tarihli ruhsatnâmesiyle tab' olunmuştur.

Fiatı 10 paradır

**İstanbul-alem Matbaası-Ahmet İhsan ve sürekli fi Kânun-u Evvel
1315(1897-1898)**

Üstad-ı muhterem Hacı Kerâmi Efendi'nin Kürdilihicazkâr bestesi

Usulü Devr-i Kebir

6) MUALLİM İSMAIL HAKKI NOTA YAYINLARI(1897)

Ünlü besteci İsmail Hakkı Bey (1866-1927) tarafından 1897 yılında çıkarılan büyük boy dergi tipindeki "Mahzen-i Esrar-ı Musiki ya-hud Taganniyat-ı Osmanî" adındaki yayın yüzseksendört sayfa olup, içinde rast, İsfahan ve evç makamlarından oluşan eserler fasıl biçiminde düzenlenmiştir. Doksan adet peşrev, sazsemai, kâr, nakış beste mars ve şarkılardan oluşmuştur (9). Rast makamındaki bölüm seksendört, İsfahan altmışşüç ve evç makamından oluşan bölüm de otuziki sayfadan oluşmaktadır.

"Mahzen-i Esrâr-ı Musiki, yahud Taganniyat-ı Osmaniyye Cüz-i evvel, formal, mürettibi Müezzinan-ı hazret-i şehriyârîden İsmail Hakkı. Maarif-i Umumiyye Nezareti Celîlesinin fi 24 Ağustos 1313 (5 Eylül 1897) tarih ve 382 numrolu ruhsatnamesiyle Alem matbaasında tab olunmuştur. Fi 60 para" (*)

"Mahzen-i Esrâr-ı Musiki, yahud Taganniyat-ı Osmaniyye, Zeyl 1, mürettibi müezzinan-ı hazret-i şehriyârîden İsmail Hakkı. Maarif-i Umumiyye Nezareti celîlesinin fi 14 Teşrinnevvel 1313 (26 Ekim 1897) tarih ve 457 numrolu ruhsatnamesiyle alem matbaasında tab olunmuştur. Fiyatı maktu 22 gurus" 16 sayfa (10)

---

(9) bkz. Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl** Müzik Mecmuası, Sayı 337, s.7

(*) Oransay, bu eserin dağılmış olan nüshasının Şerif Muhittin Targan'ın (1892-1967) Süleymaniye Kütüphanesine bağışlanmış olan kitapları arasında olduğunu belirtmektedir. (bkz. Gültekin Oransay **Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde fasıl yayınları** s. 279)

(10) a.g.k., s.279

7) ZAFİRAKİ NOTA YAYINLARI(1899)

Kimliği hakkında bir bilgiye sahip olamadığımız Rum asıllı Zafiraki (*) tarafından nota yayını yapılmıştır. Elimizde bulunan tek yayın örneği büyük boy kürdilihicazkâr faslı olup, seri numarasız ve h. 1316/ 1899 tarihini taşımaktadır. Fasılın içinde onaltı eser bulunmaktadır (11).

8)MEHMET ZATİ(ARCA) NOTA YAYINLARI (1899)

1899 yılından başlamak üzere, Mehmet Zati(Arca)(1863-1943) tarafından "Kütüphane-i Müsiki'den" başlığı altında müzik kitabı ve nota yayını yapılmıştır. Konumuzu ilgilendiren yedi adet yaprak notayla "Talim-i Kiraat-i Müsiki" adlı kitabında bulunan notalarıdır.

Büyük boy yaprak notalar:Çoğunluğu dört sayfadan oluşan ve piyano partili olarak yazılmış notaların üzerinde 1324/1906 ve 1327/1909 tarihleri yer almaktadır.

1)Rast Sirto

2)Meb'usan Marşı "Osmanlılar oldu bugün muzaffer"(1324)

3)Sancak Marşı

4)Kosova Marşı(Sözsüz)

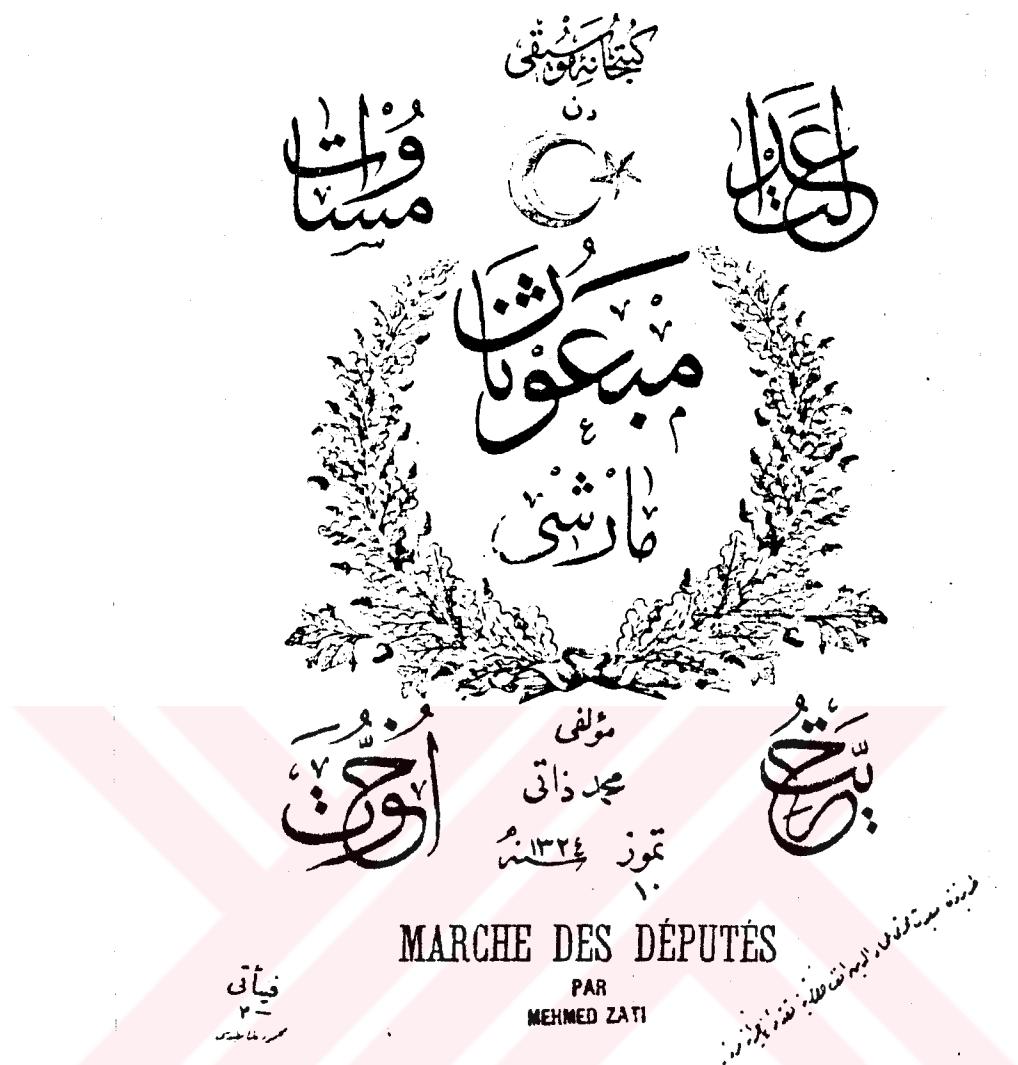
5)Mektebi Sultanı Marşı(Galatasaray) "Aç sine-i feyyazını"1327

6)Osmanlı Milli Marşı "Çekildi ufku vatandan"

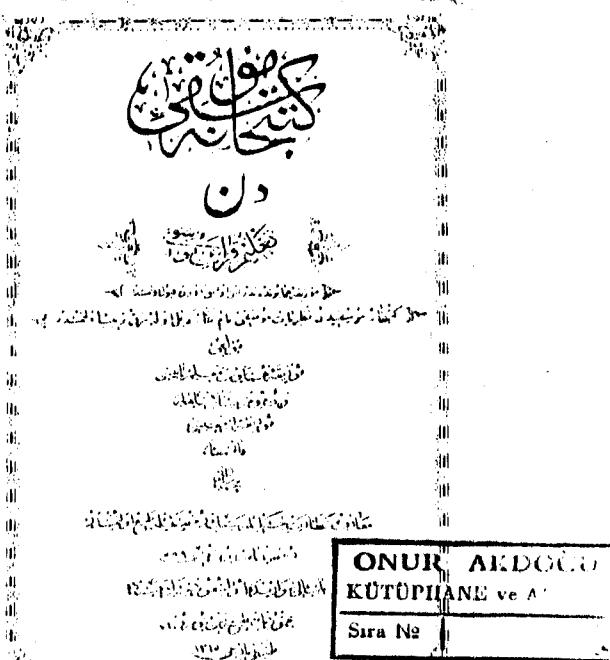
7)Üniversite Marşı "Yükselmeli artık yetişir"

(*)Yalnızca bir keman metodu yayinallyağı bilinmektedir. (bkz. Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl**, Müzik Mecmuası, sayı 337 s.7

(11)a.g.k, s.7

Kütüphane-i Musikiden
Müsavât Adalet
Meb'usan Marşı
Uhûvet Hürriyet
Müellifi
Mehmet Zati .....
10 Temmuz 1324/1906

KÜTÜPHANE-İ MUSİKİ'DEN

Talim-i Kiraat-ı Musiki

Mızıka-ı Humayunda tediis olmak üzere kabul olunmuşdur.

**Kütüphane-ı Muzikiden nazariyat-ı musiki nam-ı kitabı zeyl olunarak
tertib olunmuştur.**

Müellifi

Muzıkkay-ı Humayun-u muallim-i sâni

Muzıkalar Müfettişi

Kâfi'm makam

Mehmed Zati

Maarif-i Nezaret-i Celilesinin ruhsatıyla tab olunmuştur

Ruhsatname Numrosu 589

Bâb-ı Ali civarında .....caddesinde

Mahmud Bey Matbaası numro 72

Tab' tarihi 1315(1899-1900)

9)ŞAMLI SELİM (KUTMANİ) NOTA YAYINLARI(1900)

Nota yayıncılığına 1900 yılında yirmidört yaşındayken başlayan Şamli Selim (1876-1942) Şam'da doğdu. Bu kentte kanun yapımcılığı yapmış olan Davut Efendi'nin üç oğlundan en büyük olanıdır. (Diğerleri Tevfik ve İskender) (12) .

İstanbul Vezneciler'de nota yayıncılığı yapmış olan Şamli Selim, Türk müziğinde en fazla ve en yaygın nota yayını yapan kişilerden biridir(*) .

ŞAMLI SELİM

A)Küçük boy nota yayınları:

1)Risale-i Musikiyye: Küçük boy ve dört sayfadan oluşan bir muziki gazetesidir. Her onbeş günde bir yayınlanan bu yayının otuzbir numaraya kadar yayınlandığı bilinmektedir.(**)

(12) Süryani asıllı olan Şamli Selim'in Sotiri Fuat, Davut ve Yusuf adlarında 3 oğlu oldu. 1942 yılında İstanbul'da öldü (bkz. a.g.k, s. 22)

(*) Kardeşi Şamli İskender, bu alanda en fazla ve en yaygın nota yayını yapan kişidir.

(**) Üngör, bu serinin otuzbir seri numaraya kadar olan bölümünü saptadığını belirtmektedir. (bkz, a.g.k, s.23)

Bu mini müzik gazetesinin son sayfasında müzik ile ilgili nazari bilgiler verilmektedir. Yayınlanan notalar gününe şarkılarından oluşmaktadır.

Risale-yi Musikiye

"**Musiki Gazetesi**"

Her on bes günde bir def'a neşr olunur,

Fiyatı 40 para'dır numro 13

Sahip ve neşiri

ŞAMLI SELİM

İstanbul'da Veznecilerde Numro 73

Tarih-i tesisi 1331

فَلَوْرَتْ

كوكاك مراد و زاري
 پشت مری - ط محب؟
 چشمک قائل باشی
 بل-بک ماهتاب?
 كوك بوزونه غایت شلک
 آئی در بیلمیک؟
 بیلمیک حیاتم?
 سود بکمن آبریله!

كوك بوزونك يارد بزاری
 بهوده يره بارلازل
 امه نس كوش المدوب
 غ ايجون داش آغادرل

gökyüzünün Yıldızları

Udi Şehir .....Hamdi Efendi

Kanto Rast

Gönülümin feryad ü zarı
 Yetişmez mi sana aceb?
 Çesmimin kanlı yaşını
 Siler misin mehtab?

Gökyüzünde gayet sensin
 Aceb nedir bilir misin?
 Bilir misin hayatım?
 Sevdigimden ayrılalı

Gökyüzünün yıldızları
 Beyhude yere parlarlar
 Efgân mı kuş eyleyüb
 Benim içün ağlarlar

2) Nota Mecmuası: Çeşitli makamlardan eserler, karışık olarak 16 şar sayfalık fasiküller halinde ayda bir kez yayınlanmıştır. Beş sayı çıkan "Nota Mecmuası" üzerinde tarih kaydı yoktur.

3 NOTA MECMUASI

3

Ayda bir neşr olunur**TÜRK ŞARKILARI****En son yeni ve müntehab şarkılar****Sahib ve neşiri****ŞAMLI SELİM****İstanbul:Beyazıt Maliye karşısında numro 139****Fiyatı 10 guruşтур**

کشیش
با عزم و عافیت استقلال را شنید
بسته کاری

فرو زد سرخ بر استقلاله بر زده آن ساجاهه
چنان، قریب بودم، میره که، آن نازد هم در
سرخ دیدم، و پنهان استده توپه ایه مون ارماده
قوه ایه عرف برگول، زبره شن، بر جول،
ارغم مذکون پیش بز - باز بجهه
سکا او کله زرگره قاندیره صورگاه هم دل؛
دو بند، ارغم مذکون - آنجاهه
مقیمه، هفته طایار مذکون استقلال.

ONUR AKDOĞU
KÜTÜPHANE ve ARŞIVI
Sıra No   NK 283.1

Bestekâri

Güftesi

Şark Musiki Cemiyeti reisi

Şair Muhterem

Ali Bey

Mehmet Akif Bey

İstiklal Marşı

3)Marş Fasikülleri:Küçük boy, onaltışar sayfalık fasiküller halinde yayınlanmıştır. Her birinde on-oniki adet mars bulunan bu fasiküllerden dört sayı yayınlanmıştır(13).

4)Kanto fasikülleri:"La Belle Figure" adında, küçük boy, cönk biçiminde, onaltışar sayfalık fasiküller halinde oniki fasikül yayınlanmıştır. Fasiküllerde tarih kaydı yoktur(14).

5)"Chansos de Liberti" (Hürriyet Şarkıları): Cönk tipinde ve onaltışar sayfalık fasiküller halinde yayınlandı. İki sayı yayınlandı bilinmektedir(15).

B)Orta boy nota yayınları:

I)Fasillar: Orta boy büyülükte yayınlanan bu fasillardan toplam onaltı fasikül yayınlanmıştır. Bazı makamlarda birden fazla farklı içeriği fasıl yayınlanmıştır. Fasıl yayınlarında herhangi bir tarih kaydına rastlanmıyor. Seri numarasız olarak yayınlanan fasillar şunlardır:(16)

- 1)Rast Faslı(1), 22 eser
- 2)Uşşak faslı (1), 37 eser
- 3)Hicaz faslı (1), 37 eser
- 4)Karcıgar faslı, 48 sayfa, 31 eser
- 5)Hüzzam faslı, 48 sayfa, 29 eser
- 6)Suznâk faslı (1), 25 eser
- 7)Uşşak faslı (2), 48 sayfa, Karacaoğlu matbaası
- 8)Nihavend faslı, 32 sayfa, 24 eser, mavi kapaklı
- 9)Uşşak faslı (3), 34 sayfa, 18 eser, mavi kapaklı
- 10)Suznâk faslı(2), 24 sayfa, 15 eser, yeşil kapaklı
- 11)Hicazkâr-Kürdi faslı, 32 sayfa, 24 eser, iki renkli
- 12)Rast Faslı (2), 32 sayfa, 22 eser, iki renkli kapaklı

(13)bkz.Etem Ruhi Üngör **Nota Basımında 100. yıl** Müzik Mecmuası, Sayı: 338, Atalay Mat, İstanbul, Aralık 1977, s. 23

(14)bkz, a.g.k, s.23

(15)bkz. a.g.k., s.23

(16)bkz.Gültekin Oransay **Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde Fasıl yayınları**, s.280,281

- 13) Hüseyni faslı
 14) Hicaz faslı (2) 32 sayfa, 19 eser, iki renkli kapak
     Karacaoğlu Mat.
 15) Hicaz faslı (3), 16 sayfa, 13 eser, iki renkli kapak
 16) Uşşak Faslı (4), 16 sayfa, 13 eser

Hicazkârkürdi

Chant Turc

Hicazkâr kürdi

Udcu Şamli Selim

Şehzadebaşı'nda Vezneciler Caddesinde

Kemani Tatyos Efendi

Kürdili hiczakkar Pesrevi

II) Sazende: Üçyüzaltmışyedi sayfadan oluşan bu eserin yayın tarihi 1905'tir. Yüzoniç makamdan yüzdoksaniki peşrev ve sazsemainin yer aldığı bu eserin sonunda fihrist verilmiştir.

Makamat-ı musikimizin peşrev ve sazsemailerini muhtevi

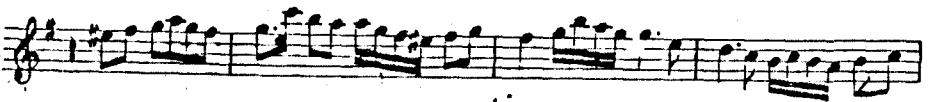
SAZENDE

Udcu Şamli Selim

Dersaadet'de (İstanbul'da) Şehzâdebaşı Vezneciler Caddesinde Numro 73

گرفن عاصم بیک راست پشیروی

د و ر ب کیر

Griftzen Asım Bey'in Rast Peşrevi

Devribekir

III) Kantolar: Onaltışar sayfalık fasiküler halinde yayınlanan bu yayınının içinde on-oniki kanto notası bulunmaktadır. Tarih kaydı bulunmayan bu fasikülerden seri numaralı yirmi tane yayınlanmıştır (17).

IV) Yaprak notalar: Değişik kapak desenlerinin görüldüğü bu yayın tipinde seri numarası yoktur. Tespit edilenlerin sayısı onikidir. Bazıları piyano partili olan bu yayınların büyük çoğunluğu marşlardan oluşmaktadır (*).

Nâdfî Hürriyet

Güfte ve bestekârı: İhsan Raif

(17)bkz.Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl**, Musiki Mecmuası. sayı:338, s.23

(*) Üngör, tesbit ettiği notaların birinde h.1324 (1904) tarihinin yer aldığı belirtmektedir. (bkz.a.g.k, s.23)

نَذَلِي حُرْرِيَّة

کشاد *incroduction*

لَهُ مَنْ لَبِرَ لَكُنْ مَنْ مُوتَ وَضَلَالُ لَهُ مَنْ الْكَفِيلُ مَنْ قَوْتَ وَرَضَدَ مَانِ

valunu askilar, bulut Vilâl Aşkîcler bicerler valadachilar bolun Millet biele ri

Nidayi Hurrriet

أَنْكَلِي
omeyler
كَهْرَمَا
Kuhrama
مَدْ فَهْرَمَان
Mâd Fahraman
فَهْرَمَان
Fahraman

نَاسَ مَا
mâ
لَوْلَى جَرَّانَ دَانَ
dej que dan
لَمْ دَمْ دَانَ
den
لَهُ دَمْ دَانَ
bir damla
كَانَ هُرْلَدَو
han hur oldu
عَسْنَا مَانَ
Osma man

أَنْكَلِي
ya
أَنْكَلِي
cha
أَنْكَلِي
ei
أَنْكَلِي
chamli hureti
أَنْكَلِي
yet var ol
أَنْكَلِي
hei belli Adalef

وَرَضَدَ وَرَضَدَ مَانِ طَلَبَ مَانِ طَلَبَ
yurchasın Cuhurul Musavat ordular beş vatan beş Mill ikti ikti ebud DG

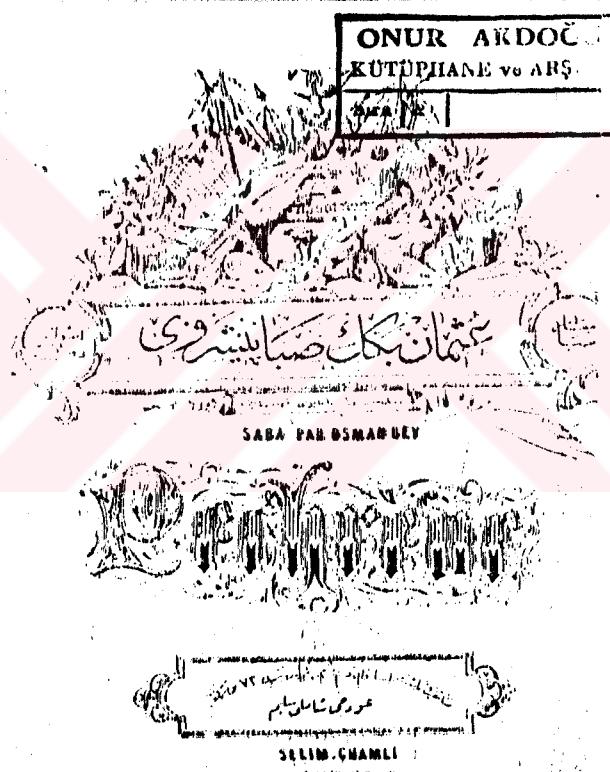
C)Büyük boy nota yayınları:

Büyük boy yaprak nota biçiminde yapılan bu yayınlar değişik kapak desenleri içinde sunulmuştur. Çoğunluğu sazeserlerinden oluşmaktadır. Bu notaların birkaçında 1317 (1900) tarihine rastlanılmaktadır (18). Bazı kapakların desenleri, Notacı Emin Efendi'nin kapak desenlerini çağrıştırmaktadır.

Bu yayınların içinde bir de, kapak resminde Kızkulesi ambleminin bulunduğu taksim notaları bulunmaktadır.

Sözlü eserler ise, kırmızı-yeşil renklerde üzüm deseninin yer aldığı kapak içinde yayınlanmıştır.

Büyük boy yaprak notalar yüzelli adet yayınlanmıştır (19).

Osman Bey'in Saba Peşrevi

Üsul
Devrikebir

Makamı
Saba

Müezzinan-ı hazret-i şehriyârîden İsmail Hakkı Bey tarafından notaya alınmıştır.

**Sahib ve naşiri: İstanbul'da Vezneciler Caddesinde 73 numroda
Udcu ŞAMLI SELİM**

(18)bkz. a.g.k. s.24

(19)bkz.Şamli Selim, **Nota Mecmuası**, Sayı 3, arka kapak

سابة روى
شاعر العصر

Saba Peşrevi

Osman Bey'indir

Devr-i kebir

Ey nazlı melek hak seni bir tane yaratmış

Kürdilihicazkâr

Fiyatı 60 paradır

Türk Şarkıları

Sahib ve naşiri

Udcu Şamli Selim

ای نازل ملک صد سخن بر زانه باز نمیه آنچه

The musical score consists of two staves of music. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music is in common time. The lyrics are written below the notes in a cursive script. The first line of lyrics is "ای نازل ملک صد سخن بر زانه باز نمیه آنچه". The second line starts with "lu ne yara" and ends with "meh". The third line starts with "her ta" and ends with "ge tel". The fourth line starts with "meh" and ends with "da". The music features various note heads, including eighth and sixteenth notes, with some having stems pointing up or down.

Ey nazlı melek hak seni bir tane yaratmış.

Aksak

D) Notalı kartpostal yayını: Şamli Selim'in birde renkli olarak basılmış kartpostal yayını bulunmaktadır. "Açık Muhârebe Varakası" adını verdiği bu seri numaralı kartpostallardan numarası yüzellibese kadar olanı saptanmış olup, üç adette numarasız olanı bulunmaktadır. (20)

.....Oyun Havasıdır Seriba

Şamli Selim-İstanbul

10) AYİNE-Yİ MUSİKİ NOTA YAYINLARI (1901)

Kendisi hakkında bir bilgiye sahip olamadığımız Halil Bey'in yayınladığı rast faslı, daha sonra Serviçen matbaasının yayınladığı suzinâk ve nihavend fasillarıyla aynı düzeni gösterdiginden bu yayınların hepsini birden rast faslinin kapağında görülen "Ayine-yi Musiki" başlığı adı altında toplamak uygun düşmektedir (21).

"Ayine-yi Musiki, Rast Faslı, Nâşiri Halil Bey, Bilumum ince sazlar ile piyano için müntehab şarkılardan müretteb nota mecmuasıdır. Mürettibleri bestekâr Rıza Bey, Kemanî-i şehr Aga, nota ve keman muallimi Garbis Efendi. Matbaa-yı Onnik Mukosyan Dört renkli kapak içinde 20 sayfa(*)

(20)bkz.Ethem Ruhi Üngör, Nota Basımında 100. yıl, s.25

(21)bkz. Gültekin Oransay Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde fasıl yayınları, s. 279, 280

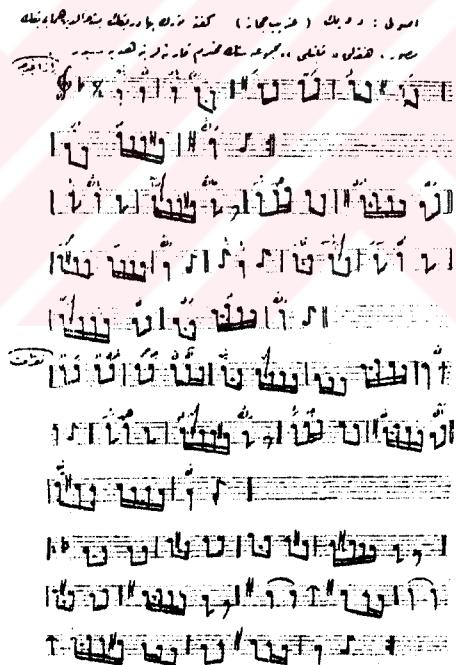
(*)Gültekin Oransay , Onnik Mukosyan'ın sonradan Osman Mükerrem adını aldığı, Onnik Mukosyan Matbaasıyla Serviçen Matbaasının aynı basmevi olduğunu belirtmektedir.(bkz,a.g.k, dipnot 11)

"Umum sazlar ve piyano için alafranga nota ile alaturka şarkısı mecması: Suzinâk Faslı. Taksim, peşrev, sazsemaisi beste, ağırsemai, yürüksemai ve 12 adet şarkı. Mürettibi Garbis Efendi. Maa rif Nezaret-i celilesinin 464 numROLU ve 22 Şevval 318 ve 31 Kânun-ı Sanî 316(13 Şubat 1901) tarihli ruhsatnamesiyle. Tab ünnesri Serviçen Matbaası, İstanbul' Dört renkli kapak içinde 22 sayfa (22)

"Nihavend Faslı. 24 sayfa (23)

**11) MUSAVVER (RESİMLİ) HAFTALIK MEKTEPLİ MECMUASI NOTA YAYINLARI
(1905)**

İstanbul'da yayınlanan bu dergi, 1905'li yıllarda taşbaskı olarak yayınlanan notaları ek olarak vermiştir. Yaklaşık olarak ellise yakın nota yayımlamıştır (24).

Usulü düyek (Garib Hicâz) Güfte Bahâdir Bey'in-Beste İzzeddin Hümâyî Bey'in. Musavver(resimli) Haftalık Mektepli Mecmuası'nın muhterem kari'lerine(hanım okuyucularına)hediyyesidir.

Eser adı: NENNİ

(22)bkz.a.g.k, s.280

(23)bkz.a.g.k, s.280

(24)bkz. Bülent Alaner, Osmanlı İmparatorluğundan günümüze belgelerle müzik yayıncılığı (1876-1986) Anadol Yayıncılık Ankara, 1986, s.31

12) MUSİKİ-Yİ OSMANI CEMİYETİ NOTA YAYINLARI (1908)

Ünlü besteci İsmail Hakkı Bey'in (1865-1927) 1907 yılında kurduğu bu cemiyet tarafından 1908 yılından başlamak üzere nota yayını yapılmıştır.

A)Fasillar: Elimizde bulunan Kürdilihicazkâr faslinin numarası onsekizdir. İki adette numarasız olarak yayınlanmış olan, rast faslı ve Fasl-ı Bahar fasikülleriyle birlikte toplam olarak yirmi adet fasıl yayını yapılmıştır. Bu fasillardan adları ve numaraları saptanabilenler şunlardır:

1)Şehnaz faslı

"Musiki-yi Osmani Cemiyeti tarafından neşr edilen Şehnaz faslı. Numro 1. Reis:Mahzen-i Esrar-ı Musiki mürettibi İsmail Hakkı. Galata'da Şahsuvar sokağında Soma matbaasında tab olunmuştur." 20 sayfa, 5 guruş (25)

3)Bûselik faslı

"Musiki-yi Osmani Cemiyeti tarafından neşr olunan Bûselik faslı Numro 3. Reis:Mahzen-i Esrar-ı Musiki mürettibi İsmail Hakkı. Aleksandras Numizmatides ve Sürekası." 16sayfa (26)

4)Karcıgar faslı

5)Nihavend " 1324 (1908-1909)

15)Köçekçe Takımı, 1325 (1909-1910)

16)Yegâh Faslı, 1325 (1909-1910)

17)Saba Faslı, 1326 (1910-1911)

"Saba Faslı. Mülkümüzde mevcud yegâne Osmanlı musiki mektebi ders nazırı ve hey'eti umumiyye müallimi İsmail Hakkı Bey. Numro 17. Sene 1326 "15 sayfa, 5 guruş (27)

(25)bkz.Gültekin Oransay **Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde Fasıl Yayınları**, s.282

(26)bkz.a.g.k, s.282

(27)a.g.k, s.282

18) Kürdilihicazkâr Faslı

"Mülkümüzde (şehrimizde) mevcud yegâne Osmanlı musiki mektebi ve
hey'et-i umumiyye muallimi İsmail Hakkı Bey Numro 18/Sene 1326
(1910-1911)" (28)

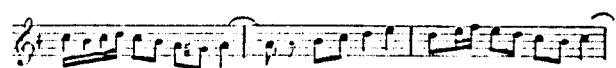
Numarasız: Rast faslı

Numarasız: Fasl-ı Bahar

(28)bkz.Bülent Alaner. Osmanlı İmparatorluğundan günümüze belgelerle,
müzik yayıncılığı (1876-1986)s.33

مَرْسَانْ بِصَلْمَى نُورْنَا كَنْجِرْ مَى رَنْسَهْ بَغْرَدْ بَلْ بَرْ سَلْكَ بَيْزَهْ دَى

Tavşancı Muallimi Müteveffa Kemençeci Nikolaki'nin Bûselik Peşrevi

Muhammes

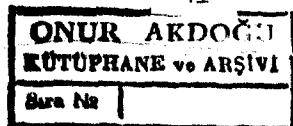
Kurdilihicazkâr Faslı

Mülküümüzde (şehrimizde) mevcud yegâne Osmanlı musiki' mektebi ve hey'et-i umumiyye muallimi İsmail Hakkı Bey, Numara 18/sene 1326(190(190(1910)- (1910-1911)

کورنیش کار پیشکش نه میزگاه از بین

Usulü ..... Duyek kürdilihiczakâr Peşrevi

فَسْلِ الْبَارَةِ

مُرْكَازُ الْمُهَاجِرَاتِ

الْمَدِينَةُ

الْمَدِينَةُ

مِنْ كَانَةِ ٢٠١٣

Fasl-ı Bahar
Müellifi
Ser sazende hazret-i şehr-i yâri
İsmail Hakkı
İkinci cüz'ü
fiati 20 guruşdur
Mühürsüzler sahtedir

28 Kânunevvel 1325 tarihinde bâ irade-i seniye-i hazreti hilâifet-i penahi. Memleketimizde ilk defa küşâd olunan "Musiki-i Osmani" mektebinde terennüm edilmek üzere tarafımızdan tertib edilen "Fasl-ı Bahar" ı bu kerre neşr eyledim. Heveskâran-ı musikinin matlub derece istifadelerini temin maksadiyla diğer âsarında yakın zamanda mevki-i intişara vaz-ı mukarrer olduğunu tepşir eylerim.

Ismail Hakkı

کنار قادی روبلک

The musical score consists of ten staves of handwritten notation on a single staff system. The notation includes various note heads, stems, and rests, typical of traditional Persian or Central Asian music notation. The lyrics are written below the notes in two languages: Persian and Turkish. The Persian lyrics are in cursive script, while the Turkish lyrics are in a more formal, printed-style font.

Some of the lyrics visible in the score include:

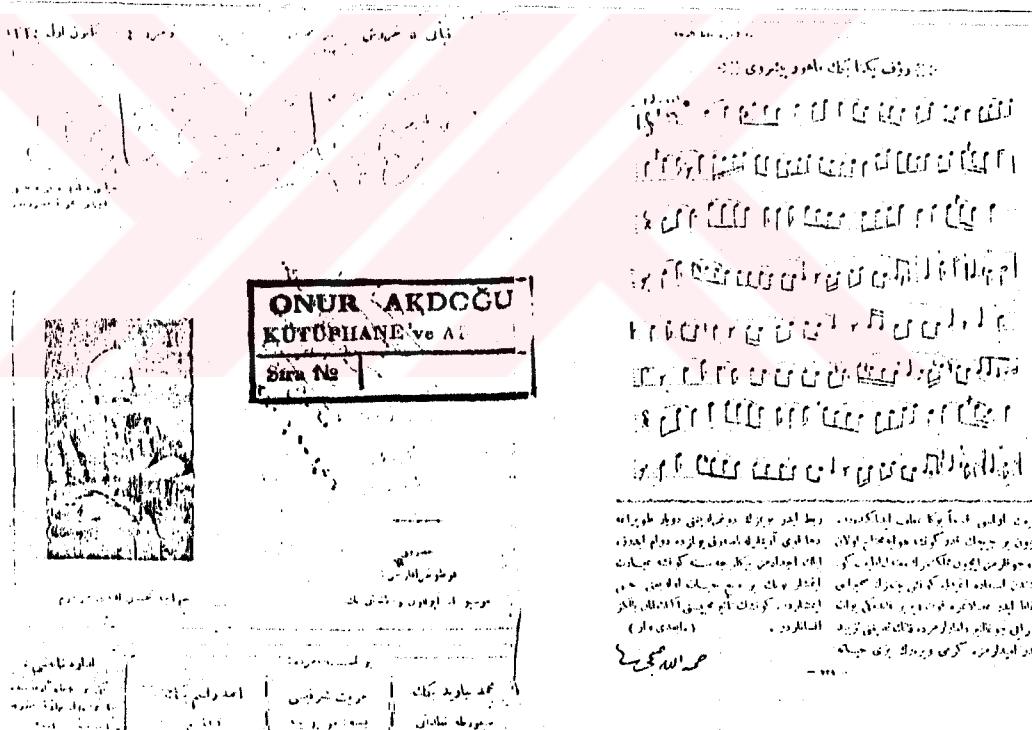
- کنار قادی روبلک
- کوک می سر سرف ریز قادی
- ل بی بی ل
- د ا د نغ فرسه ل بی بی
- د کر د کر سار نه ای زندگان
- د کوک د کوک ای ای زندگان

Düyek Küşad Rehavi

B) Seri numaralı yaprak nota yayınları: Büyük ve küçük boyda, seri numaralı nota yayını yapılmıştır. Küçük boyda olanlardan seri numarası iki, büyük boyda olanlardan ise yirmiiki numaralı olanları saptanmıştır. Toplam olarak en az yirmidört adet yaprak nota yayınlanmıştır. Bu notaların çoğunuğu mars notalarından oluşmakta ve ondört numaraya kadar olanların üzerinde 1325 (1909-1910), numarası yirmiiki olanın üzerinde ise 1326 (1910-1911) tarihleri görülmektedir. Bu yayınlar dört sayfalıdır(29).

13) RESİMLİ KİTAP (MECMUA) NOTA YAYINLARI (1908-1909)

H.1324(1908-1909) yıllarda çıkarılmağa başlanan bu mecmua-
da çok az olmakla birlikte nota yayını da yapılmıştır.

Resimli Kitap mecmuasının
4. sayısının kapağı

Rauf Yekta Bey'in Mahur Peşrevi

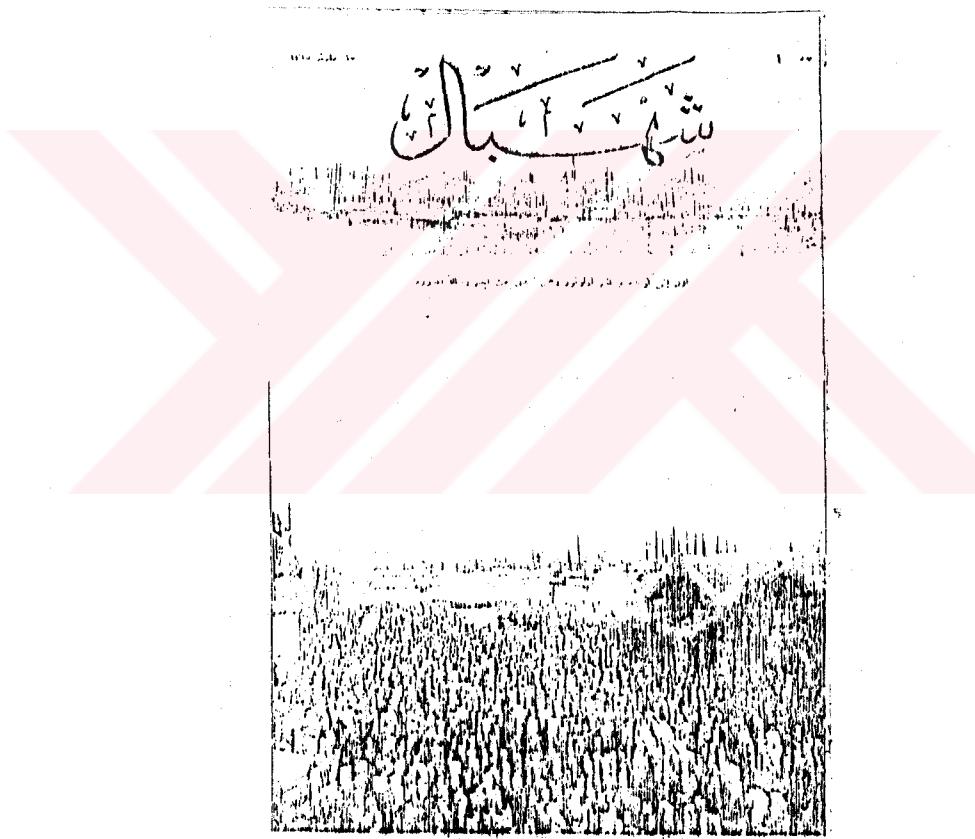
(29)bkz.Ethem Ruhi Üngör Nota Basımında 100. yıl, Musiki Mecmuası, sa-
yı:337, s.8

14) HALE (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1909)

1909 yılından başlamak üzere bu dergide de nota yayını yapılmıştır(30).

15) ŞEHBAL (DERGİ) NOTA YAYINLARI(1909)

1909-1914 arasında Hüseyin Sadettin Arel (1880-1955) tarafından onbeş içinde bir çıkarılan bu dergide yüze yakın nota yayınlanmıştır. Son derece lüks kuşe kağıda basılmış olan bu dergi yüz sayı çıkartılmıştır. Genellikle saz eserleri yayınlanmıştır.

2 numaralı Şehbal dergisinin ön kapağı

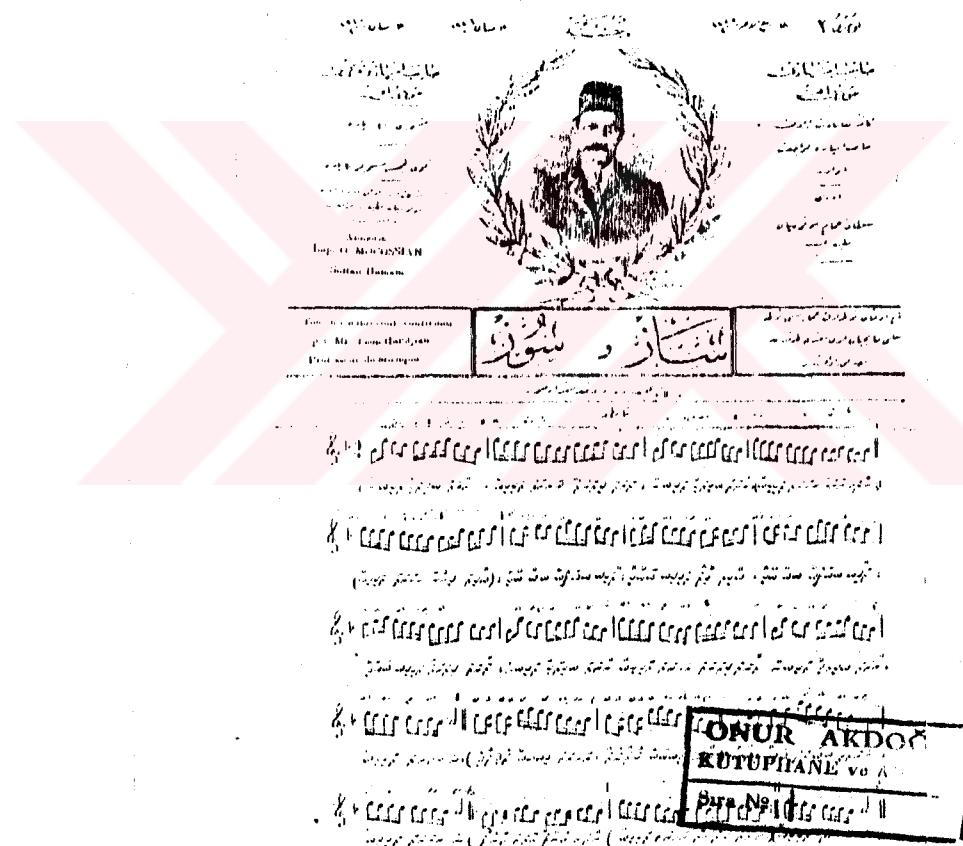
(30)bkz.Onur Akdoğan, **Türk Müziği Bibliyografyası(9. yüzyıl-1928)** E.Ü.
Devlet Türk Musikisi Yayınları, no.89 KON.02,E.Ü.Basımevi İzmir,
1989 s.81

16) UDİ AFET (MISIRLIYAN) NOTA YAYINLARI (1910)

Ermeni asıllı Udî ve besteci Afet (Misırliyan) (1850-1922) tarafından 1910 yılında çıkarılan ve ilk Türk müziği dergisi olma özelliğini taşıyan "Saz ü Söz" dergisinin elimizde saptanabilen on üç sayısı mevcuttur. Her sayısında bir-üç arasında nota yayınlanmış, yayınlanan notalar Leon Hancıyan (1860-1947) tarafından tasdik edilmiştir.

Batı ve Hamparsum notası altalta gelecek şekilde nota yayını yapılmıştır. (*)

2 numaralı "Saz ü Söz" dergisi

(*) Saptanan 13 sayının içeriği için bkz. Ethen Ruhi Üngör, Nota kapsamında 100. yıl Musiki Mecmuası sayı 337, s.9, 10

15.....1910

Pencşenbe

Numro 2

Sahib-i imtiyaz ve muharriri
Udi Afet

Nushası 20 para**Günü geçen nüshalar 30 para**

Senelik abone olmak arzu eden
Mokosyan matbaasına müracaat etsin

Sahib-i imtiyaz-i
Udi Afet

Kafi malumat için
Sahib-i imtiyaza müracaat
olunur

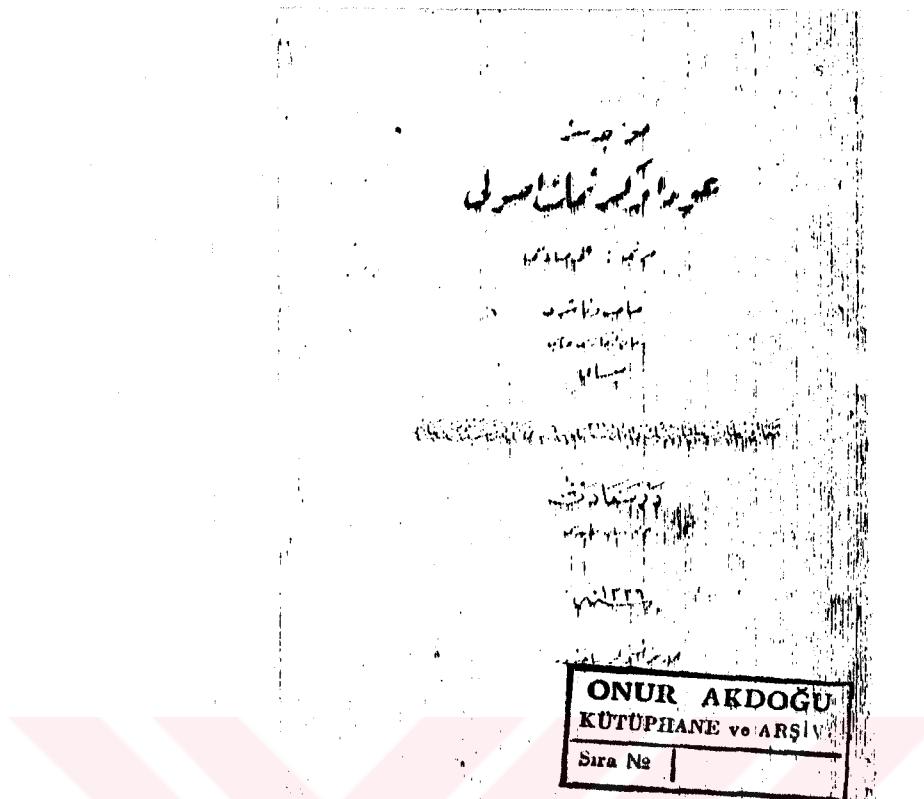
Adres
Sultan Hamam
Mokosyan Matbaası

Tab olunan notaların cümlesi
nota muallimi Hancıyan Leon
Efendi tarafından tasdik
olunur.

SAZ Ü SÖZ**Şimdilik haftada bir defa neşr olunur.**

17) HOCASIZ UD ÖĞRENME USULÜ (1910)

1910 yılında Misak (ö. 1930?) tarafından yayınlanan ve Ali Salahi (1878-1924) tarafından yazılmış olan bu ud metodunun içinde etüdlere ek olarak 8 eserin notası yayınlanmıştır. Metod İstanbul'da Mokosyan matbaasında basılmıştır.

Hocasız

Ud Öğrenme Usulü

Mürettibi: Ali Salahi

sahib ve naşiri

Misak

.....

Dersaadet

(İstanbul)

Mukosyan Matbaası

Sene 1326 (1910)

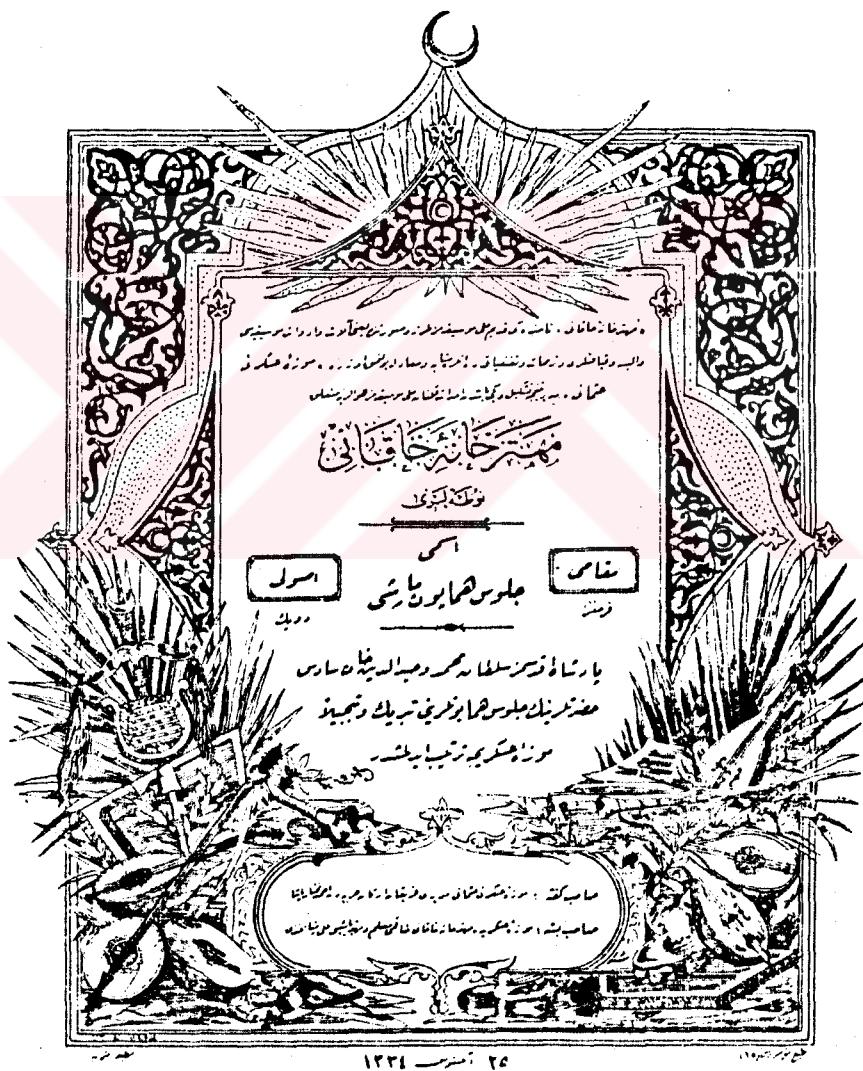
Mühürsüz nüshalar sahtedir

18) TURANA DOĞRU (1910)

Mehmed Emin (Yurdakul)(1869-1944) tarafından 1910 yılında İstanbul'da çıkarılan bu kitaba ek olarak nota da yayınlanmıştır. Basım yeri Matbaa-i Ahmed İhsan ve Sürekası(31).

19) MÜZE-İ ASKERİ NOTA YAYINLARI (1911)

1911 yılından başlamak üzere, genel olarak İsmail Hakkı Bey (1866-1927) ve Neyzen Rıza Bey'in (ö.1925?) mehter müzikleri. yayınlandı (32).

(31)bkz, Onur Akdoğan Türk Müziği Bibliyoğrafyası (9. yy - 1928) s.81

(32)a.g.k, s.82

Mehterhane-i Hakani

Usulü	Notaları	Makamı
-------	----------	--------

Düyük	Cülüs-u Hûmayun Marşı	Ferahfeza
-------	-----------------------	-----------

Padişah Efendimiz. Sultan Mehmed Vahideddin Sadis Hazretlerinin Culus-u humayunlarını tebrik ve .....mûze-i Askeriye de tertib edilmiştir.

.....

.....

.....25 Ağustos/331

20) İLYAS NOTA YAYINLARI (1911)

Elimizde Kanaat Kütüphanesi sahibi İlyas (?) tarafından büyük boy olarak yayınlanmış, seri numarasız bir nota bulunmaktadır. Tarih kaydı h.1329 (1911)'dur.

"Kâzım Bey, Hitabe-i İntikam: Ey Bulgar vahşet ve canavarlığın en büyük âmili" Yayın yeri:Babîâli (33)

21) PEYAM (GAZETE) NOTA YAYINLARI(1913)

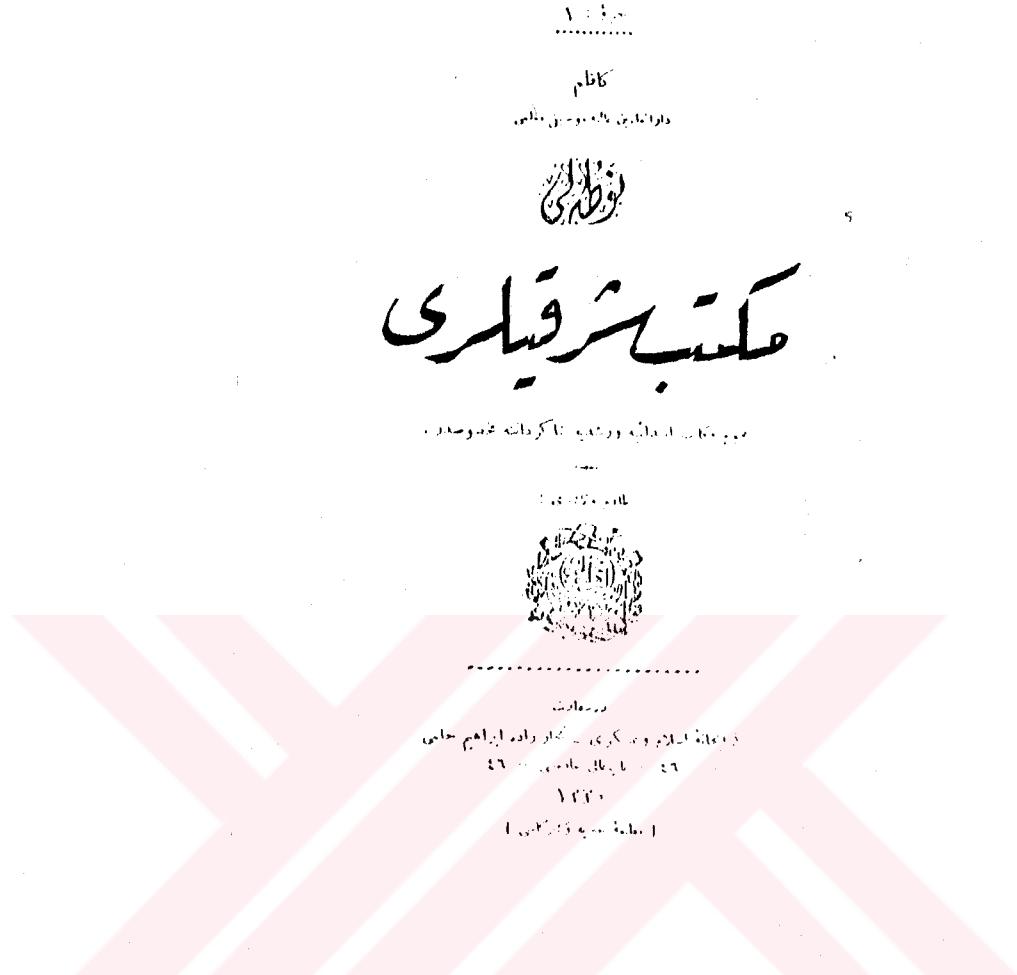
1913 yılından başlamak üzere Peyam Gazetesi'nde nota yayını da yapılmıştır (34).

22) NOTALI MEKTEP ŞARKILARI (1914)

Kâzım (Uz) (1873-1943) tarafından 1914 yılında, İstanbul Hayriye Matbaasında basılmış olan bu müzik kitabında değişik makamlarda mars türü eserler yer almaktadır.

(33)bkz. Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl Musiki Mecmuası**, Sayı.338, s.22

(34)bkz. Onur Akdoğu, **Türk Müziği Bibliyoğrafyası (9.yy, 1928)** s.82

Cüz':1

KAZIM**Darülma"limin-i âliye musiki muallimi****NOTALI MEKTEB ŞARKILARI**

Umum mekâtib-i iptidaiye ve rüşdiye şakirdânına mahsustur
 Tab'ı nâşiri: Dersaadet Kütüphane-i İslâm ve askeri Tüccarzâde
 İbrahim Hilmi
 46 Bâb-ı Ali Caddesi 46
 1330(1914)

23) İBRAHİM HALİL VE CEMAL NOTA YAYINLARI (1915)

H.1331(1915) yılında İbrahim Halil (?) ve Cemal (?) tarafından "Asâr-ı Nefise-i Musikiye" adı altında bir dergi yayınlanmıştır. Haf-tada bir kez perşembe günü, küçük boy olarak yayınlanan bu derginin bilinen bir sayısı bulunmaktadır. Dört sayfalık olan bu derginin içeriği şöyledir (35):

"s.2-(nota) Kâzım Bey-Uşşak "Yeni Turan güzel ol ki"

s.3-(nota) Marş "Gök sancağın altında"

s.4-"İfade-i Meram" başlıklı yazı ve "Nazariyata dair birkaç söz" başlıklı yazı

24) ŞAMLI İSKENDER (KUTMANI) NOTA YAYINLARI (1915)

Türk müziği tarihinin en büyük nota yayıncılığını gerçekleştirmiş olan Şamli İskender (1878-1960)(*) , nota yayıncılığına kardeşi Şamli Tevfik (ö.1930) ile beraber "Nuhbe-i Elhan" başlığı adı altında yayınlanmış oldukları değişik tipteki nota yayınları ile başladı (**). Bir kaç yıl süren bu beraberlikten sonra, iki kardeş 1915 yılından itibaren kendi başlarına nota yayıncılığına devam ettiler.

1915'ten başlayıp 1950 yıllara kadar nota yayıncılığını devam ettiren Şamli İskender, 1928 'e kadar Arap alfabesiyle basmış olduğu yayınlarını bu tarihten itibaren Latin harfli olarak yayımlamağa devam etti(***).

(35)b.kz. Ethem Ruhi Üngör Nota Basımında 100. yıl Musiki Mecmuası, sayı.337, s.10

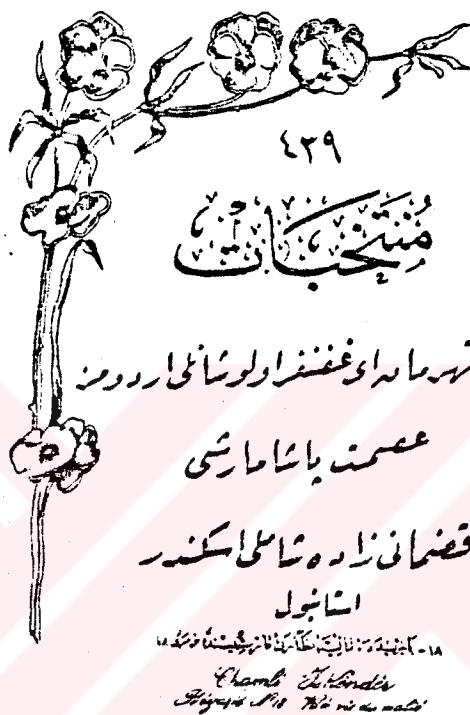
(*) Kazmanizade Şamli İskender, Udcu Şamli İskender, Kutmanizâde Şamli İskender lâkaplarıyla da anılan Şamli İskender, soyadı yasasından sonra Kutmani soyadını kullanmıştır.

(**) Bu beraberlik için ilgili bölümme bakınız.

(***) 1928'den önce bazı yayınlarında Türkçe'yi Latin harfleriyle fakat Fransız diyalektiği ile yayımlamıştır.

A) Küçük boy yayınlar

1.) "Müntehâbât" : 1-846 numaralar arasında yapılan bu yayın, müzik alanındaki en yaygın seri olarak dikkati çekmektedir (*). Tarih kaydı olmayan bu seride genellikle dönemin piyasa türü eserleri birbirinden farklı değişik kapak kompozisyonları içinde yayınlanmıştır.

439
Müntehâbât
 Ey kahraman ey gazenfer ulu şanlı ordumuz

Kazmanizâde Şamli İskender
 İstanbul

ONUR ANDÇÖĞÜ
NCTA AFŞ VI

(*) Bu seri 1928'deki harf devriminden sonra devam etmiş ve 1595 seri numaraya kadar yayınlanmıştır.

عُصْمَتْ بَاشَا

- دلخوا - مارش

بِسْ تَهَادِي سَكَانِي بَشَّ

كَثَادَ

88

شام آن کی میظ
Moussem nicham kür da um miet El ag la chir Kén

شاد ای شاد ای شاد ای شاد ای شاد ای شاد ای شاد ای
bir i la hi ufk a külil di chania hal bi

در گردی دوش میش کی دش
kil le té che leki sith auchi gian lan di buk a raye le

بیم ملی دیه دیندی گیل دی سون سی جامی دی دی پی
him melli díeh dinde giel di sun si jamé di dé pi

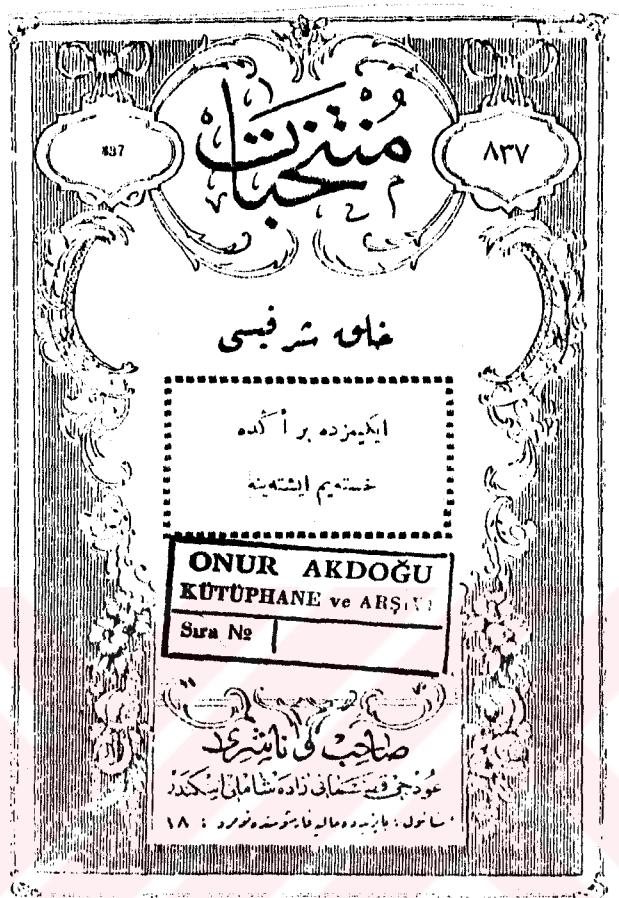
لیم میزی دیک دیک سون سی لا نیت دار دی پی
lim mizi díik díik son si la nit dar di pi

ای من دلورت تی دلورت تی دلورت تی دلورت تی
arvihî lichen ayaî lit ret din ret din sen ey ia met pacha

شایان بیلیک لیک کیسا در شایان بیلیک لیک کیسا در
giye bo tun is lam du han dir gana bîler bîler yacha 88

Bestekârı Kâzım Bey   İsmet Paşa   .....Marşı

Kuşâd

837

Muntehabat

837

Halk Şarkısı

İkimizde bir anda

Hastayımlı işte yine

Sahib ve Naşiri

Udcu Kazmanızâde Şamlı İskender

İstanbul : Beyazıt'da Maliye Karşusunda

Numro 18

مِنْافِ
سَرِيرَةِ حَرَقَ
لِيْكِبِيرَادِهِ مِنْ الْكَدَهَ
مُرْحُوم سَلِيمٌ سَلِيمُ خَلْدَهَ

دربن

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ دَهْ

ikimizde bir anda

.....

Merhum Muallim İsmail Hakkı Bey'in

Uşşak

Düyük

2)"Müntehabat-ı Asâr-ı Musîki" adı altında iki ciltlik nota yayını yapılmıştır. Üzerlerinde yayın tarihi olmayan bu eserin birinci cildi yüzyirmisekiz, ikinci cildi ise yüzoniki sayfadır(36)

Müntehabât
 Asâr-ı Musîki
 Bahib ve Naşiri
 Udcu Kazmanizâde Şamîlî İskender
 İstanbul Beyazîd'da Maliye Karşusunda Numro 18
 Telefon Numrosu İstanbul: 1836

اعلم از ایت
بندگار

İtimad et

Kirkor Çuhacıyan Efendi

Bestenigâr

3) Bimen Efendi Külliyatı: Bimen Efendi'nin (Şen) 1873-1943) eserlerinin yer aldığı bu külliyat, 1338(1922) yılında onbeş fasikül yayınlanmıştır.

Bestekâri şehir Bimen Efendi

Sahib ve naşiri Udcu Kazmanizâde Şamli İskender
İstanbul Beyazid'da Maliye karşısına numro (18)

Telefon numrosu İstanbul:1836

İstanbul Matbaa-yı Amire

1338

شیره طارم خشکاهن نیم
 کردی مجنان کار
 شیره طارم خشکاهن نیم
 آفسان

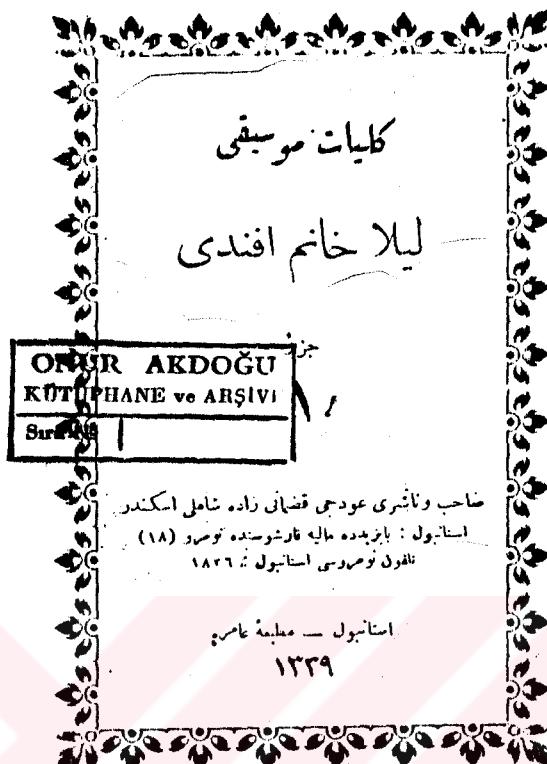
سونه اول شن
دو
ایل بیلی
کوکلی یول
چن اک ریلی
پور
نی
من لایل دیر
بیل یول ال تین
دا گیو یون هر
ام
سیل یول دیل یول نی

ONUR AKDOĞU
BÜT FİSÝYE ve AŞA
Büyük

Şivekârim taht-i gâhîn sinem

Kürdili hicazkâr

4) Leyla Hanım Külliyatı 1339(1923) yılında Leyla Hanım'ın (1850-1936) eserlerinden oluşan bu külliyat üç fasikül halinde yayınlanmıştır.

Külliyat-ı müsiki

Leyla Hanım Efendi

Cüz'ü

1

Sahib ve naşiri
Udcu Kazmanizade Şamli İskender
İstanbul Beyazıt'ta maliye
karşısında (numro 18)
İstanbul - Matbaa-yı Amire
1339

B) Küçük-Orta boy arası yayınlar:

- 1)"Lâle Faslı" İsmail Hakkı Bey, 15 sayfa
- 2)"Faslı Bahar" "İsmail Hakkı Bey", 14 sayfa (*)
- 3)"Zeybek Oyunhavaları" İ.Hakkı Bey, 16 sayfa Eserlerin bazılısı İsmail Hakkı Bey'e aittir.

Müellifi: Mahzen-i Esrâr-ı musiki
Sahibi Muallim İsmail Hakkı Bey
Naşiri Kudmânizâde Şamlı İskender
İstanbul'da Darü'l Fünun civarında

20 guruş   Numro: 18

Zeybek Oyun Havaları
(ön kapak)

(*) Aynı adı taşıyan ve yine İsmail Hakkı Bey tarafından hazırlanan bir başka "Faslı-ı Bahar" Musiki-i Osmani Cemiyeti tarafından h. 1325 (1909-1910) yılında çıkarılmıştır.

C)Orta Boy Yayınlar

I)Fasillar:Türk müziğinde, bu türde, en fazla yayın yine Şamli İskender tarafından yapılmıştır. Kırk makamdan birer fasıl ve bir de köçekçe takımından toplam kırkbir fasikülden oluşan yayın yapılmıştır. Bu fasıl yayınlarının bazlarında "Mühtehâbât-ı Elhân'dan ve "Müntehâbât" gibi adların kapak üzerinde yer aldığı görüyoruz. İlk sayılarda bir seri numara kargaşalığı görülmekte ise de daha sonra bu durum ortadan kalkmıştır(37).

Yayınlanmış olan fasillar şunlardır:

- 1)Suzinâk, 32 sayfa, 22 eser
- 2)Nihavend, 32 sayfa, 22 eser
- 3)Uşşak, 32 sayfa, 23 eser
- 4)Karcıgar, 32 sayfa, 22 eser
- 5)Kurdilihicazkâr/Hicazkâr kürdi, 32 sayfa, 20 eser
- 6)Hicaz, 32 sayfa
- 7)Hüzzam, 32 sayfa, 22 eser
- 8)Hüseyni, 32 sayfa
- 9)Saba, 32 sayfa, 27 eser
- 10)Hicazkâr, 32 sayfa, 27 eser
- 11)Mahur, 32 sayfa, 27 eser
- 12)Acemâşiran, 32 sayfa 28 eser
- 13)Şetaraban, 32 sayfa, 28 eser
- 14)Yegâh, 32 sayfa, 29 eser
- 15)Ferahنâk, 32 sayfa, 28 eser
- 16)Acemkürdi, 32 sayfa, 27 eser
- 17)Tahirbuselik (1337/1921), 32 sayfa, 26 eser
- 18)Bestenigâr (1337/1921), 32 sayfa, 26 eser

(37)bkz.Gültekin Oransay, *Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları*, s.284, 285

- 19)Rast (1338/1922), 32 sayfa, 25 eser
- 20)Muhayyer, 32 sayfa, 27 eser
- 21)Isfahan, 36 sayfa, 25 eser
- 22)Suzidil, 32 sayfa, 25 eser
- 23)KÖÇEKÇE, birinci ve ikinci takım(Köçekçe, Birinci Takım,13 Raks Havasını Muhtevidir)(32 sayfada 30 Haziran 1922) 32 sayfa
- 24)Şevkefza, 32 sayfa, 26 eser
- 25)Ferahfeza, 32 sayfa
- 26)Müstear, 32 sayfa, 25 eser
- 27)Dügâh, 32 sayfa, 25 eser
- 28)Evc, 32 sayfa, 23 eser
- 29)Şehnaz, 32 sayfa, 29 eser
- 30)Sultaniyegâh, 32 sayfa, 29 eser
- 31)Tarzînevin, 32 sayfa, 28 eser
- 32)Hüseyniaşîran, 35 sayfa, 27 eser
- 33)Hisarbuselik, 32 sayfa, 28 eser
- 34)Sabazemzeme, 32 sayfa, 24 eser
- 35)Nişaburek, 32 sayfa, 25 eser
- 36)Segâh, 40 sayfa, 26 eser
- 37)Evcara, 32 sayfa, 23 eser
- 38)Neveser (1925), 32 sayfa, 21 eser
- 39)Nikriz (1926), 40 sayfa, 39 eser
- 40)Buselik (1926), 48 sayfa, 35 eser
- 41)Bayatiaraban, 32 sayfa, 27 eser

UŞŞAK FASLI

İkinci tab'ı

39 parçadan mürekkeb pesrev, beste, kâr, şarkı, sazsemaisini muhtevi-
dir.

Sahib ve naşiri

Kazmanizade Şamlı

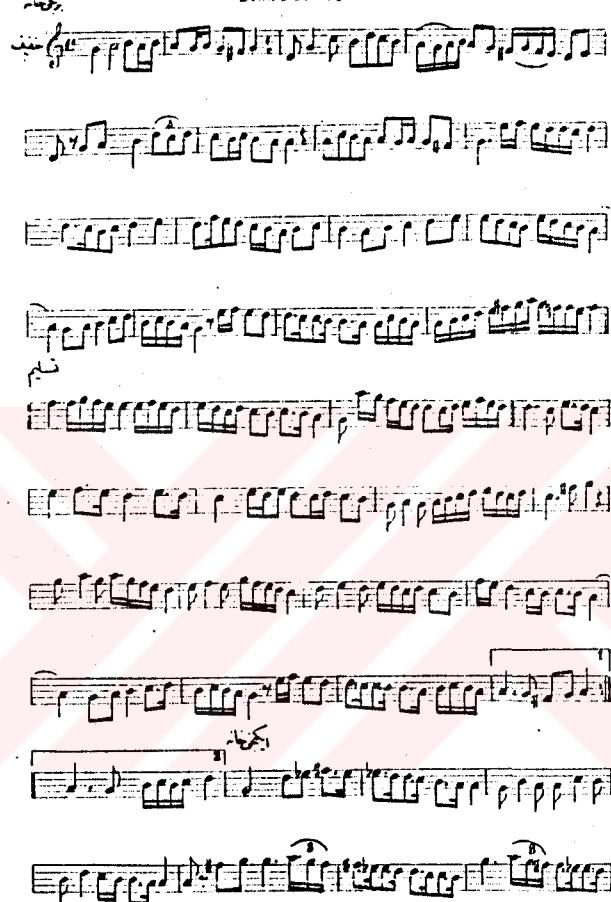
İskender

İstanbul:Beyazıt'da Sabak Maliye karşısunda numro 18, telefon numrosu:
İstanbul 1836

Galata:Şişhane Yokuşu "Feniks" matbaası

عَمَانِ بَكْ مُرْسِكْ مَنَانِ بَشْرِيَّه

Ushak Peşrevi

Osman Bey Merhumun Uşşak Peşrevi

Birinci hane

Hafif

ONUR AKDOĞU
KÜTÜPHANE ve ARŞIVİ
Sıra № 1

مسنحات

بستانکار فصلی

BESTENIKIAR
CHANT TURC

عودجى شامل اسکندر

استانبول : بازیچه مالیه کارشو سندروم (۱۸)
تلفن تومرسون استانبول : ۱۸۲۶

استانبول - مطبعة عاصي

۱۳۳۷

Müntehabat

Bestenigâr Faslı

Udcu Şamli İskender

İstanbul : Beyazid'da Maliye karşısusunda numro:18

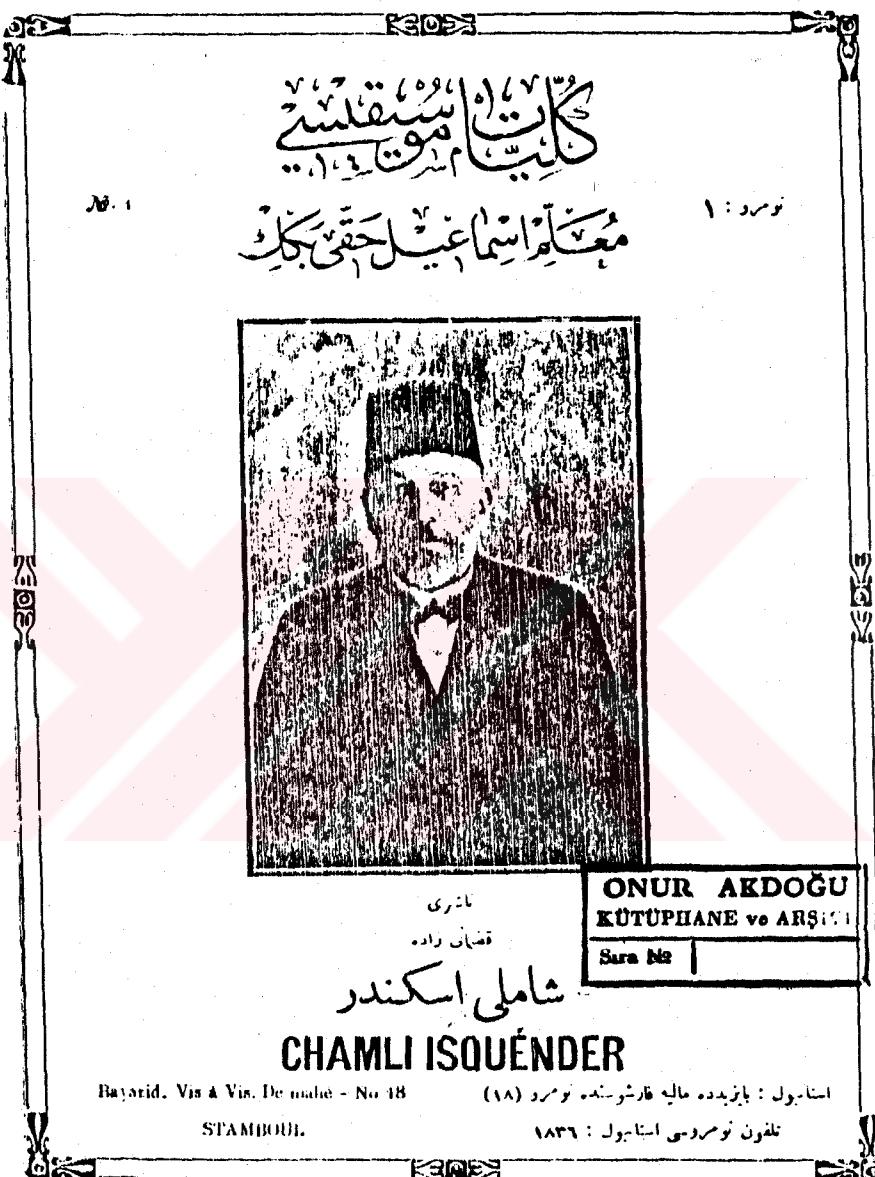
Telefon numrosu İstanbul : 1839

İstanbul - Matbaa - yi Amire

1337

II) Külliyyatlar

1) Muallim İsmail Hakkı Bey, 5 fasikül

Külliyyat-i Musikiye

Numro 1

Muallim İsmail Hakkı bey

Naşiri

Kutmanizâde Şamli İskender

İstanbul: Beyazid'da Maliye Karşısında Numro (18)

Telefon numrosu İstanbul: 1836

- 2) Tanburi Refik Bey (Fersan), 32 sayfa
 3) Kanuni Nazım Bey, 24 sayfa
 4) Hasan Ferid(Alnar), 10 sazsemai, 14 sayfa, 1926

حُنْدِيَّ

ONUR AKDÖ
KÜTÜPHANE ve M.

Sara №

طبعی
قلمروی زاده - ایلی مکندر

تئمیم: استانبول ۱۸۷۶

از زیرینی از نویسنده

On Sazsemaisi

Hasan Ferid

Tab'i

Kazmanızâde Şamlı İskender

Beyazıddâ Maliye Karşısında numro:18   Telefon:İstanbul 1826

سازگری نمره ۲ کا

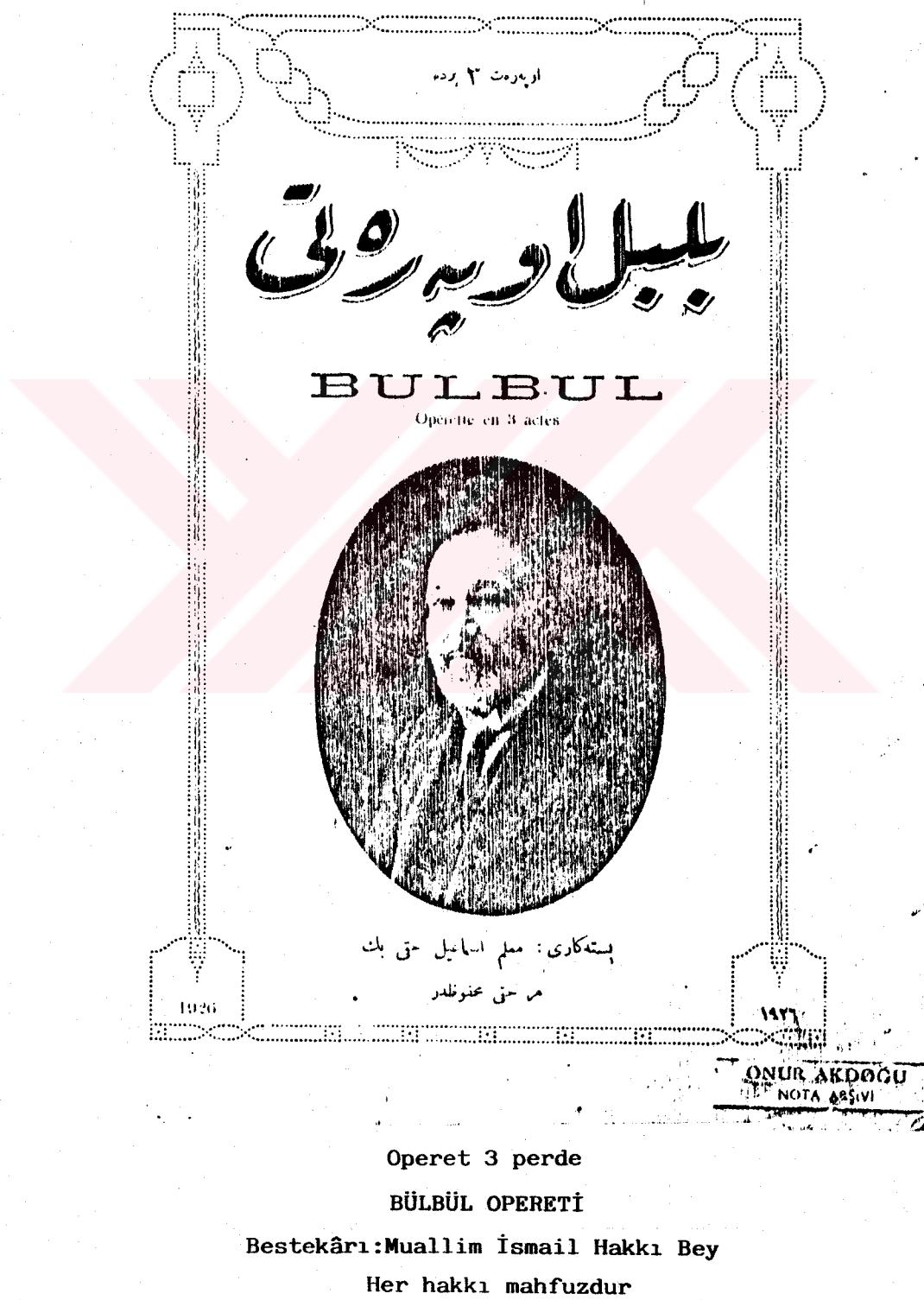

Segâh Nûmro 2 Saz semaisi

5) Tanburi Cemil Bey, 1928, 40 sayfa

III) Operetler:

1) Bülbül, İsmail Hakkı Bey, Operet 3 perde, 1926, 40 sayfa

2)İstanbul Efendisi, Musahipzâde Celâl, operet 4 perde 1927,
23 sayfa

3)"Kaşikcilar Opereti, İsmail Hakkı Bey, operet 3 perde, 1928,
25 sayfa

Operet 3 perde
Kaşikcilar Opereti
Bestekârı: Muallim İsmail Hakkı Bey

Her hakkı mahfuzdur

1928

صلح اسماعیل بنی بیک
Par Ismaïl Hakkî Bey

Par Ismail Hakkı Bey

Overture

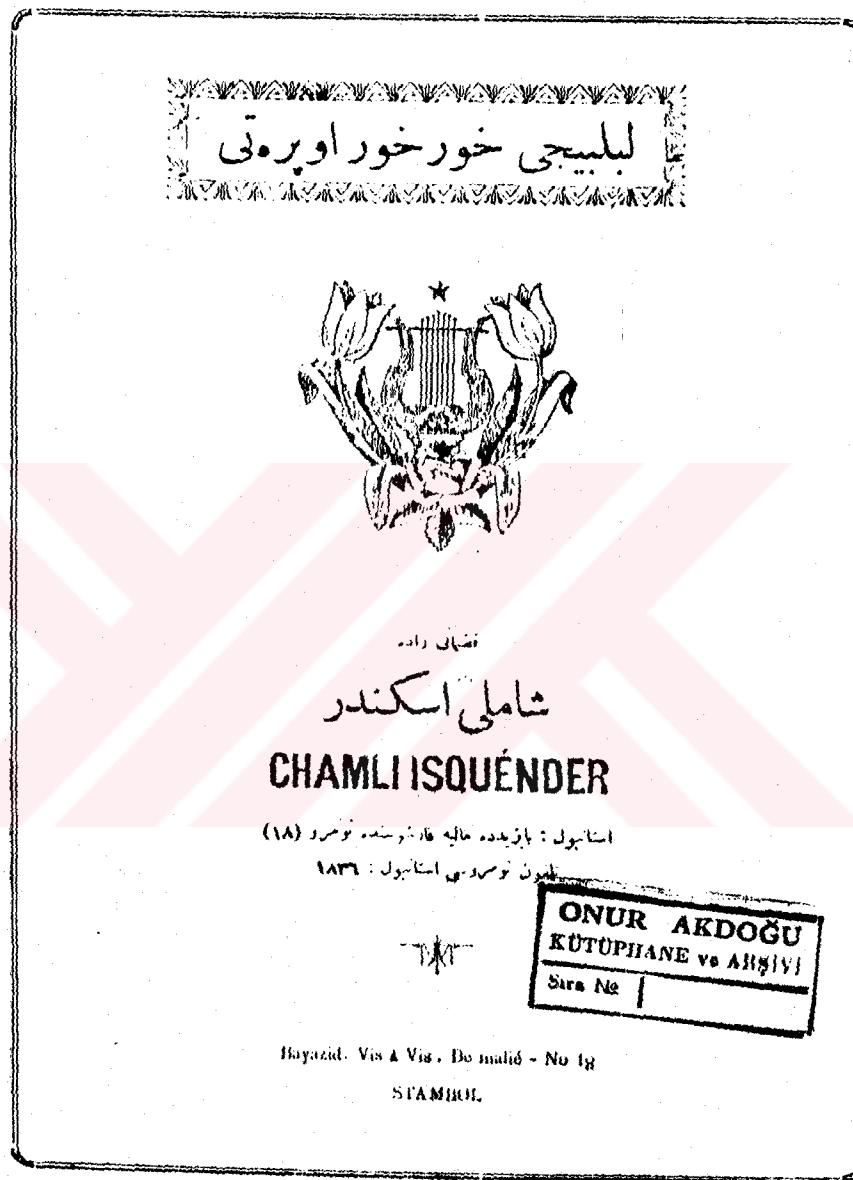
بِرْجَى پُرڈہ

Acte 1.

فَاسْتِعْجِلُوا رَهْنٍ ۖ

Kachikidiles

- 4) "Çaresaz", Muhlis Sabahattin, operet 3 perde, 16 sayfa
 5) "Leblebici Horhor", Dikran Çuhacıyan, operet 3 perde 18 s.

Leblebici Horhor Opereti

Kazmanizâde Şamli İstender

İstanbul: Beyazid'da Maliye Karşısında numro(18)

Telefon numrosu İstanbul: 1836

بیلیمی خورمۇ ادیف
بىرچى پىردە بىزى جىس مەرفە مامادانىزنى

Par D.Tchahacyan
Moderato

The musical score consists of two staves of music. The top staff begins with a treble clef and a key signature of A major (one sharp). It has lyrics in both Ottoman Turkish and Arabic script, with some words underlined. The bottom staff begins with a bass clef and a key signature of E major (no sharps or flats). It also has lyrics in both scripts.

اينجى جىس

A single staff of music for voice and piano. The staff begins with a bass clef and a key signature of C major (no sharps or flats). The lyrics are in both Ottoman Turkish and Arabic script.

Birinci Perde

Birinci Meclis

Cuhaciyan Efendi'nin

Leblebici Horhor Opereti

Ikinci Meclis

IV)"Nuhbei Elhan" Seksen peşrev ve sazsemainin yeraldigi bu e-ser yüzon sayfadan oluşmaktadır

نخبة الخان

پیشرو و ساز سماعیلی بیوی مجموعه‌ی

ONUR AKDOĞU
KÜTÜPHANE ve ARŞ
Sıra № 1

CADMANI ZADE
Şamlı İskender'

Nº 18 Bajazet
Téléphon: Stamboul-1836

Nuhbe-i Elhan

Peşrev ve sazsemaileri Mecmuası

Sahib ve Naşiri

Kazmanizade Şamli İskender

Dersaadet

Sultan Beyazid'da Maliye Karşısında

Numro 18 - Telefon: İstanbul: 1836

صاحب و ناشری

فظمانی زاده شاملي اسکندر

در سعادت

ساطان بازیزدده مایه قارش و سندہ
نومرو ۱۸ - تلفون: استانبول ۱۸۳۶

کمانی شهری مترفی تبرس اقده نیک راست پیزروی

محم

Kemani şehir-i müteveffa Tatyos Efendi'nin Rast Peşrevi

Muhammes

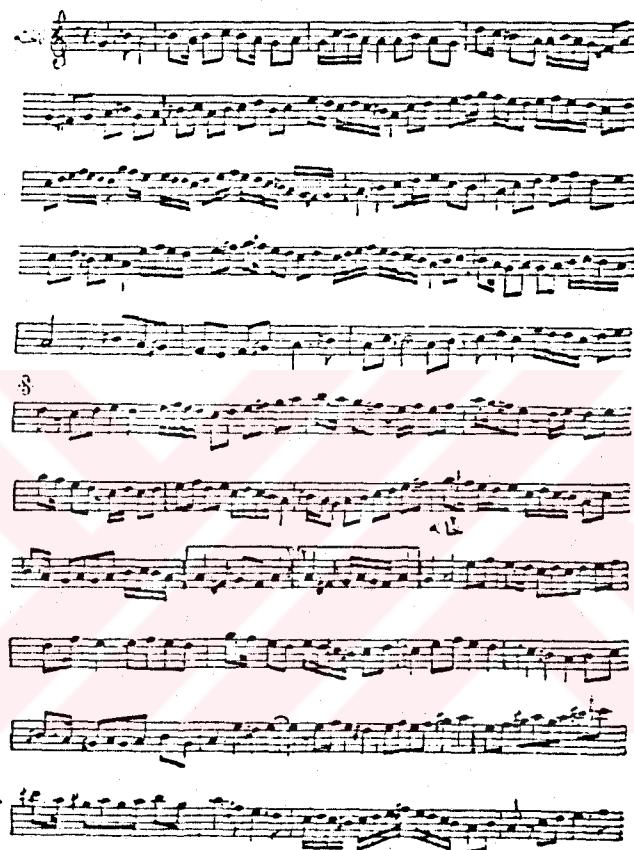
V) Yaprak Notalar:

a) 1000 seri numaralı yaprak notalar: Tamamen sazeserlerinden oluşan, yalnızca birkaç tane Udi Fahri (Kopuz)'nin sözlü eserlerinin görüldüğü, bazı notalarda 1926, 1927 tarihlerine rastlanılan bu seri den binyüzONSEKİZ kadar (yani toplam yüzONSEKİZ eserin notası yayın LANMIŞTIR) yayın yapılmıştır.

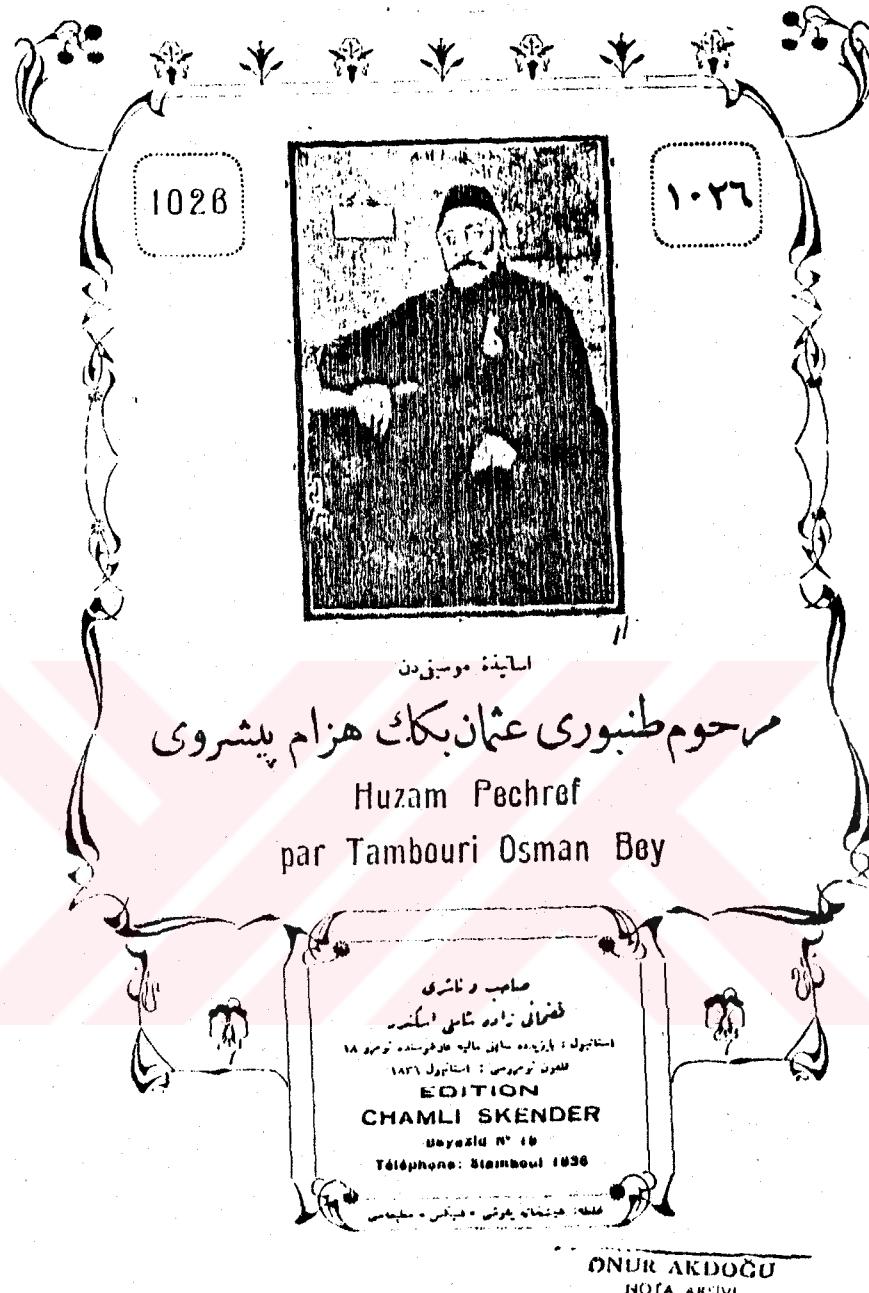

1022, Neyzen Salim Bey'in Hicaz peşrevi.

نایزنه سالم بیک مجازیه وی

Neyzen Salim Bey'in Hicaz Peşrevi

1026, Merhum Tanburi Osman Bey'in

Hüzzam Peşrevi

1027, Tatarın Acemaşiran peşrevi

a) Dörtköşe çiçek çerçeveli nota yayınları: Bu seriden saptanabilen dört nota bulunmaktadır. Bazıları numarasız olan bu notaların hepsi saz eseridir: (38)

Nu.3, Asım Bey, Rast pesrev
 Nu.4, Osman Bey, Nihavend pesrev
 Numarasız. Asım Bey, Rast Pesrev
 Numarasız. Karcıgar Peşrev

c) Nuhbe-i Elhan serisi: Kapağın sol yanında büyük çiçek desenin yer aldığı bu seriden en az dört nota yayını yapılmıştır.

Bilinen notalar şunlardır (39)

Nu.2-Uşşak şarkısı, Astik Efendi, "Bir meleksin nûra garkolmuş"
 Nu.4-Cezayir Marşı, (Sözsüz, piyano partili)

d) Marş serisi: Bu seriden bir notaya rastlanılmıştır.

Nu.1-Kâzım Bey, Meb'usan Marşı "Biz Osmanlılılar her dem gâzâya hazırlız"

D) Büyük Boy yayınlar:

a) Mektep Şarkıları: Üzerinde tarih kaydına rastlanılmayan bu seriden dört nota bulunmaktadır: (40)

Nu.1-Musa Süreyya, Cumhuriyet Marşı
 Nu.2- " " , İleri "
 Nu.3- " " , Bahar sesi
 Nu.4- " " , Gurbet

(38) b.kz. Ethem Ruhi Üngör Nota basımında 100. yıl, Müzik Mecmuası, sayı, 338, s.30

(39) a.g.k. s.30

(40) a.g.k. s.30

25)ŞAMLI TEVFİK NOTA YAYINLARI (1915) (?)

Kardeşi Şamli İskender ile olan beraberliklerinin sona ermesinden sonra, 1915 yılı civarında kendi adına nota yayıncılığına başlayan **Şamli Tevfik** (ö.1930), İstanbul Beyazıt'da numara 12, 14 ve 22'de "İstikâmet Saz Mağazası"nı açtı.

Şamli Tevfik, Onnik Zadoryan'la (1888-1968) kısa bir zaman boyunca, ortak bir çalışma içersine girmiştir, daha sonra bütün yayın haklarını Onnik Zadoryan'a devretmiştir. (*)

A)Küçük boy yayınlar:

"**Nevâht**" Onnik Zadoryan'ın daha önce çıkardığı bu seriyi bazı zamanlar kendisi yayınlanmıştır.

B)Orta boy yayınlar

Yaprak notalar: Dörder sayfalık olan bu yayınlardan iki tane si bilinmektedir (41). En az dört yayın yapılmıştır.

Nu.1-A-Hüzzam Sazsemai

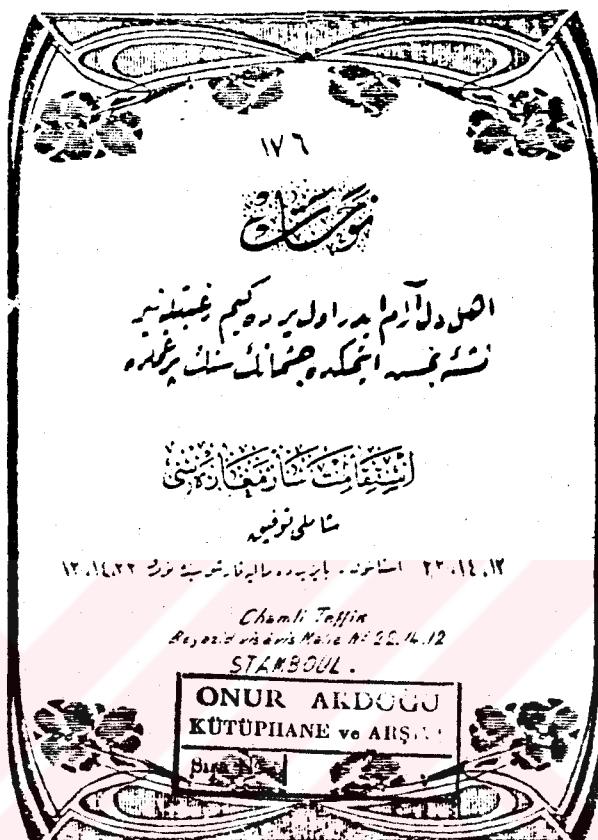
B-Rast "

Nu.4-A)Hüzzam Peşrev(Beste:Tevfik Kutmani)

(*)İlgili bölüme bakınız.

(41)bzk. Ethem Ruhi Üngör Nota basımında 100. yıl , Müzik Mecmuası, sayı.338, s.25

176

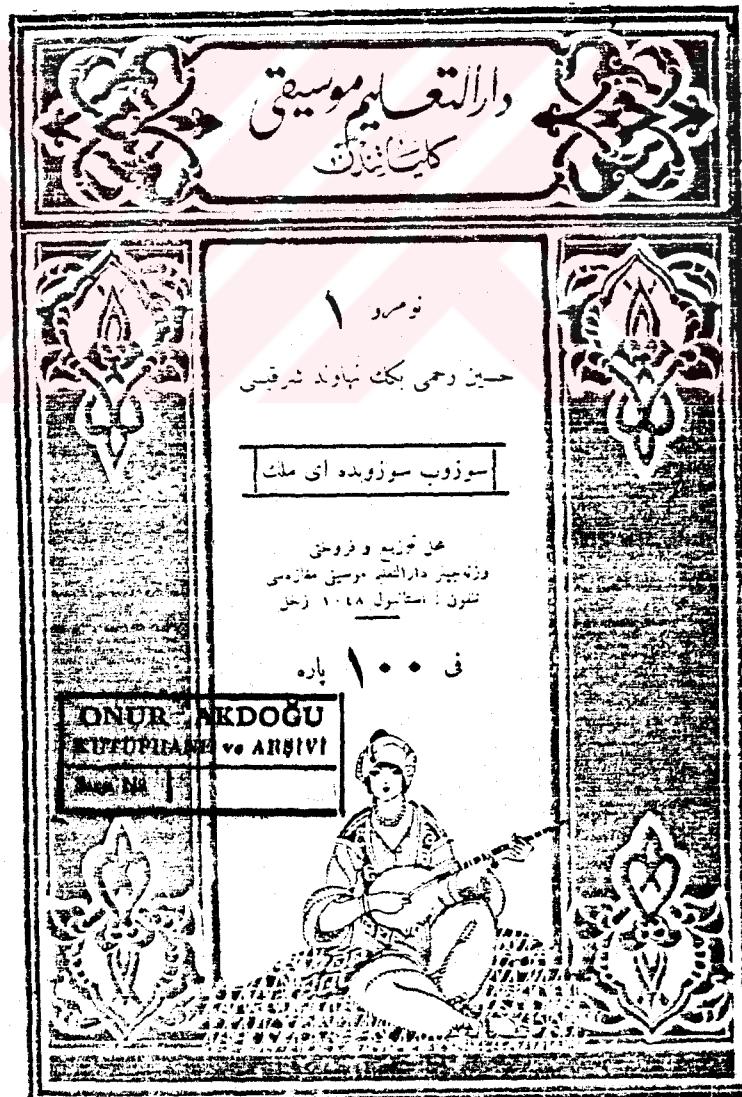
"Nevâht"**Ehl-i dil ârâm eder ol yerde****rağbetlenir****.....****İstikamet Saz Mağazası****Şamli Tevfik****12, 14, 22 İstanbul'da Beyazıt'da****Mülga Maliye karşısunda****numro, 12, 14, 22**

26) DÂRÜ'T TALİM-İ MUSİKİ NOTA YAYINLARI (1916)

1916 yılında Udi Fahri (Kopuz) (1882-1968) ve arkadaşları tarafından İstanbul'da kurulan bu dernek 1931 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. Bu süre içerisinde nota yayınları da yapmış olan derneğin Veznecilerde satış mağazası da bulunmaktadır.

A) Küçük boy yayınlar:

1) Tanbur çalan kız resimli seri: Elimizdeki notalara göre yüz seri numaraya kadar yayınlandığını söyleyebiliriz. Dört sayfalık yaprak nota olarak yayınlanan bu notaların üzerinde 1924 ve 1927 tarihleri bulunmaktadır. Genellikle Udi Fahri Bey'in eserleri yayınlanmıştır.

Dârû't Tâlim-i Musiki

Külliyatından

Numro 1

Hüseyin Rahmi Bey'in Nihavend şarkısı

Süzüb süzübde ey melek

Mahall-i tevzi' ve fürruhtu

Vezneciler Dârû't talim-i Musiki

Mağazası

Telefon: İstanbul 1048 zuhul

Fi: 100 para

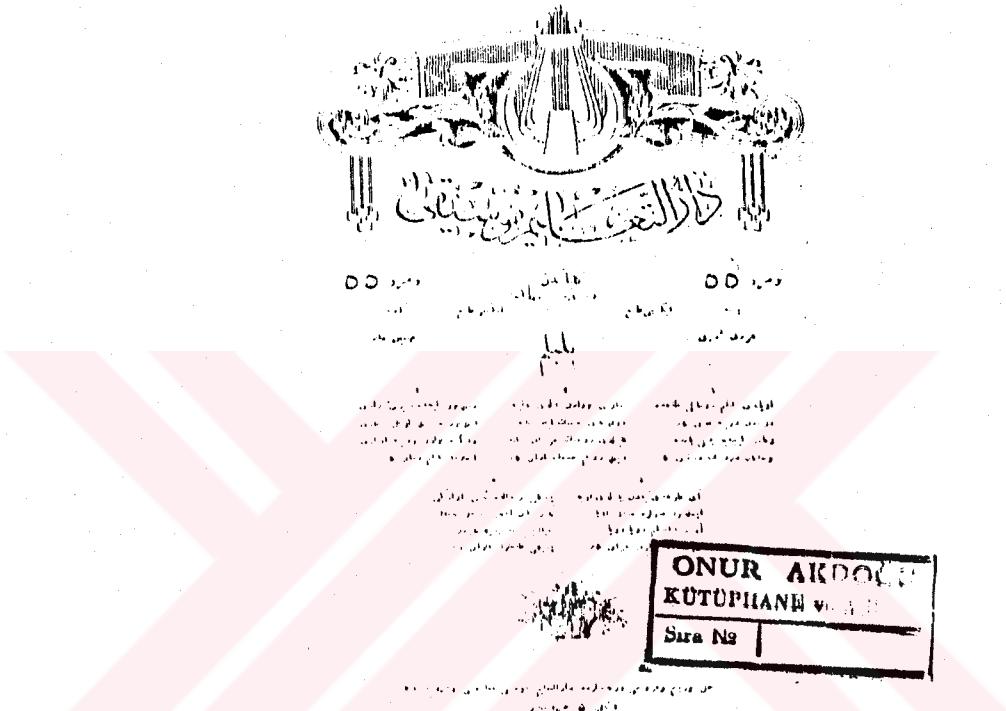

Süzüb süzübde ey melek

Yürüksemai

Hüseyin Rahmi Bey Merhumun

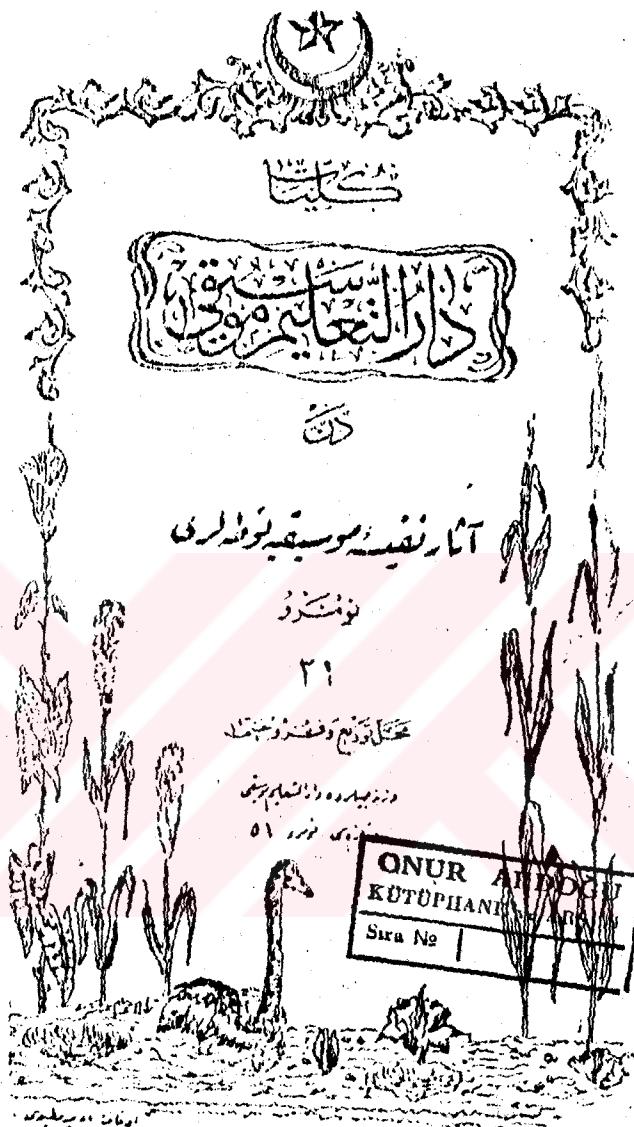
2)Lir resimli seri:Tarih olarak 1927 yılının yeraldiği bu notalar, elli beş numaraya kadar yayınlanmış olup, 1928'den sonra da bu serinin yayınamasına devam edilmiştir.

Darü't tâlim-i Musiki
Numro 55 Külliyatından numro 55
Bülbülüm
Güfte Beste
Hüseyin Suad Udi Fahri

Mahall-i tevzi' ve fırıhtu: Vezneciler'de
Darü't tâlim-i musiki mağazası numro: 76

3) "Asâr-ı Nefise-i Musikiye" serisi:Tarih kaydı olmayan bu seride en az otuzsekiz eserin yayınlandığını biliyoruz.

Külliyat

Darü't tâlim-i musiki'den

Asâr-ı Nefise-i Musikiye Notaları

Numro 21

Mahall-i tevzi ve fûruhû

Vezneciler'de Dar'üt talimi Musiki

Mağazası numro 51

راسیور گنک از دری مجاز طایفه نزدی
دوشیزه دوستی داشت و دلخواه داشت

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

شایم

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

یکجی مانه

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

میخواست این را بگیرد و این را بگیرد

4) Tanburi Cemil Külliyatı: Tanburi Cemil Bey'in (1871-1916) saz eserlerinin yer aldığı külliyat, Kemâl Emin Bara tarafından hazırlanmış olup 1919 yılında basılmıştır.

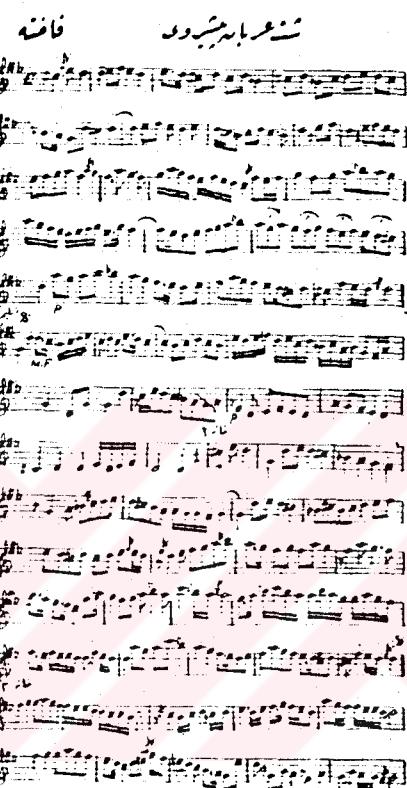
Dârü't-ta'lim-i Musiki Neşriyatından

KÜLLİYAT

"Tanburi Cemil Bey Külliyatı"

Mahall-i tevzi ve Furuhtu: Vezneciler'de

Dörü't - ta'lim-i Musiki Mağazası

Şedaraban Peşrevi

Fahte

B)Orta boy yayınlar

Fasıllar: Toplam beş fasıl yayınlanmıştır. 1928'den önce üç tane basılmıştır. 1925 yılında yayınlanan fasıllar şunlardır:

a)Daru't-Tâlîm-i Musiki Külliyatından Nihavend faslı.

Birinci takım, fi.20 guruş, 32 sayfa (42)

b)Rast faslı, Birinci takım, 20 guruş, 32 sayfa

c)Hüseyni Faslı (Gülizâr parçaları da muhtevidir). Birinci takım, 20 guruş, 32 sayfa (*).

2)İzak İlgâzi Külliyatı:Yirmialtı sayfa olan bu eserde,İzak İlgâzi'nin (1890-1960 ?) bestenigâr fasıl takımını yer almaktadır. Gütferi Yahudice olan bu esere ek olarak Hayim Alazraki'nin Saba"Romance" adlı eseri verilmiştir.

3)Seri numarasız yaprak notalar: Tarih kaydı olmayan bu notaların yalnızca üç tanesi bilinmektedir.(43)

a) A-Udi Fahri, Hüzzam 'Şad olurdur"

B)Klarinet İbrahim, "Hüzzam "Keşke görmezeydi gözüm"

b) Çuhacıyan, Leblebici Operetinin "Bahar geldi" şarkısı

c) A-Musullu Hafız Osman, Hüzzam "Nes'e yab-ı lütfün olsun"

B-Bursalı gelin türküsü

27)KÂZIM (UZ) NOTA YAYINLARI (1917)

1917 yılında Kâzım (Uz)(1873-1943) tarafından çıkarılan sekiz sayfalık, küçük boyutlarda olan bu eser için de dört marsş notası bulunmaktadır (**).

1)Dua-yı Hümâyûn

2)Enver Paşa Marşı

3)Dernekçiler Marşı

4)Gürbüz Marşı

(42)bkz. Gültekin Orhansay Türkiye'de Defter ve Dergi biçiminde Fasıl Yayınları, s.291

(*)Fasıllar seri numarasızdır.

(43)bkz.Ethem Ruhi Üngör, Nota Basımında 100. yıl, Musiki Mecmuası, sayı:338 s.33

(**) Sıra numarası bir olan bu eserin daha sonra çıkarılıp çıkarılmadığını bilmiyoruz.

28) YENİ MECMUA NOTA YAYINLARI (1917)

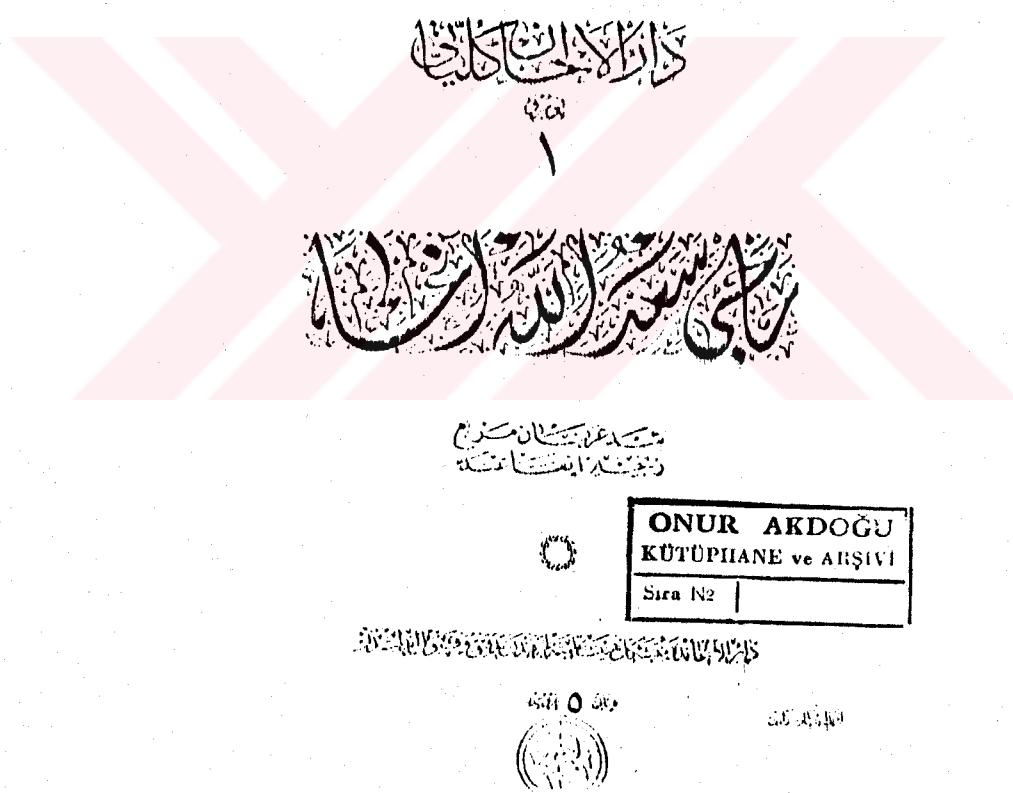
1917 yılından başlamak üzere nota da yayınlamıştır. (44)

29) DARÜLELHAN NOTA YAYINLARI (1917)

Türkiye'de resmi olarak açılan ilk müzik okulu olan **Dârülelhan** 1917'de kurulmuş olup, bu tarihten başlamak üzere nota yayını da yapmağa başlamıştır. (*)

A) Büyük boy yayınlar

"**Dârülelhan Külliyatı**" adı altında 1-120 seri numaralı, dört veya daha fazla sayfalar halinde yaprak nota yayını yapılmıştır (**). Notanın altında usul vuruşları da verilmiştir.

(44) bkz. Onur Akdoğu **Türk Müziği bibliyoğrafyası** (9 yy-1928), s. 82

(*) Kuruluşun adı 1927 yılından sonra İstanbul Belediye Konservatuvarı olarak değiştirilmiştir.

(**) Bu seri 1928'den sonra da devam etmiş 180 seri numaraya kadar yayınlanmıştır.

Dârülelhan külliyatı

numro 1

Hacı Sadullah Ağa

Şadaraban .....

Zencir ikainda

Dârû-ı Elhan'da müteşekkil heyet-i ilmiyye tarafından tedkik ve kabul edilmiştir.

Fiyatı 5 guruştur
Ahmed İhsan ve Şürekası

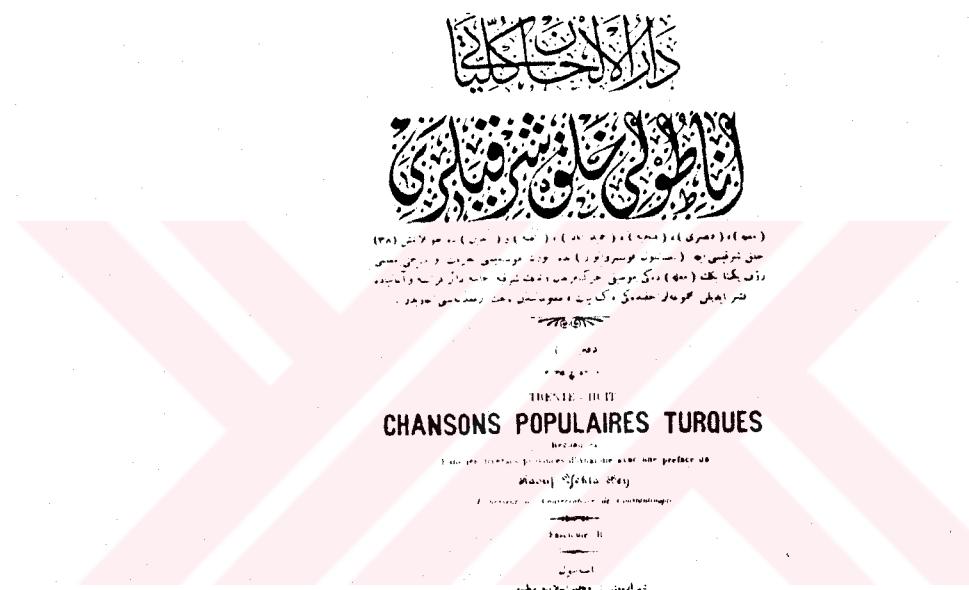
(شذركان) مقامندو (نچن) آنغاندند (منع) بخ: موسى شاه

(موده) (موده) (موده) (موده) صوره. شذركان (موده) صوره. شذركان (موده) صوره. شذركان (موده) صوره.

Beste: Hacı Sadullah Ağa'nın (Zencir) ikain da (.....) (Şadaraban)
makamında

B)Orta boy yayınlar

Rauf Yekta Bey (1871-1935) ve **Ekrem Besim Bey** tarafından 1926-1928 yılları arasında Anadolu'da yapılan folklor incelemeleri yedi fasikül halinde yayınlanmıştır. Toplam ikiyüzyetmişyedi eserin notası yayınlanmıştır.

**Dârû'l Elhân Külliyyâtı
Anadolu Halk Şarkıları**

Muğla, Kayseri Fethiye, Hamidabat, Adana, Aydın'da toplanmış 38 halk şarkısı ile İstanbul Konservatuvarı'nda Türk Müzikisi nazariyat ve târihi muallimi Rauf Yektâ Bey'in Muğla'daki musiki hareketlerinden ve memâlik -i şarkîye elhânına dair Fransa ve Almanya'da neşr edilen mecmualar hakkındaki kitâbiyât malumâtından bâhis bir mukaddimesini hâvidir.

Defter 2

İstanbul
Sehzadebaşı Evkaf-ı İslamiyye Matbaası 1926

30) TÜRK EDEBİYATI'NDA İLK MUTASAVVUFLAR (1918)

1918 yılında Köprülüzâde Mehmed Fuad (Köprülü) (1890-1966)'ın yazdığı "Türk Edebiyatı'nda İlk Mutasavvuflar" adlı kitabın sonunda ek olarak oniki ilahinin notası verilmiştir. Kitap, matbaa-yi Amire'de, İstanbul'da basılmıştır.

"Der makam Hicaz"

Düyük usulünde İlâhi

El-yevm(bugün) tekyelerde(dergâhlarda) söylenmekde olan Yunus ilahilerinden bazlarının bestelerini tesbit i gün kitabıma ilave ettiğimiz bu notalar encümen-i musiki azasından Seyyid Abdülkadır Bey tarafından zabit ve tahrir edilmiştir.

Loca 1-Türk Edebiyatında İlk Mutasavvuflar

31) MİLLÎ MECMUA NOTA YAYINLARI (1918)

1918 yılından başlamak üzere bu mecmuada zaman zaman nota da yayınlanmıştır (45).

32) ŞARK MUSİKİ CEMİYETİ NOTA YAYINLARI (1918)

1918 yılında İstanbul'da Kadıköy'de **Ali Rıfat(Çağatay)** (1872-1935) ve arkadaşları tarafından kurulan "**Şark Musiki Cemiyeti**" orta ve büyük boyda olmak üzere nota yayını yapmıştır.(46)

A) Orta boy yayınlar

1) Fasillar: Yalnızca dört numaralı sultaniyegâh faslı bilinmektedir. Kırkiki sayfadan oluşan bu fasikül h.1339 (1920) tarihini taşımaktadır. Bu yayından en az dört fasıl yayını yapıldığını anlıyoruz (47)

2) Çifte çalan kız resimli seri: Bu seriden onaltı numaraya kadar, Ali Rıfat Çağatay'ın eserlerinden oluşan yaprak nota yayını yapılmıştır.(48) Elimizde bulunan notalar şunlardır:

Nu.6-Ali Rıfat Bey "Sila Türküsü"

Nu.7-	" " "Memleket Havası"
Nu.8-	" " "Spor Marşı"
Nu.9-	" " "Davul Havası"
Nu.10-11-	" " "Kağıthane Havası"
Nu.12-13-	" " "Suzidil Methâl"
Nu.14-	" " "Nişaburek Şarkı"
Nu.15-	" " "Tereddüt"
Nu.16-	" " "Nihavend Murabba"

(45)bkz.Onur Akdoğu, **Türk Müziği Bibliyoğrafyası** 9. yüzyıl-1928 s.82

(46)Ali Rıfat Çağatay ve Şark Musiki Cemiyeti hakkında Gebib. Armağan Sezen, **Ali Rıfat Çağatay: Yaşamı, Eserleri ve besteciliği**, Lisans Bitirme tezi, İzmir, 1989

(47)bkz.Ethem Ruhi Üngör Nota Basımında 100. yıl, **Musiki Mecmuası**, sayı.338, s.34

(48)a.g.k., S.35

B)Büyük boy yayınlar:

1)Seri numarasız ve tarih kayıtsız olarak yayınlanan yaprak notalarдан elimizde beş tanesi bulunmaktadır(49).

- 1)Ana Türküsü
- 2)Sefer Türküsü, Ali Rıfat Bey
- 3)Bir genç kızı, Mehmet Zati
- 4)İstiklâl Marşı, Mehmet Zati
- 5)Şıkâyet, Musa Süreyya

Sefer Türküsü

Şark Müsiki Cemiyeti reisi

Ali Rıfat Bey'in

Eski Zaptiye karşısunda Hilâl Matbaası

2) **Fasillar:** Büyük boy olarak yayınlanan fasillardan elimizde yalnızca yegâh faslı bulunmaktadır. 1334(1918) tarihini taşıyan ve farklı bir anlayışla hazırlanmış bulunan bu fasıl, bir bütün halinde değil, fasılı oluşturan her eser, ayrı bir fasikül halinde onaltı parça olarak yayınlanmıştır. Ayrıca, fasıl "Musiki Mecmuası" başlığı adı altında çıkarılmıştır.

مُوسِقِي مَوْعِدَةٍ	
يَكَانَ فَضَلَّ	
اسْتَأْنَى بَسْتَكَارَانْ	
شَاهِ بَشْ	١
رَسْ نَبِيَا	٢
كَانَ	٣
رَوْزَارَهْ رَهْلَانْزَ	٤
"	٥
"	٦
شَفَافَتْ	٧
مَهْنَادَهْ	٨
رَهْلَهْ	٩
سَادَهْ	١٠
شَذَبَتْ	١١
بَادَهْ لَعْ	١٢
رَهْلَهْ	١٣
رَهْلَهْ لَهْلَانْزَ	١٤
لَهْلَهْ	١٥
لَهْلَهْ لَهْلَانْزَ	١٦
رَهْلَهْ لَهْلَانْزَ	١٧

ONUR AKDOĞAN
KÜTÜPHANE ve ARŞİV

aded 2

MUSİKİ MECMUASI

Yegâh Faslı

Esâmi bestekâran

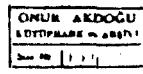
- 1) Peşrev ..... Osman Bey
- 2) Sazsemaisi ..... Yusuf Ziya Paşa
- 3) Kâr ..... Bekir Ağa
- 4) Birinci beste - Gönül ki aşk ile Dellâlzâde İsmail Ef.
- 5) İkinci beste - Bir haber gelmedi. " "
- 5) Ağırsemai - Piyale elde ..... " "
- 7) Şarkı - Feryadımın ..... Hacı Faik Bey
- 8) " - Bais oldu ..... Nuri Bey
- 9) " - Şâd ol ..... Rîf'at Bey
- 10) " - Ahîm seni ..... Sevki Bey
- 11) " - Yâre aç ..... Faik Bey
- 12) " - Sen ettir ..... Dellâlzâde
- 13) " - Vâdin unutma ..... Lâtif Ağa
- 14) " - Ruhlerin ..... Tanburi Ali Efendi
- 15) " - A benik gözüm nuru ..... Dellâlzâde
- 16) Yürükkemai - Bülbülüm bir gül ... Dellâlzâde İsmail Efendi

Musiki Mecmuası mührü bulunmayan nüshalara sahi nazarıyla bakılmaz.

Her nüsha 5 guruşdur

Yéguiah Sar Sémaissi بِحَاهْ سَارْ سَمَايِسِي

Composé par Youssouf Zia Nsachia

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

33)BÜYÜK MECMUA NOTA YAYINLARI (1919)

1919 yılından başlamak üzere zaman zaman nota yayını da yapılmıştır (50).

34)MEHMED BAHÀ(PARS) NOTA YAYINLARI(1919)

A) **Alem-i Musiki**(Müzik Dergisi): 1919-1920 yılları arasında Mehmed Baha(Pars)(1877-1935) tarafından yayınlanan ve Türk Müziği tarihinin ikinci müzik dergisi olma özelliğini taşıyan "**Alem-i Musiki**" dergisi onaltı sayı çıkarılmıştır. Yayınlanan onaltı sayıda Mehmed Baha kendi eserlerini yayımlamıştır(51).

---

(50) bkz, Onur Akdoğu, **Türk Müziği Bibliyografyası** (9 yy-1928), s.82

(51)bkz.Ethem Ruhi Üngör Nota Basımında 100. yıl, **Musiki Mecmuası**, sayı .337, s.11

B)Yaprak notalar: Mehmed Bahâ Pars'ın aynı yıllarda yayınladığı sandığım seri numarasız yaprak notalarдан elimizde iki adet bulunmaktadır. "Elhan-ı Hürriyet" başlığı adı altında yayınladığı bu notalar sekiz sayfali olup, piyano partili yazılmışlardır(52).

35)TECEDDÜT MAĞAZASI NOTA YAYINLARI (1921)

Kimliğini bilemediğimiz Nuri Zeki (?) tarafından Teceddüt Mağazası yayını olarak h.1337(1921) (53)yılında nota yayını yapılmıştır. Seksenaltı seri numaraya kadar yayınlanmış olan notalar, dörder sayfıldır. Bilinen iki nota şunlardır.(54))

Nu.85-Nuri Zeki-Hicâzkâr şarkısı, "Ey melâhat bir cenk"

Nu.86- " " -K.Hicazkâr " "Düştü yâr kadîmin"

(Yayın yeri:Şehzâdebaşı)

36)TÜRK MUSİKİSİ OCAĞI NOTA YAYINLARI (1921)

Kuruculuğunu Ali Rıfat Çağatay'ın (1872-1935) yaptığı ve 1921 yılında İstanbul Kadıköy'de çalışmalarına başlayan bu dernek (55), bu tarihten itibaren nota yayını da yapmağa başlamıştır. Seri numarasız ve tarihsiz olarak yayınlanan notaların sayısı hakkında kesin bir bilgiye sahip değiliz. Yaprak olarak yayınlanan notalarдан elimizde bulunanlar şunlardır:

(52)a.g.k., s.12

(53)Bilinen notaların seri numaraları seksenbeş ve seksenaltı olduğuna göre bu yayınların daha önceki yıllarda yapılmış olması gereklidir.

(54)bkz.Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl**, Müzik Mecmuası, sayı.337, s.19

(55)Gebib, Armağan Sezen, **Ali Rıfat Çağatay, Yaşamı, Eserleri, Besteci-liği** Lisans bitirme tezi, 1989, İzmir.

- 1) Ali Rıfat bey, İstiklâl marşı "Korkma Sönmez bu şafaklarda
yüzen al sancak
- 2) Ali Rıfat Bey, "Ordunun Duası"
- 3) Mahmut Celâlettin Paşazâde Şemsettin Ziya, Anadolu
Kızı:Hicaz Şarkı "Anadolu kızı yüreğin yanar"

ORDUNUN DUASI

Müellifi:Türk Musikisi Ocağı reisi Ali Rıfat

Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Riyaset Celilesince kabul ve tasdik buyurulmuştur.

Her hakkı mahfuzdur.

Fiyatı 10 guruşdur.

« اوردونك دعاسي »

Ordunun Duası

İSTİKLAL MARŞI

Müellifi: Ali Rıfat

Maarif Vekâleti Celilesince tertib olunan müsabakada heyet-i İmâye
kararıyla birinciliği ihrâz eden millî marşımızdır.

Kağıtçılık ve Matbaacılık Osmanlı anonim Şirketi

(Arka kapakta Türk Musıkisi Ocağı 'nın mührü bulunmaktadır.)

اسْتِقْلَالْ مَارْشِي

İstiklal Marşı

37) DERGÂH (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1921)

16 Nisan 1921 yılında yayınlanmağa başlayan bu dergide çıktığı yıldan itibaren zaman zaman nota da yayınlanmıştır (56).

38) YARIN (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1921)

1921 yılından başlamak üzere bu dergide de zaman zaman nota ya yını yapılmıştır (57).

39) YENİ İNCİ (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1922)

1922 yılından başlamak üzere zaman zaman nota da yayınlanmıştır (58).

40) KANUNİ FETHİ NOTA YAYINLARI (1922)

İzmir'li Kanuni Fethi(?) tarafından 1922 yılında başlamak üzere "Yeni Musiki Risalesi" adı ile iki çeşit nota yayını yapılmıştır. Bu notalarдан yalnızca iki tanesi bilinmektedir (59).

Nu.2-(dört sayfa)

Klarnet İbrahim, Hüzzam şarkısı "Müstekidir merhametsiz"
Ahmed Rasim, Rast şarkısı "Leb-i rengine bir gül konsun"

Nu.3 (8 sayfa)

- A-Nasip Hanım, K.Hicazkâr şarkısı "yoktur elem-i"
- B)Rakım (Elkutlu), Hüzzam şarkısı "Durmad oldu"
- C)Bimen, Hüseyini şarkısı "Bir gün olacak ben gibi"
- D)Tatyos, Uşşak şarkısı "Ol kadar ağlattın ki"

(56)bkz. Onur Akdoğu, *Türk Müziği bibliyografyası* (9. yüzyıl-1928) s.83

(57)a.g.k., s.83

(58)bkz. Onur Akdoğu *Türk Müziği Bibliyografyası* (9. yüzyıl-1928) s.83

(59)bkz. Ethem Ruhi Üngör, *Nota Basımında 100. yıl*, *Musiki Mecmuası*, sayı:338, s.21

41)UDİ SELANİKİLİ AHMET NOTA YAYINLARI (1922)

Selanikli Ahmet (1864-1927) tarafından 1922 yılında "Dilhayat Nota Mecmuası" adı altında beş fasikül fasıl yayını yapılmıştır (60). İzmir'de yayınlanan bu fasillar orta boy büyülüklükte olup, beşinci fasikül diğer dördünden farklı bir kapak içinde yayınlanmıştır.

- Nu.1-Hüzzam Faslı, 13 eser, 20 sayfa, 1922
- Nu.2-Hicazkâr Faslı, 13 eser, 20 sayfa, 1922
- Nu.3-Suznâk Faslı, 16 eser, 20 sayfa, 1922
- Nu.3-Nihavend faslı, 16 eser, 20 sayfa 1922
- Nu.5-Mahur Faslı, 17 eser, 22 sayfa, (tarih yok)

Dilhayat Nota Mecmuası

Numro 2

Hicazkâr Faslı
Fiyatı her taraf için 25 gurusdur
(Yan taraftaki yazılar)

Bestekâr ve Udi Selanikli Ahmed Bey

Tab'i ve neşiri

Marifet Matbaası, İzmir

1338(1922)

(60) Udi Selanikli Ahmet, yayınladığı beşinci fasikülün kapağında altıncı defterin Isfahan faslına ait olduğunu belirtmiştir. Bu fasılın yayinallya dair bir bulguya rastlayamadım.

aci Sadullah Efendi Hicazkâr şarkısı

Devr-i Revan Usulû:13/4

Devr-i Revan

düm dum dum tek tek dum tek tek

Hirâm et gülşene guş eyle ar'ardan müdârâyi

Numro 5

DİLHAYAT NOTA MECMUASI
MAHUR FASLI

Muhteviyatı

Fiyatı her taraf için 25 gurusdur

Altinci numro Isfahan Faslidir

Eser

Udi Selanikli Ahmed

ماھر پېشىرىدى . اسىل مەسىھ ئەپنەكەن

Tanburi Cemil Bey'in

Usul Muhammes

Mahur Peşrevi

42) MATBAA-İ ASKERİYE NOTA YAYINLARI (1922)

Matbaa-i Askeriye bir yayinevi olmamakla birlikte, kurtuluş savası sırasında nota yayını yapmış olabileceği olasıdır. Elimizde bir adet nota bulunmakta olup, 1922 tarihinde basılmıştır. (61)

ملى او ردو ظفر مارشی

1338 - 1922

پاٹسپن، مصطفیٰ کریم، پاٹسپن
کوئی مصطفیٰ کریم، کلش، پاٹسپن، پاٹسپن
مشنی جوں پیشکار جوں ملک مبارکہ پاٹسپن

پاٹسپن، افہم طاریں اور دو، پاٹسپن
کوئی بے شکری آج بروالک دادھنے
پیش، بروزت، داریں ارس، آج بیشتر آج سس،

پاٹسپن، مصطفیٰ ٹال، او ردو پاٹسپن
عڑی مصطفیٰ ٹال، کوئی مل پیشی پاٹ
کوئی اور دو، دشمنوں کفاسی و دردی طاله،

پاٹسپن، افہم طاریں اور دو، پاٹسپن
کوئی کوئی دردی مل طبک جو جانی،
پورسہ، اور دو، شکریں آتا وطن تو جانی،

ستکاری: محمد علی فریدون

1338 - 1922

Milli Ordu Zafer Marşı

26 Ağustos - 9 Eylül 1338/1922

Bestekâri: Mehmet Ali Feridun

1338/1922

Dersaadet (İstanbul) Matbaa-yı Askeriye

(61) Nota kapağı, Bülent Alaner'in "Osmanlı İmparatorluğundan günümüze belgelerle müzik yayıncılığı (1876-1986)" s.45'ten alınmıştır.

43) UDİ ARŞAK (ÇÖMLEKÇİYAN) NOTA YAYINLARI (1922)

Udi Arşak(Çömlékçiyen) (1880-1930) yaşamının son yıllarda, İstanbul Uzunçarşıbaşı'nda Örücüler'de Kuşakçı Hanı'nda nota yayıncılığına başlayarak daha sonra Uzunçarşıbaşı'nda Ca'feriyye Hanı'nda 11 numarada, 1924'ten başlayarak Beyazıt 123 numarada, nota yayıncılığını yapmıştır (62). 1925 yılında elindeki notaları Onnik Zadoryan'a devretmiştir. Yalnızca fasıl yayını yapan Udi Arşak, toplam oniki fasikül fasıl notası yayınladı. Bu fasillardan ikisini ikinci bir kez düzenleyip bastırdı (*). Fasilların ilk sekizinde tarih kaydı yoktur.

Yayınlanan fasillar şunlardır(63):

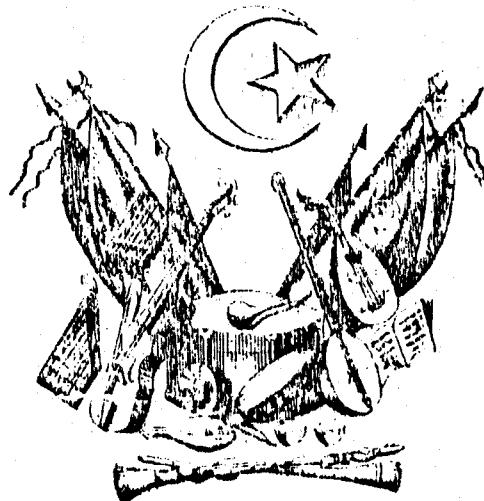
- 1)Rast Faslı (1. Baskı), 68 sayfa
- 2)Hüzzam faslı, 80 sayfa, 100 guruş
- 3)Hicaz Faslı, 96 sayfa, 120 guruş
- 4)Ferahnâk Faslı, (1. baskı), 32 sayfa, 60 guruş
- 5)Acemşiran Faslı, 32 sayfa, 70 guruş
- 6)Hüseyni Faslı, 64 sayfa, 100 guruş
- 7)Uşşak Faslı, 96 sayfa, 120 guruş
- 8)Kürdilihicazkâr Faslı, 80 sayfa, 120 guruş
- 9)Suzinâk Faslı (25 Nisan 1922), 48 sayfa, 60 guruş
- 10)Nihavend Faslı, 48 sayfa, 60 guruş

(62)bkz. Gültekin Oransay, *Türkiye'de Defter ve Dergi Biçimi Fasıl Yayınları*, s.287

(*) Udi Arşak ve Zadoryan'ın çıkardığı fasillar iki ayrı dizi oluşturduğu halde, Yılmaz Öztuna *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi* cilt.2 s.159'da Arşak'ın yirmibir ciltlik fasıl koleksiyonunu Onnik Zadoryan'ın yayınladığını belirtmekte, Cilt.1 s.114'te ise Arşak Fasillarının Onnik Zadoryan tarafından yayınlandığını ve hepsinin oniki adet olduğunu belirtmektedir. Öztuna, Udi Arşak'ın Fasillarını Onnik Zadoryan'a devrettiğini bilmemiş olmasından dolayı bu yanlışlığı içersine düşmüş olabilir.

(63)Fasilların seri numarasındaki kargaşalık için bkz.Gültekin Oransay *Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları*, s.288

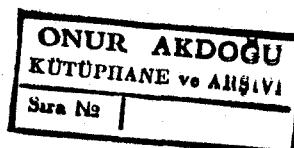
- 11) Hicazkâr Faslı (1 Şubat 1339/1923), 48 sayfa, 60 gurus
 (x)"Yeni" Rast Faslı (2. baskı) (1 Şubat 1340/1924), 64 sayfa
 (x) Ferahnâk Faslı (2. baskı) (1 Haziran 1340/1924), 32 sayfa
 12) Karcıgar Faslı (1 Haziran 1341/1925), 80 sayfa (*)!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 رَأْسُ فَصْلٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

جَلَّ

مَطَبَّعَةِ اِمَامِ زَانِيَةِ طَبَعَ اِلَيْهِ مُؤْمِنٌ

Ince saz takımlarına mahsus

Piyasa tavri

Rast Faslı

Birinci Defter

Cild 1

Matbaa-yı Osmaniye'de tab' olunmuştur.

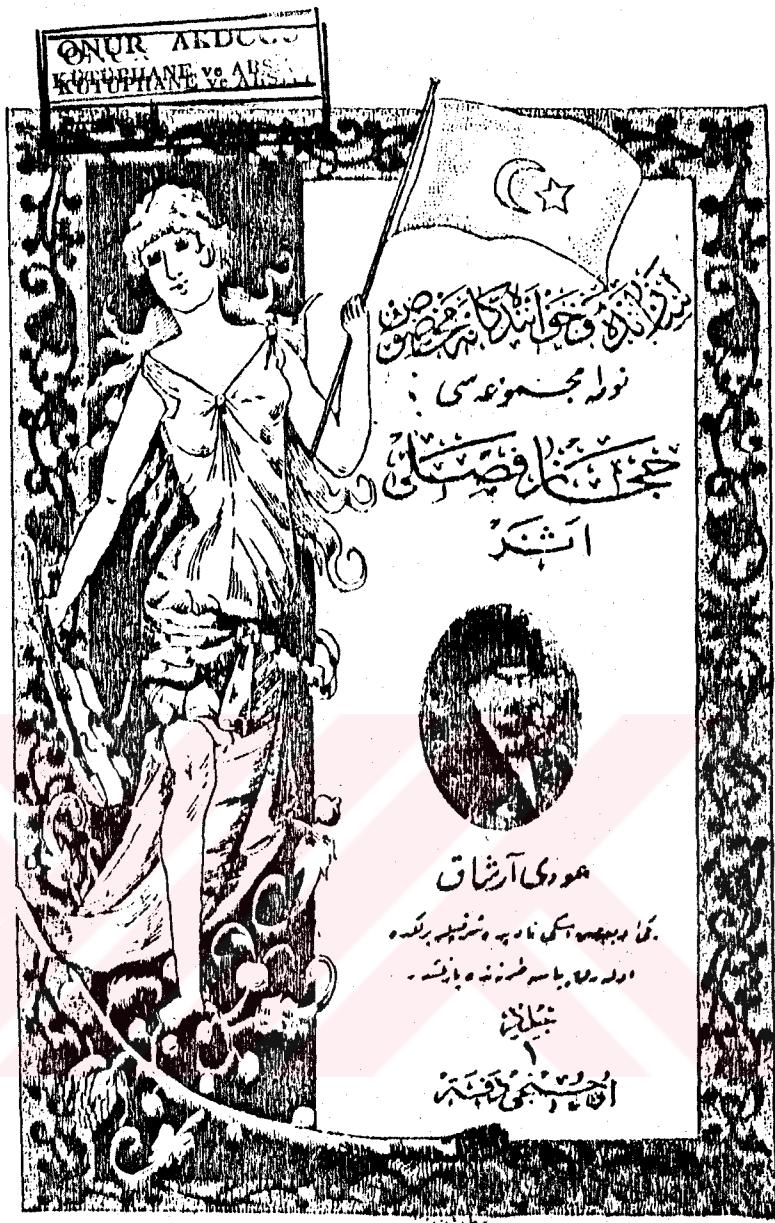
(*) İlk beş defterin kapağında "Birinci Defter", "İkinci Defter" ... "Beşinci Defter" oldukları belirtilmiş olup, ayrıca ilk üçüne cilt 1 kaydı eklenmiştir. Buradan Arşak'ın her makamda birden fazla defter yayinallyayı tasarlamış olduğunu ve bunu ilk rast defterinden farklı olan "Yeni Rast" Faslıyla gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz.

رَاسْ تَكْسِيمٍ

KK 500

Rast taksimi

آشنازی ملک ۹۶ صفحه دل عبارت اولان خار مصلحت قیمت ۱۲۰ فرانش در

Sazende ve hânen de gâna mahsus

Nota Mecmuası

Hicaz Faslı

Eser

Udi Arşak

Yeni ve bazı eski nadide şarkılar birlikte olarak piyasa tavrında yazarılmıştır.

Cild 1
Üçüncü defter
Matbaa-yi Osmaniye

Altı forma yani 96 sahifeden ibaret olan hicâz faslinin kıymeti 120 guruştur.

Birinci Hane   Osman Bey'in   Hicaz Hümeyun Peşrevi

Suzinâk Faslı

Eser Udi Arşak

(Sağ ve soldaki yazılar)

Adres: Uzunçarşıbaşı'nda "Caferiyye" hanında 11 numrodur

Dersaadet 25 Nisan 1922

fi 60 guruşdur.

Matbaa-yi Ahmed İhsan ve Şürakası

44) SÜS (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1923)

1923 yılında yayınlanmağa başlayan ve haftalık bir kadın mecması olan "Süs" dergisi tarafından zaman zaman nota yayını da yapılmıştır.

Süs dergisinin h.1339'te yayınlanmış II numaralı sayısının kapığı

میراث ایمه مسیح کوکل رقص فرم اوسلوں
پال، سنه زمینه میام مرد اوادون
حکم، نهادن، پال، شر اوسلوں و
پال، سنه زمینه میام مرد اوسلوں
پال، سنه زمینه میام مرد اوسلوں
پال، سنه زمینه میام مرد اوسلوں
پال، سنه زمینه میام مرد اوسلوں
پال، سنه زمینه میام مرد اوسلوں

Mehmed Mesih Bey'in Hicaz şarkısı

45) MUALLİMLER MECMUASI NOTA YAYINLARI (1924)

1924-1925 yıllarından başlamak üzere zaman zaman nota da yayınlanmıştır (64).

46) TERAKKİ-Yİ MUSİKİ DERSHANESİ NOTA YAYINLARI (1924)

Eyyubî Ali Rıza(Şengel) (1880-1953) "Maarif Müdüriyyeti'nin 18 Şubat 1340 tarihli ruhsat-ı resmiyesi üzerine kurup açtığı Terakki-yi Musikî Dershanesi'nde takip edilecek fasilları peyder-pey neşr ü tamîm etmek" düşüncesiyle fasıl defterleri yayımlamayı tasarlamış, fakat yalnız bir defter çıkarabilmiştir.(65)

"Canfeza faslı, müellifi Terakki-yi Musiki Dershanesi müdür ve müessisi eyyubî Ali Rıza Bey. Cüz'ü evvel. Fiyati 25 guruşdur.

47) ESATİZ-İ ELHAN (1925)

1925 yılında Rauf Yekta Bey (1871-1935) tarafından çıkarılan "Esatiz-i Elhan" adlı biyografik eserde nota yayını da yapılmıştır (*).

(64)bkz.Onur Akdoğu **Türk Müziği Bibliyoğrafyası** (9.Yüzyıl - 1928) s.83

(65)bkz. Gültekin Oransay **Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları**, s.291

(*)Bu başlık adı altında yazılan kitapların birincisi Zekâi Dede'yi ikincisi Abdulkâdir Meragi'yi, üçüncüsü ise Dede Efendi'yi konu almaktadır.

Rauf Yekta

Darü'l elhan'da türk müzikisi nazariyat ve tarihi muallimi

ESATİZ-İ ELHAN

Şark ve garbin en meşhur müsiki şinaslarının tercüme-i halleri ile nefis eserleri ve kıymetdar tâlifleri hakkında mükemmel malûmatı havi bir eserdir ki icazesi peyderpey neşr edilecektir.

Üçüncü cüz'ü

DEDE EFENDİ

Büyük bestekârimizin nadide bir kağıda resmi ve bais iştiharı olan meşhur şarksının notası ile mezindir.

İstanbul

Evkaf İslamiye Matbaası-Şehzadebaşı

Fiyatı 15 gurusdur.

1925 / 1341

48) MUALLİMLER BİRLİĞİ (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1926)

1926 yılından başlamak üzere zaman zaman nota da yayınlanmıştır (66).

49) YURDUMUZUN NAĞMELERİ (1926)

Seyfettin (1901-1955) ve Sezai Asaf(Asal)(1898-?) kardeşler, batı Anadolu inceleme gezilerinde tesbit ettikleri halk müziği eserlerini, 1926 yılında "Yurdumuzun Nağmeleri" adlı kitapta yayımlamışlardır. Kitap içerisinde 67 eserin notası yer almaktadır.

50) YENİ ZEYBEK RAKSI (1926)

Haftalık Mecmua tarafından 1926 yılında çıkarılan "Yeni Zeybek Rakısı" adlı ek yanında nota da yayınlanmıştır.

(66) bkz. Onur Akdoğu, Türk Müziği Bibliyoğrafyası (9. Yüzyıl - 1928), s.83

Haftalık Mecmua Neşriyatı:3**YENİ ZEYBEK RAKSI****Muharriri:Terbiye-i Beneniye müfettişi Umumisi Selim Sırri Bey****Reisi Cumhur Gazi Paşa Hazretlerinin sözleri**

"Zeybek Rakrı bu yeni şekliyle her içtimai salonda kadınla birlikte oynanabilir ve oynanmalıdır."

İstanbul-1926   Vatan Matbaası

51) CEMİL RASİM NOTA YAYINLARI (1927)

Kimliğini bilmemişimiz Cemil Rasim (?) tarafından, 1927 yılında "İlk Mekteplere Çocuk Şarkıları" adlı bir kitap yayınlanmıştır. O-tuzsekiz sayfalık kitabı içinde otuz nota bulunmaktadır. Şarkıların bir kısmı iki sesli yazılmış olup, bir kısmı yazarının kendi besteleri olan mars ve çocuk şarkıları, diğerleri de yabancı parçalardır (67).

52) HAYAT (DERGİ) NOTA YAYINLARI (1927)

1927 yılından itibaren zaman zaman bu dergide de nota yayınlanmıştır (68).

53) HAFIZ AHMET EFENDİ (IRSOY) NOTA YAYINLARI (1927)

Hafız Ahmet Efendi(Irsøy)(1869-1943) tarafından 1927 yılında iki ayrı tipte yayın yapılmıştır (69).

A)Orta boy yaprak notalar: Bilinen tek bir örneği olan 1927 tarihli ve sekiz sayfalık bu fasikül de yedi eserin notası bulunmaktadır.

B)Büyük boy yaprak notalar: Bir tek örneği bilinmektedir Tarih kaydı olmayan ve seri numarasız olan bu dört sayfalık yayının içinde Hafız Ahmet'in bir hicaz ilahisi yer almaktadır. Eserin hem tek sesli hem de piyano partili notaları verilmiştir.

(67)bkz.Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. Yıl**, Musiki Mecmuası, sayı.338, s.37

(68)bkz.Onur Akdoğu **Türk Müziği Bibliyoğrafyası** (9. yüzyıl-1928), s.83

(69)bkz.Ethem Ruhi Üngör **Nota Basımında 100. yıl** Musiki Mecmuası, sayı. 337, s.15

54)ANADOLU TÜRKÜLERİ VE MUSİKİ İSTİKBALİMİZ (1928)

Ünlü müzikolog Mahmut Ragıp Bey (Gazimihal) (1900-1961) tarafından 1928'de yayınlanan "Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalımız" adlı kitapta ellibir halk müziği eserinin notası yer almaktadır. Kitap İstanbul'da Marifet Matbaası'nda basılmıştır.

55)NOTALI YENİ ÇOCUK ŞARKILARI(1928)

1928 yılında kimliğini bilmediğimiz Necati(?) tarafından çıkarılan "Notalı Yeri Çocuk Şarkıları" adlı kitapta, çocuk şarkılarının notaları yayınlanmıştır (70).

56)İLK MEKTEPLERE MAHSUS HAYAT BİLGİSİ-MUSİKİ ŞARKI NOTALARI (1928)

Mehlika Ülker tarafından 1928 yılında yayınlanan bu kitapta değişik çocuk şarkılarının notaları yer almaktadır. Kitap Resimli Ay Matbaası tarafından İstanbul'da basılmıştır(71).

İKİNCİ BÖLÜMÜN SONU

(70)bkz. Onur Akdoğu **Türk Müziği Bibliyografyası** (9. yüzyıl-1928), s.66

(71)a.g.k., s.67

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAYIN TARİHİ BİLİNMİYEN NOTA YAYINLARI

1)ŞAMLI İSKENDER VE TEVFİK BİRADERLER NOTA YAYINLARI

Beyazid'da Darü'ül Hayr-i Ali 18 numarada, ünlü Şam udalarını satmak için 'Şam mağazası' ni açan Şamli İskender (1878-1960) ve Tevfik (ö.1930) kardeşler, kısa bir süre sonra "**Nuhbe-i Elhan**" adı altında nota yayinallyaşa başlamışlardır (72). 1915 yılına kadar devam eden bu beraberlikten sonra iki kardeş kendi adlarına nota yayinallyaşa başlamışlardır.

A)Küçük boy yayınlar:

1)"**Nuhbe-i Elhan**" adı altında cönk tipinde herbirinde oniki-ondokuz arasında kantonun yeraldığı beş fasikül yayınlanmıştır. Tarih kaydı yoktur. (73)

- 1.Defter-18 eser
- 2.Defter-19 eser
- 3.Defter-13 eser
- 4.Defter-12 eser
- 5.Defter-15 eser

---

(72)"Nuhbe-i Elhan ve Saz Semâileri cildinde Vasilaki (1845-1907) için 26. sayfada müteveffa (Merhum) denmesine buna karşılık 4, 6, 18, 25, 28, 48, 65, 66, 116 ve 154. sayfalarda on kez anılan Kemani Tatyos'a (1858-1913) 71. sayfada Nikolaki'ye (Ö.1915-?) ve 194. sayfada Tanburi Cemil Bey'e (1871, 1916 müteveffa ve merhum denmesine bakılırsa bu cilt 1907-1913 yılları arasında basılmış olmalıdır. Bu cildin arka sayfalarında yer alan fasıl, kanto ve cep defterlerinin tamamının fihristi verildiğine göre, Şamli İskender ve Tevfik kardeşler yayıncılığa 1907 yılından önce başlamış olmaliydlarılar." (bkz. Gültekin Oransay, **Türkiye'de Defter ve Dergi Bütçesinde fasıl yayınları** s.291)

(73)bkz.Nuhbe-i Elhan Peşrev ve Sazsemâileri, s.200

2)"Nuhbe-i Elhan" Cep Defterleri:Cönk tipinden dört defter ya-
yınlanan bu yaynlarda, değişik formlardan yirmi-yirmibir arasında e-
ser yer almıştır (74).

1.Defter-21 eser

2.Defter-20 eser

3.Defter-21 eser

4.Defter-21 eser

ONUR AKDOĞU
KÜTÜPHANE ve ARS

Nuhbe-i Elhan

Devrikebir

Osman Bey'in Nihavend Peşrevi

(74)bkz. a.g.k., s.198

3) Nuhbe-i Elhan Fasilları: Cönk tipinde toplam yedi fasikül fasil yayını yapılmıştır (75).

- 1) Rast Faslı, 28 eser
- 2) Mahur Faslı, 23 eser
- 3) Nihavend Faslı, 26 eser
- 4) Hicazkâr Faslı, 22 eser
- 5) Suzinâk Faslı, 22 eser
- 6) Karciğar Faslı, 21 eser
- 7) Hüseyni Faslı, 23 eser

B) Orta boy yayınlar

"Nuhbe-i elhan Peşrev ve Sazsemaileri" mecması: 1907 ile 1913 yılları arasında bir tarihte yayınlandığını sandığımız bu mecmua iki yüz sayfa olup, doksaniki sazeserini içermektedir.

NUHBE-İ ELHAN VE SAZ SEMAİLERİ

150'den ziyade peşrev ve saz semaisinin muhtevi olub bu zeminde müntesir eserin en doğrusu ve en nefisidir.

NUHBE-İ ELHAN'ın peyderpey neşr olunan fasillarında birer eser nefistir.

Her ikisi bir arada 50 parça şarkى, beste ve semai ile pişrevden müteşekkildir.

Talib buyrulursa fihrisât takdim olunur. mecmualar cebe sığacak surettedir.

NUHBE-İ ELHAN : Kanto defterleri 20'şer kantonun notasını havıdır.

10 defteri neşr olunmuştur. Surettab'ları nefisdir. Her defteri 3'er guruşdur.

NUHBE-İ ELHAN : Muhtelif makamdan 20'şer şarkıyı ihtiva eden 4 defterlerin ayrı ayrı ve kısmen bir arada ciltli olub gizlik cebe sığacak suredde müretibdir.

Şamlı İskender ve Tevfik Biraderler: İstanbul'da Babûne-i de Darülhayr-ı Ali Civarında numro 18

The musical score consists of eight staves of Ottoman musical notation. Above the notation, there is a title in Ottoman Turkish: "نایزه ای اسیم بے راست پشیروی". The notation is written in a specific musical staff system used in Ottoman music, with each staff having a unique set of vertical stems and horizontal strokes indicating pitch and rhythm. The lyrics are written below the notation, corresponding to the musical phrases.

Neyzen Asım Bey'in Rast Peşrevi

Birinci hane

Devrikebir

C)Büyük boy yayınlar

Yaprak Notaları: Değişik kapak kompozisyonları içinde, çeşitli formlarda eserler yayınlanmıştır. Bu eserlerin içinde İspanyol ve Arap marşları, Macar dansları, Arap şarkıları, Polkalar da yer almaktadır. Bu düzensiz yayının bir bölümü numaralanmış olup, yetmiş seri numaraya kadar olanı bilinmektedir. (76)

2)ŞAMLI TEVFİK VE ONNİK ZADORYAN NOTA YAYINLARI

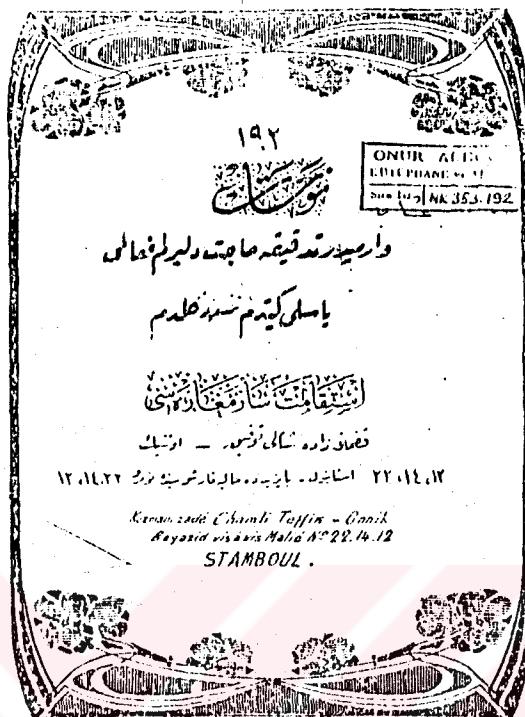
Kısa bir süre devam eden bu beraberlik sonucunda "Nuhbe-i El-han" adlı yüzaltmış sayfadan ve yetmişsekiz sazeserinden oluşan peşrev ve sazsemai külliyatı yayınlanmıştır. Bu yayının 1916-1920 yılları arasında yapılmış olması gereklidir.

Kardeşi Şamli İskender'le olan beraberliklerinin sona ermesinden sonra Onnik Zadoryan'la (1888-1968) beraber nota yayıncılığı yapan Şamli Tevfik, bu beraberlikten sonra nota yayıncılığını bırakmıştır. Kendi adına yayımlamış olduğu notaların yayın hakkınıda Zadoryan'a devretmiştir.

Bu beraberlik sırasında Onnik Zadoryan'ın daha önce çıkardığı "Nevâht" adlı yaprak notaları bazen Şamli Tevfik'le birlikte çıkarmışlardır, bazen de Şamli Tevfik bu seriyi tek başına yayımlamıştır.

---

(76)bkz. Etem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. Yıl Musiki Mecmuası**, sayı.338, s.26, 27

192

Nevâht

Var midir tetkike hacet
Yaslı gittim şen geldim

İstikâmet Saz Mağazası

Kazmanızâde Tevfik - Onnik

İstanbul - Beyazıtta Maliye Karşusunda Numro 12, 14, 22

عنه وارسيزه قيقد مابت را بير فهامي سعيمون

ند درى ماد فدق

Varmidir tekkike hacet dilberim..... Uşşak

Selanikli Ahmet Bey

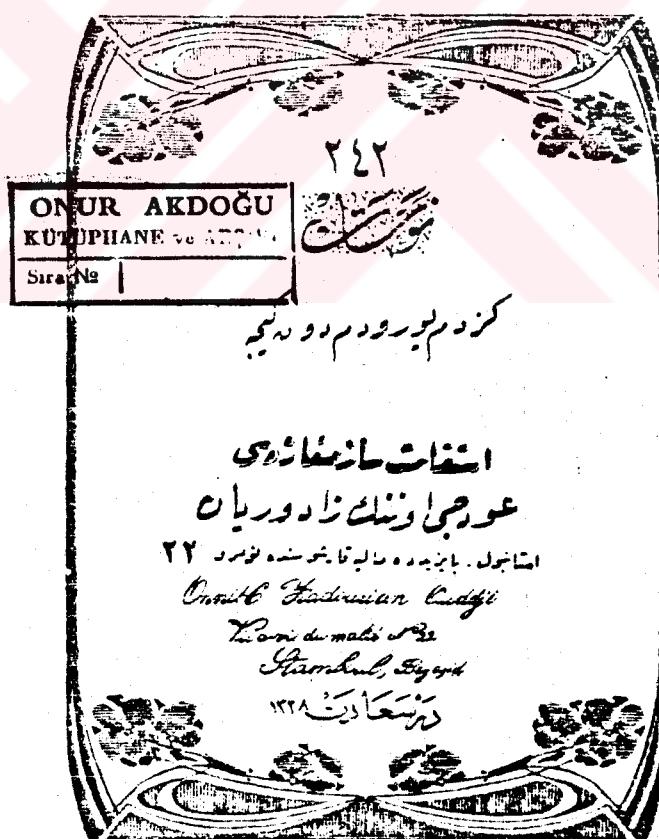
Aksak

3) ONNİK ZADORYAN NOTA YAYINLARI

1920'li yılların başlarında nota yayıncılığına başladığını sanlığımız Onnik Zadoryan (1888-1968) yayıncılığı 1930'lu yıllara kadar sürdürmüştür. Yayıncılığa "Nevâht" adlı seriyi yayınılamakla başladı. Daha sonraları fasıl yayını da yapan Zadoryan, bu yayınlarının yanında Udi Arşak'ın fasıl defterlerini de devralıp, sattı.

A) Küçük boy yaprak notalar:

"Nevâht" adı altında dört sayfalık yaprak nota yayınları yapmıştır. Bu yayını belli bir numaradan sonra yayınağa başladı. Biliindiği gibi bu seriyi daha önce Şamlı Tevfik yayinallyamıştı. Elimizde bu seriden dörtyüzkirk seri numaralı olanı bulunmaktadır.

242
"Nevâht"
Gezdim yürüdüm dün gece
istikamet Saz Mağazası
Udu Onnik Zadoryan
İstanbul, Beyazid'da Maliye karşısunda Numro 22
Dersaadet (İstanbul) 1338/1922

Gezdim yürüdüm dün gece   Muhayyer

B)Orta boy yayınlar:

1)Fasıllar: Yirmiiki fasikül fasıl yayını yapılmıştır. Onyedi ve yirmi numarayla ikişer fasıl yayınlanmıştır. Bu durum seri numaralarda bir kargaşalığa yol açmıştır.

Yayınlanan fasıllar şunlardır:

- 1)Hicaz Faslı
- 2)Hüseyni Faslı (1340-1924), 48 sayfa, 31 eser
- 3)Acemâşiran Faslı, (1340-1924), 32 sayfa, 23 eser
- 4)Uşşak Faslı
- 5)Segâh Faslı, (1341-1925), 48 sayfa, 27 eser
- 6)Sultaniyegâh Faslı
- 7)Hicazkâr-Kürdi Faslı, 48 sayfa, 41 eser
- 8)Karcıgâr Faslı, 48 sayfa, 37 eser
- 9)Nihavend Faslı
- 10)Şedaraban Faslı
- 11)Mahur Faslı(1926), 32 sayfa, 27 eser
- 12)Acemkürdi Faslı
- 13)Saba Faslı
- 14)Şehnaz Faslı, 32 sayfa
- 15)Ferahnâk Faslı
- 16)Ferahfeza Faslı
- 17)Muhayyer Faslı, 32 sayfa, 27 eser
- 17)Hüzzam Faslı (1926), 48 sayfa, 29 eser
- 18)Hicazkâr Faslı(1927), 32 sayfa, 25 eser
- 19)Suzidil Faslı, 32 sayfa, 25 eser
- 20)Tahirbuselik Faslı (1927), 32 sayfa, 25 eser
- 20)Bestenigâr Faslı

2)"Nuhbe-i Elhan": Bu başlık altında, orta boy büyülüklükte, dördər sayfalık yaprak nota yayınlanmıştır. 1060 seri numaraya kadar yayınlanan bu seride dönemin eserleri yayınlanmıştır (*)

(*) Bu serinin 1000 numaradan itibaren yayınlanmış olması gereklidir.

1042

NUHBE-İ ELHAN

Ferahnâk Sazsemaisi

Istikamet Saz Mağazası

Onnik Zadoryan

İstanbul'da Beyazid'da

Maliye karşısusunda numro 22

فرهناک ساز سماعیس

Ferahnâk Saz semaisi

Zeki Mehmet Ağa'nın

4)OSMANLI MUSIKI DOSYASI:

Şark Musiki Cemiyeti'nin eğitimcilerinden biri olan Udi Sami Bey (1874-1939) tarafından her onbeş günde bir "Osmanlı Musiki Dosyası" adıyla orta boy fasıl yayını yapılmıştır. (*) (**). Her fasikülün ön kapak içinde şu açıklamaya yer verilmiştir.

"İki kişimdan mürekkeb olan işbu eserin birinci kısmını teşkil eden bayatiaraban, Sultaniyegâh, şehnazbuselik, neva, rast, saz-kâr, ırak, usşak, müstear, gerdaniye, hicaz, ferahfeza, dügâh, isfahan, yegâh, hüseyniaşiran, nihavend, muhayyer, hisar, suzidilara, hicazkâr fasillarını ve her fasılın pişrev ve sazsemaisi besteleriyle beste semaileri ve müntehab şarkılarından mürekkeb ve her forması sekiz kebir sahifeyi hâvi olarak peyderpey forma forma mevki-i intişara vaz ile bunu müteakiben karie-yi muhtere meden göreceğim teşvik ü tergib üzerine diğer ikinci kısmına da forma-forma devam edeceğimi arz ederim."

Elimizde bulunan formalar şunlardır(***)

Beyatiaraban, Birinci kısım, 3 forma
 Sultaniyegâh, Birinci kısım, 8 forma
 Şehnazbuselik, Birinci kısım, 10 forma
 Hicazkâr, Birinci kısım, 15 forma

(*) Udi Sami Bey 1874'de İstanbul'da doğdu, Zekai Dede, Ali Rıfat Çağatay'dan ders aldı. Enderun Fasıl Heyeti'ne girdi Ahenk adlı dergiyi 1921 yılında çıkadı. (Bu dergide de nota yayını yapmış olabilir.) Onnik Zadoryan'ın fasillarının notalarını o yazmıştır. 1939'da İstanbul'da öldü.

(**) Öztuna ve Oransay, Udi Sami Bey'in **Osmanlı Musikisi Dosyası** adlı yayım, 1910-1914 yılları arasında çıkardığını belirtmektedirler. Ancak Udi Sami Bey, kendisini bu yayının önkapığında tanıtırken "Şark Musikisi Cemiyeti Heyet-i talimiyesinden" demektedir. Fakat Şark Musiki Cemiyeti 1918 yılında kurulmuştur. Diğer yandan, yayının ön kapığında, satışının yapıldığı yerler arasında "Darüt-talim-i Musiki Mağazası" da sayılmaktadır. Bu cemiyette 1916 yılında kurulmuştur. Onun için Öztuna ve Oransay'ın verdiği tarihler gerçeği yansıtılmaktadırlar. (Bkz. Yılmaz Öztuna, **Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi**, c.II, s.260 ve Gültekin Oransay, **Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları**, s. 281

(***) Elimizdeki formaların içinde hicazkâr makamında olanlar da bulunmaktadır. Udi Sami Bey'in "Osmanlı Musiki Dosyası" formalarının ön kapığının arkasında yayınlanacağını söylediği makamlar arasında hicazkâr en son sırada sayıldığına göre, diğer makamları içeren fasiküllerinde yayınlanmış olması gerekmektedir.

Osmanlı Musiki Dosyası

Asâr-i nefise-i âтика ve cedide-i hâvi nota mecmuası

Bayatiaraban

Forma 1

1.kısım

Sahib ve naşiri

Şark Musiki Cemiyeti Heyet-i talimiyesinden

Her hakkı mahfuzdur

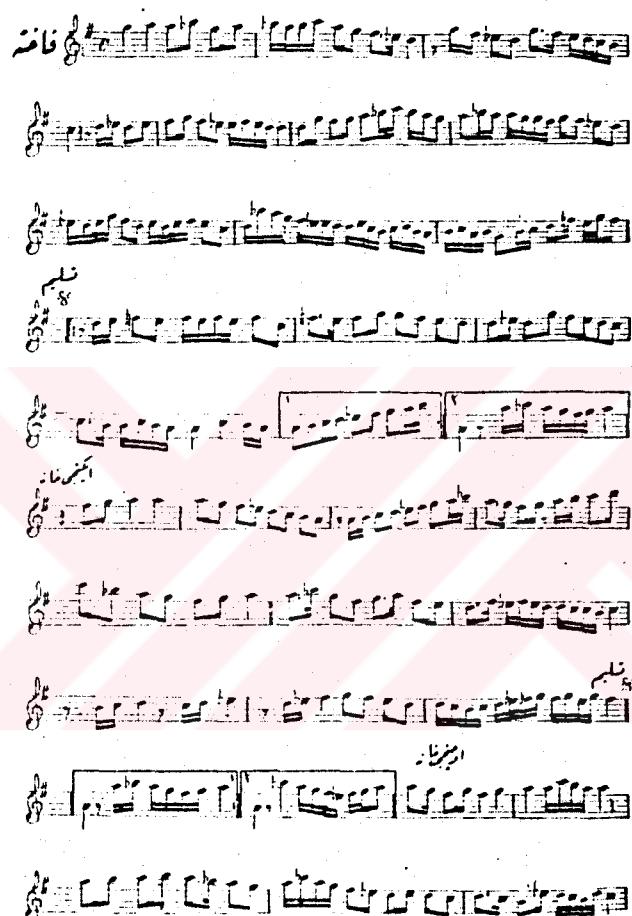
Üdi SAMİ

Mühürsüz Nüshalar sahtedir

Fiyatı 15 guruştur

Yegâne mahall-i fırıhtu: Sirkeci'de Tramvay caddesinde Hâfiż Âşır Efen-di'nin mağazası ile Vezneciler'de Darüttâlimi Musiki Mağazası ve Kadıköy'nde Pazar caddesinde Ressam Nâim Bey'in Mağazası, diğer musiki mağazalarında fırıht olunur.

کاف آغا علکساندروفیان عربیه پیش روی

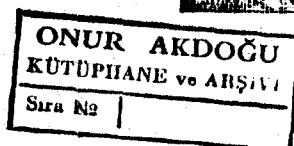

Kemani Ağa Aleksan Efendi'nin Beyati Araban Peşrevi

Fahfe

5) GIDA-YI RUH

Kimliğini bilemediğimiz Ali Rıza (?) tarafından "Gida-yı Ruh" adı ile küçük boy nota yayını yapılmıştır. Her onbeş günde bir yayınlanan bu yaprak notalardan elimizde yetmişaltı numaraya kadar olanı bulunmaktadır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Gida-yı Ruh

Müntehab şarkı, kantolar

Her onbeş günde bir neşr olunur

Numro 1 Fiyatı 60 para

Sahib ve naşiri

Ali Rıza Muzika Mağazası

Şehzadebaşında Vezneciler Numro 94

Bab-ıâli civarında Hakkâk Uncuyan Matbaası

قصورات اسرار مبنی سر فان کمانی سرکیس افندی

Usul   Çifte Sofyan   Kanto   Rast

Kemani   Sarkis Efendi

6) LEON KARAGÖZ NOTA YAYINLARI

Şamlı İskender ve Tevfik biraderlerin yayınladıkları "Nuhbe-i Elhan" defterlerinde imzası görülen Arap harfleriyle "Nota hattatı Karagöz Gedikpaşa", Fransız yazısıyla, "Autographie L. Karaguez Guedik-Pacha" her iki nüshası da kapaksız olan bir suzidil faslı da yazmış ve birinci sayfanın dibine Nota Hattatı Leon Karagöz Gedik Paşa biçimde imza atmıştır. (77)

"Suzidil Faslı. 16 sayfa"

7) TANBURİ CEMİL BEY NOTA YAYINLARI

Ünlü besteci ve icracı Tanburi Cemil Bey (1871-1916) tarafından her biri dört veya altı sayfalı olan büyük boy nota yayını yapılmıştır. Notalar seri numarasız ve tarihsizdir.

Tanburi Cemil Bey, notalardan bir bölümünü kendi üslûbu ve zevkine göre, süslü olarak notaya almıştır. Bilinen notalar şunlardır (78):

- 1)Kurdilihicazkâr şarkî-Hacı Arif Bey
- 2)Kurdilihicazkâr peşrevi, Vasil
- 3)Kurdilihicazkâr sazsemâi, Vasil
- 4)Yegâh Peşrevi, Tanburi Osman Bey
- 5)Yegâh sazsemâi, Aziz Dede
- 6)Hicazkâr peşrev, Osman Bey
- 7)Hicazkâr sazsemâi Cemil Bey
- 8)Şevkefza peşrev, Nûman Ağa
- 9)Şevkefza Sazsemâi, Said Dede
- 10)Sultaniyegâh peşrev, Neyzen Şevket Gavsi Bey
- 11)Bestenigâr peşrev, Nûman Ağa
- 12)Tahirbuselik, Rıza Efendi
- 13)Hicaz Peşrevi , Salim Bey
- 14)Hicaz sazsemâi, Yusuf Paşa

(77) bkz. Gültekin Oransay, **Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları**, s. 283

(78) bkz. Ethem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl Musiki Mecmuası**, sayı.337, s. 13

8) ZEYNEL ABİDİN NOTA YAYINLARI

Zeynel Abidin (Cümbüş)(1881-1947) tarafından küçük boy "Türk'ün Sâdâsı" adlı nota yayını yapılmıştır. 1928'e kadar sekiz-dokuz sayı yayınlanan bu seri dört sayfalık olup, her bir yayın bir eseri içermektedir. Tesbit edilen notalar sunlardır(79) .

- Nu.2-Tanburi Refik/Sadabad/Bir ihtirazilebihûş akar
- Nu.4-Tanburi Refik/Mahur şarkısı/Kirpiğine sürme çek
- Nu.5-Tanburi Refik /Nihavend şarkısı/Kelebek
- Nu.6-tanburi Refik/Nihavend şarkısı/Seni bana Allahım
- Nu.7-Tanburi Refik/Nihavend/Ah gelmiyor
- Nu.8-Tanburi Refik/Nihavend Şarkı/Çıktım Bugün güzellerin gözlerinde seyahate

9) TENEVVÜAT-I RAKS-I MUSİKİ NOTA YAYINLARI

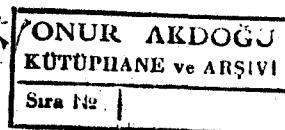
Kimliğini bilmediğimiz Salahaddin Bey(?) tarafından oyun havalarının yayınlandığı "Tenevvüât-i Raks-i Musiki" adlı yayından elimizde yalnızca bir adet bulunmaktadır. Bu notadan, haftada bir defa yayınlandığını öğreniyoruz.

TENEVVÜAT-I RAKS-I MUSİKİ

Hafta aralarında tevzi' olunan
tefrikanın birinci kısmı

Sahib-i notanın mührüyle memhûr
olmayan nüshalar sahtedir.

Şarkı:İsmail Efendi'nin

Ben sana mecbur olmuşum ah yavrucağım

Usul Aydin

Makamı Muhayyer

10) İBRAHİM HAKKI NOTA YAYINLARI

Kimliği hakkında bir bilgiye sahip olamadığımız İbrahim Hakkı (?) tarafından orta boy, kanto nota yayını yapılmıştır. Bu yayınlar- dan tarihi ve seri numarası bulunmayan bir fasikül yayınlandığı bilin- mektedir. Fasikül içinde onaltı kanto notası bulunmaktadır (80).

11) M.MELİK NOTA YAYINLARI

Biyografisi hakkında bilgi sahibi olmadığımız M.Melik(?) tara- findan iki tip nota yayını yapılmıştır.

A)"Şarkiyât" adı altında yapılan, seri numaralı bu notalardan yalnızca onyedi numaralı olanı bilinmektedir. Demek ki en az bu kadar yayın yapılmıştır. Ses, keman, ney, piyano için bestelenmiş olan bu eser, Melik Efendi tarafından çok seslendirilmiştir (81).

مربات

نوط جمیع ملک اندیع

و ص ۱۷

CHANTE TURC

M. MELIK EFFENDI

par

M. MELIK EFFENDI

.4.17

Şarkiyât

Notacısı:M.Melik Efendi

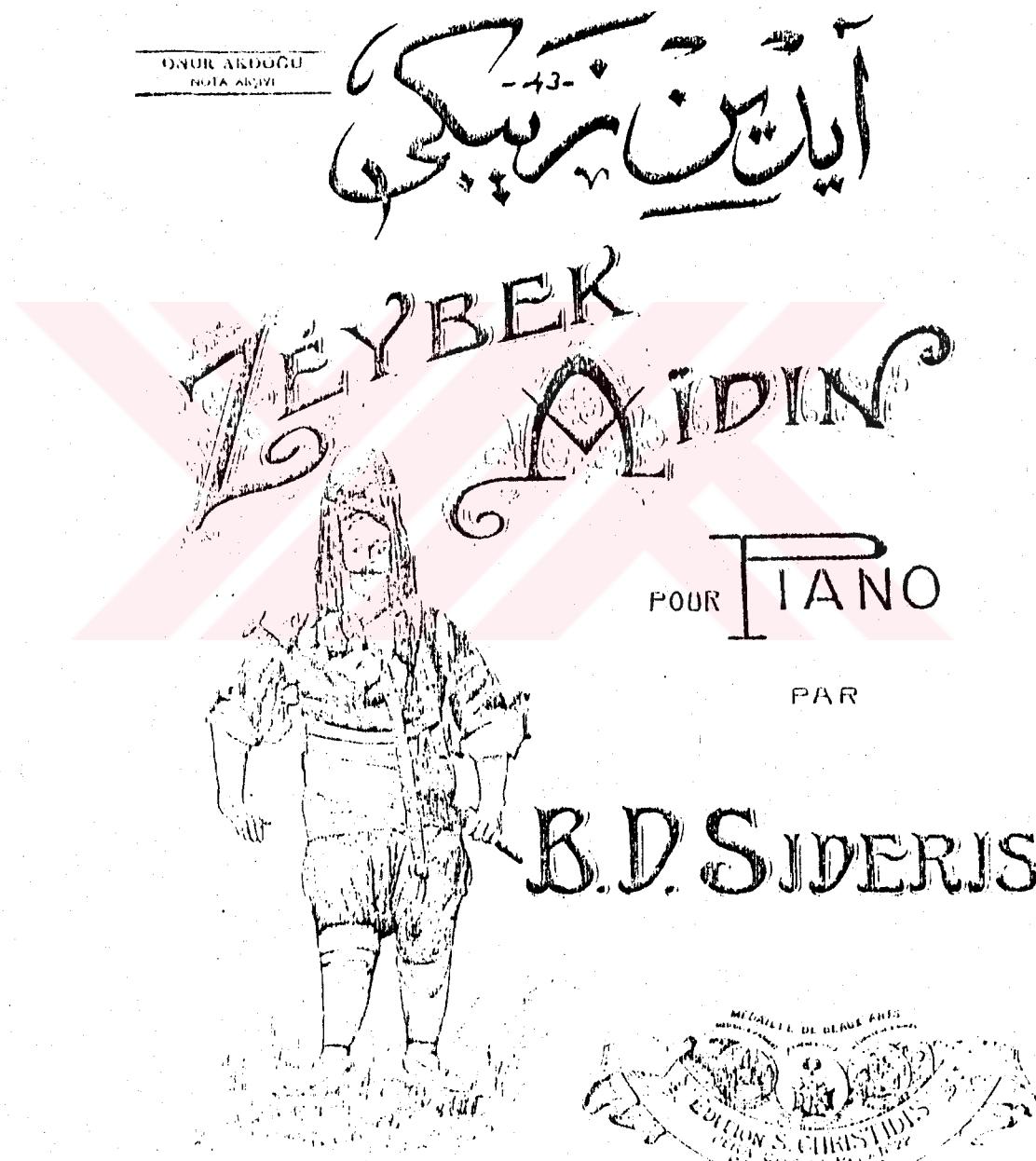
Numro 17

(80)a.g.k. s. 20

(81)bkz. Bülent Alaner, Osmanlı İmparatorluğundan Günümüze Belgelerle Müzik Yayıncılığı (1876-1986), s. 55

B) Operet notaları:

- 1) Hacı bekof, Arşın Malalan (Çeşitli partisyonlar)
- 2) Çuhacıyan, Leblebici Horhor Ağa
- 3) Çuhacıyan, Köse Kâhya
- 4) Çuhacıyan, Arif
- 5) Haydar Bey, Penbe Kız (1-2)

Chiristidis'in yayınladığı notalardan biri olan "Aydın Zeybegi"

—
—
—

ZÉYBEK - AÏDIN.

PIANO.

Cönk biçiminde yayınlanan yaprak notalar: Büyük boy, dörder sayfali, tarihsiz ve Seri numarasız bu notalardan yalnızca bir tanesi bilinmektedir. Piyano partili olarak yazılmış olan bu nota İstanbul Babiâli'de basılmıştır(82) .

12) KEMANI MEMDUH NOTA YAYINLARI

Kendi taksimlerini değişik yayıncılara yayınlatan Kemani Memduh, kendi adına da nota yayını yapmıştır. Üç büyük boy nota yayındığı bilinmektedir. Tarih kaydı olmayan notalar şunlardır.

Nu.2-Kemani Memduh, Hicaz Taksim

Nu.sız-Suzinâk şarkısı "Cevher-i ruhummusun sen"

Nu.sız-Segâh şarkısı "Ey nur-u nazar" (83)

13) FATİH PARKI NOTA YAYINLARI

Kimin tarafından yayınlandığını bilmemişimiz bu notanın yalnızca bir sayısı bilinmektedir. Tarih kaydı, seri numarası olmayan bu nota küçük boyda ve yaprak nota biçimindedir (84) .

"Asaf Necdet, Hüzzam şarkısı -Ölsemde unutmam seni-"

14) CHRİSTİDİS NOTA YAYINLARI

Bine yakın, büyük boy nota yayını yapan Sotiri Christidis, konumu ilgilendiren iki tipte yaklaşık kırka yakın nota yayını yapmıştır. Hiçbirinde seri numarası ve tarih kaydı yoktur (85) .

A)Marş Notaları: Otuz marşın notası yayınlanmıştır.

(82) bkz. Etem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl Musiki Mecmuası**, Sayı 337 s.13

(83) a.g.k, s.20

(84) a.g.k, s.20

(85)a.g.k., s.18

15) S.HOVSEPYAN NOTA YAYINLARI

Kimliğini bilemediğimiz Ermeni asıllı S.Hovsepyan tarafından, büyük boy nota yayını yapılmıştır. Yayınların içinde Türk müziği ile ilgili bir tek nota bulunmaktadır. Notanın yayınlandığı yer İstanbul Bahçekapı'dır. (86)

"Mecmua-i Müntehabat-ı Türkiyye" adı ile yayınlanan seri numaralı notalardan, yalnızca bir numaralı olanı bilinmektedir.

Nu.1-Osman Bey, Nihavend Peşrev(Piyano partili olarak yazılmıştır.) Kapakta, bu seride yayınlanan diğer eserlerin listesi de bulunmaktadır.

Nu.1-Osman Bey, Nihavend Peşrev

Nu.2-Yusuf Paşa, Sazsemai

Nu.3-Hacı Arif Bey, Nihavend/Aksak şarkı

Nu.4-Leon Hancıyan, Hicaz/Aksak şarkı

(Nota üzerinde tarih kaydı yoktur.)

16) A.COMENDINGER NOTA YAYINLARI

Ondokuzuncu yüzyıl sonlarında Leipzig'de müzik yayıncılığına başlayan Adam Ernest Comendinger tarafından yaklaşık olarak ikiyüze yakın nota yayını yapılmıştır. 1900'lerden sonra İstanbul'da yayın yapmağa devam eden Comendinger, konumuzu ilgilendiren şu beş eserin notasını yayınlamıştır (87) :

1) Necip Paşa, II. Abdülhamid Marşı "Ey velinimet-i âlem"
(Leipzig baskısı)

2) Rıfat Bey, Gazi Osman Paşa Marşı "Hasmı tedmir eyledir meydan bizim"(Leipzig baskısı)

3) Mehmet Ali Bey, İzmir Marşı (sözsüz)

4) Alfred Luliucci, Şark Marşı (sözsüz)

5) Kirkor Sinanian, Cezayir Marşı (sözsüz)
(yayın yeri:Beyoğlu)

---

(86)a.g.k., 17

(87)a.g.k., s.17

17) P.BALATTI NOTA YAYINLARI

İtalyan asıllı olduğu sanılan Balatti tarafından büyük boy yaparak olarak şu notalar yayınlanmıştır (88) :

Balatti'nin kendi serisi "Chansons Populaires" adı altında Rifat Bey'in altı şarkısı yayınlanmıştır.

Nu.5000-Rifat Bey, Suzidil şarkısı "Sen şehinşah-ı cihan"

Nu.5001-Rifat Bey, Suzidil şarkısı "Ey nihal-i gonca"

Nu.5002-Rifat Bey, Suzidil şarkısı "Bir zülfü siyah"

Nu.5003-Rifat Bey, Ferahfeza şarkısı "Sevdim yine bir mehvesi"

Nu.5004-Rifat Bey, Şehnazbuselik "Gönlüm ol şuh-i"

Nu.5005-Rifat Bey, Ferahnâk "Ey gonca-i gülizar"

(Piyano partili olan bu seride tarih kaydı yoktur.)

18) BALATTI(OĞUL) NOTA YAYINLARI

P.Balatti'nin oğlu tarafından büyük boy dört ve sekiz sayfalık fasiküler halinde seri numaralı olarak yayınlanan notalardan bilineleri şunlardır. (89) :

Nu.1-"Sâkiyâ sun bâde yârim uykusuz"

Nu.4-Acemasiran peşrev ve sazsemai

Nu.5-Affeyle suçum

Nu.6-Arap havası

Yayın yeri:Beyoğlu

19) O.TSALAPATANIS NOTA YAYINLARI

Rum asıllı olduğu sanılan bu yayıncı tarafından ilki büyük diğer ikisi küçük olmak üzere "Cle de Sol" (Sol anahtarı) adıyla üç marşın notası yayınlanmıştır(90):

---

(88)bkz.Etem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100.Yıl**, Musiki Mecmuası, Musiki Mecmuası, Sayı 337, s.14

(89) bkz, a.g.k., s. 14

((90) bkz. Etem Ruhi Üngör, **Nota Basımında 100. yıl** Musiki Mecmuası Sayı, 338,s.21

- 1) O.Tsalapatanis, Mehmetçik Marşı (sözsüz)
- 2) Rıfat Bey, Osman Paşa Marşı (sözsüz-Nu.23, tek sayfa)
- 3) Hurşit Bey, Çanakkale Marşı "Kalenin burcunda o sancak"

(yayın yeri Kadıköy)

20)MAKSUT TİRYAKİYAN NOTA YAYINLARI

Maksut Tiryakiyan(?) tarafından yayınlanan tek nota örneği, büyük boy ve dört sayfalıdır. Notanın iç kısmında sol tarafta Uhuvvet Şarkısı "Vatandaşlar bütün millet alkışlıyor" ve sağ tarafında ise aynı şarkının Hamparsum notası ile Ermeni harfli güfteli şekli bulunmaktadır. Nota üzerinde seri numarası ve tarih yoktur (91) .

21) F.ADAM NOTA YAYINLARI

Yayılardan notalardan yalnızca bir tanesi bilinmektedir. Seri numarasız ve tarihsiz olan bu nota dokuz sayfalı bir marş notasıdır.

Sophie J. Dallaporte, II.Abdülhamid Marşı (Sözsüz)
(Leipzig baskılı, piyano partili) (92)

22)J.D'ANDARIA NOTA YAYINLARI

1904'lü yıllarda yayıcılığa başladığı sanılan bu yayıncı tarafından yaklaşık binbeşyüz kadar nota yayını yapılmış olup bizim konumuzu ilgilendiren dört yayını vardır.

- 1) Halit Recep, "Türkiye Marşı"
- 2) Donizetti—"Devlet-i Aliyye-i Osmanî Marşı"
- 3) Milok, "Mustafa Kemal Marşı"
- 4) Oreste, "Gazi Mustafa Kemal Paşa Marşı"

(Eserlerin hepsi piyano partilidir) (93)

(91)bkz. a.g.k. s.22

(92)bkz. Etem Ruhi Üngör Nota Basımında 100. yıl Müzik Mecmuası sayı 337, s. 16

(93)Bülent Alaner, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Belgelerle Müzik Yayıncılığı (1876-1986), s.30

23) IMP. FRANÇAISE-E. SOUMA ET CIE.-GALATA NOTA YAYINLARI

Elimizde bir adet bu matbaa tarafından basılmış bir nota bulunmaktadır. Dört sayfalık olan bu notada, Şakir Bey'in Nişaburek makamında bir eseri bulunmaktadır. Eser Henri Furlani tarafından piyano ve orkestraya uyarlanmıştır.

NICHABOUREK

MÉLODIE ORIENTALE

composée par

W. Z. ŞAKIR BEY

Arrangement pour Piano et pour Orchestre

par

HENRI FURLANI

ONUR ALİOĞLU
N. G. A. 100

لشکری ایشکل

ای کل نه بیت ساین میت ترک دار
ای شوچ خوش من آنجو شدو مرد وار
کل جزو سازم کی دلو از سرو بادم من ملت افده
جام بله ای لول لال لال بی بور عدو مرد وار
ازرده دل شرحداری شد شکامت
ای کوزلی آغو نه بلا غرم زار وار
کل جزو سازم کی دلو از سرو بادم من ملت افده
جام بله ای لول لال لال بی بور عرم زار وار

ORCHESTRA
Violin I & II

Nişabürek

Ey gül ne acap silsile-i meşk-i terim var.
 ey şuh ne hoş can alıcı işvelerin var
 Gel çaresazım, gel dil nüvayım serv-i bülendim
 Sensin efendim
 Cânım yele le li lel lel lellel li
 Yar işvelerim var
 Azerde dili şerheledi tend ü nigahın
 Ey gözleri ahu ne bela gamzelerin var gel çaresazım.....

ÜÇÜNCÜ BÖLÜMÜN SONU

SONUÇ VE ÖNERİLER

1875-1928 yılları arasında yapılan Türk müziği nota yayınlarının incelendiği bu araştırmmanın en belirgin sonucu, bu dönemin olumsuz şartlarına rağmen (Balkan savaşı, I. Dünya savaşı, Kurtuluş savaşı gibi) nota yayıncılığına günümüzden daha fazla önem verilmiş olduğunun saptanmasıdır.

Değişik kişi ve kuruluşlarca yapılan nota yayınlarının Türk müziğine en büyük katkısı kuşkusuz ki bu eserlerin tarihin sayfaları arasında kaybolmasını önlemiş olmasıdır. Fakat incelenen dönemde kullanılan Arap alfabetesinin 1928 yılından sonra terk edilerek Latin alfabetesinin kullanılmaya başlanması bu yayınların büyük ölçüde unutulmasına neden olmuştur. Bu araştırma bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması ve incelenen tarihler arasında yapılan yayınların en az eksikle saptanarak, Türk müziğine ve uğraşanlarına yararlı olması dileğiyle yapılmış ve sonuçlandırılmıştır.

Yayınlanan notalar incelendiğinde görülecektir ki bu dönemde henüz Türk müziği perdelerini tam olarak ifade edebilecek diyez ve bemol işaretlerinin olmamasına rağmen batı notasıyla ve bir tek diyez ve bemolle Türk müziği makamlarında bestelenmiş eserler yayınlanmağa çalışılmıştır. Bu tür yayınların ileride Türk müziği aralıklarını batı notasında ifade edebilecek diyez ve bemollerin bulunma zorunluluğunu hissettirmesi açısından büyük bir önemi vardır.

Sonuç olarak; bu ve buna benzer araştırmaların devam ettirilmesinin bu dönemde yayınlanan notaların ortaya çıkarılması açısından büyük önemi vardır. Ayrıca bu araştırmaların günümüzde nota yayınlarına gereken önemin verilmesini vurgulaması açısından ayrı bir önem taşıdığı gözönünde bulundurulmalıdır.

Günümüzde nota yayıncılığının geliştirilmesi için ilgili kuruluşlar bilgilendirilmeli ve bu konu ile ilgili destekleri sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

AKDOĞU Onur, **Türk Müziği Bibliyografyası(9 yy-1928)** E.Ü.Devlet Türk Müzikisi Konservatuvarı Yayınları No:89 KON 02, E.Ü.Basımevi İzmir, 1989

ALANER Bülent, **Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Belgelerle Müzik Yayıncılığı(1876-1986)**, Anadol yayıncılık, Ankara, 1986

ORANSAY Gültekin, **Türkiye'de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları**
A.Ü. İlahiyat Fak. Dergisi, Cild XXII, A.Ü.Basımevi,
Ankara 1978

ÖZTUNA Yılmaz, **Türk Musikisi Ansiklopedisi** Cild I-II, Kültür Bakanlığı
Yayınları , Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1990

SEZEN Armağan, **Ali Rıfat Çağatay "Yaşamı-Eserleri-Besteciliği"** Lisans
Bitirme Tezi,İzmir, 1989

ÜNGÖR Etem Ruhi, **Nota basımında 100. yıl** Müzik Mecmuası, Sayı 337-338,
Atalay Mat., İstanbul, 1977

- A.Comendinger, 153
Açık Muhabere Varakası, 34
Alem-i Musiki, 102
Ali Galib (Türkkan), 12
Ali Rıfat Çağatay, 97, 103
Ali Sâlâhi, 47
Anadolu Türkleri ve Musiki İstikbalimiz, 127
Âsâr-ı Nefise-i Musikiyye, 52
(İbrahim Halil ve Cemal)
Âsâr-ı Nefise-i Musikiyye, 88
(Darüttalimi Musiki)
Ayine-yi Musiki, 34
- Balatti (Oğul), 154
Bimen Efendi Külliyatı, 59
Bülbül Opereti, 71
Büyük Mecmuâ, 102
- Cemil Rasim, 126
Chansos de Liberti, 23
Chiristidis, 152
Cle de sol, 154
Çaresaz Opereti, 74
- Darülelhan, 93
Darülelhan Külliyatı, 93
Darültalim-i Musiki, 85
Dergâh (dergi), 109
Dilhayat Nota Mecmuası, 110

Ekrem Besim Bey, 95

Elhan-i Hürriyet, 103

Esatiz-i Elhan, 124

Eyyubi Ali Rıza, 123

F.Adam, 155

Fahri (Kopuz), 85

Fasl-i Bahar (Musiki-yi Osmani Cemiyeti), 41

Fasl-i Bahar (Ş.İskender), 62

Gıda-yı Ruh, 143

Hafız Ahmet Efendi (Irsoy), 126

Haftalık Mecmua, 125

Hale (Dergi), 44

Hasan Ferid (Alnar) Külliyatı, 69

Hayat (Dergisi), 126

Hocasız Ud Öğrenme Metodu, 47

Hüseyin Sadreddin Arel, 44

İlk Mekteblere Çocuk Şarkıları, 126

İmp. Francaise-e. Souma cie, 156

İsmail Hakkı Bey, 68

İsmet Süleyman, 3

İstanbul Efendisi Opereti, 72

İstikamet Saz Mağazası, 132

İzâk İlgazi Külliyatı, 92

J.D'andira, 155

Kanuni Fethi, 109

Kanuni Nazım ve Külliyatı, 69

Kaşıkçilar Opereti, 72

- Kâzım (Uz), 50, 92
 Kemani Memduh, 152
 Kütüphane-i Musiki'den, 15
- La Bella Figure, 23
 Lale Faslı, 62
 Leblebici Horhor Opereti, 74
 Leon Hancıyan, 46
 Leon Karagöz, 145
 Leyla Hanım Külliyatı, 61
- Mahmud Ragıp Bey (Gazimihal), 127
 Mahzen-i Esrâr-i Musiki, 13
 Maksut Tiryakiyan, 155
 Malumat (Dergi), 4, 11
 Matbaa-yı Askeriye, 114
 Mecmua-i Müntehabat-ı Türkiye, 153
 Mehmed Emin (Yurdakul), 49
 Mehmed Fuad (Köprülü), 146
 Mehmed Bahâ (Pars), 102
 Mehmed Zati (Arca), 15
 Millî Mecmua, 97
 Misak, 47
 Muallim İsmail Hakkı Bey, 13, 36, 49
 Muallim İsmail Hakkı Bey Külliyatı, 68
 Muallimler Birliği (Dergi), 125
 Muallimler Mecmuası, 123
 Musavver Haftalık Mektebli Mecmuası, 35
 Musiki Mecmuası, 99
 Musiki-yi Osmani Cemiyeti, 36
 Müntehabat, 53
 Müntehabat-ı Âsâr-ı Musiki, 53
 Müntehabat-ı Elhandan, 63
 Müze-i Askeri, 49

- Nevaht, 83, 132, 135
Neyzen Rıza Bey, 49
Nota Mecmuası (Ali Galib), 12
Nota Mecmuası (Şamli Selim)
Notacı Emin Efendi, 3, 11
Notalı Mekteb Şarkıları, 50
Notalı Yeni Çocuk Şarkıları, 127
Nuhbe-i Elhan, 52
Nuhbe-i Elhan (Şamli İskender), 76
Nuhbe-i Elhan (Şamli İskender Tevfik), 128
Nuhbe-i Elhan (Şamli Tevfik-O.Zadoryan), 132
- Onnik Zadoryan, 83, 132, 135
Osmanlı Musiki Dosyası, 140
O.Tsalapatanis, 154
- P.Balatti, 154
Peyâm (Gazete), 50
- Rauf Yekta Bey, 3, 95, 123
Resimli Kitab, 43
Risale-i Musikiye, 18
- Sazende, 26
Saz ü Söz, 46
Servet-i Fünun (Dergi), 10
Seyfettin (Asal), 125
Sezai (Asal), 125
S.Hovsepyan, 153
Süs (Dergi), 121
- Şamli İskender, 52, 83, 128
Şamli Selim, 18
Şamli Tevfik, 52, 83, 128, 132, 135

- Şark Musiki Cemiyeti, 97
Şarkiyât, 148
Şehbâl (Dergi), 44
- Taganniyat Osmani, 13
Talîm-i Kîraat-ı Musiki, 15
Tanburi Cemil Bey, 16
Tanburi Cemil Bey Külliyatı (Ş. İskender), 71
Tanburi Cemil Bey Külliyatı (Darüttalîm-i Musiki), 90
Tanburi Refik Bey (Fersan) Külliyatı, 69
Teceddüt Mağazası, 103
Tenevvûat-ı Raks-ı Musiki, 146
Terakki-yi Musiki Dersanesi, 123
Turana Doğru, 49
Türk Edebiyatında İlk Mutasavvuflar, 96
Türk Musikisi Ocağı, 103
Türkün Sâdâsı, 146
- Udi Afet (Mısırliyan), 46
Udi Arşak (Çömlekçiyan), 115, 135
Udi Fahri (Topuz), 85
Udi Sami Bey, 140
Udi Selanikli Ahmed, 110
- Yarın (Dergi), 109
Yeni İnci (Dergi), 109
Yeni Mecmua, 93
Yeni Musiki Risalesi, 109
Yeni Zeybek Rakısı, 125
Yurdumuzun Nağmeleri, 125
- Zafiraki, 15
Zeybek Oyun Havaları, 62
Zeynelabidin (Çümbüş), 146

YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ

1965 yılında Akhisar'da doğdu. İlk Orta ve Lise öğrenimini Akhisar'da yaptı. 1982 yılında Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F'nin İşletme Bölümü'ne girdi. 1984 yılında buradan ayrılarak, Ege Üniversitesi'nin aynı yıl açılan Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı'na girdi. Buradan 1989-Haziran'da "Ali Rıfat Çağatay, Yaşamı-Eserleri-Besteciliği" adlı Lisans Bitirme Çalışmasıyla mezun oldu. Aynı yıl İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün açtığı Yüksek Lisans sınavını kazandı. 1990 yılında Türk Petrolleri Vakfı tarafından kendisine burs bağlandı. 1990 Kasım ayında açılan Kültür Bakanlığı Devlet Diyarbakır Klâsik Türk Müziği Korosu sınavını kazandı. 1991-Mayıs ayından itibaren, bu koroda stajyer Kermençe Sanatçısı olarak görev yapmaktadır.

Nota yazım dalında uzman olan yazar, üçü Kültür Bakanlığı tarafından yayınlanmış sekiz kitabın notalarını yazmıştır.

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANТАSYON MERKEZİ**